

MOČ NOVEGA MESTA

Šolski center Novo mesto
Višja strokovna šola

Šegova ulica 112, 8000 Novo mesto
tel.: 07/ 3932-182, faks: 07/ 3932-184
<http://www.vss-nm.com>
e-mail: vss.nm@guest.arnes.si

VEČJA IZBIRA VIŠJEŠOLSKEGA STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA NA ŠOLSLEM CENTRU NOVO MESTO:

V študijskem letu 2009/2010 nova programa INFORMATIKA in LESARSTVO.

Šolski center Novo mesto, Višja strokovna šola, izvaja več višješolskih programov na strokovnem področju. Pričetek izobraževanja sega v leto 1996, ko so pričeli z višješolskim programom Strojništva, kateremu so v nadaljevanju sledili še programi Komunala, Elektronika in Promet.

V letu 2008/09 so bili vsi višješolski programi prenovljeni po Bolonjskem načelu, kar pomeni, da so zgrajeni modularno in kreditno ovrednoteni. S tem so dosegli še kakovostnejše programe, še močnejše praktično sodelovanje s podjetji in še večjo kompetentnost študentov.

Nekaterim programom se je spremenil naziv. Program Komunala se je preimenoval v program Varstvo okolja in komunala, program Promet pa v program Logistično inženirstvo.

V letošnjem študijskem letu bodo poleg štirih obstoječih programov (**Strojništvo, Varstvo okolja in komunala, Elektronika in Logistično inženirstvo**) razpisali še dva nova, to sta višješolski program **Informatika** in **Lesarstvo**. S tem bo srednješolcem ponujena večja izbira pri odločitvi za študij.

V študijskem letu 2009/2010 bodo pričeli z izvajanjem rednega in izrednega študijskega programa **Informatika**. Program Informatika pokriva potrebe po takih kadrih, ki nudijo tehnično podporo uporabnikom informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT), nameščanju in vzdrževanju ter servisiranju informacijsko-komunikacijske opreme, načrtovanju in izgradnji omrežij, uvajanju novosti s področja IKT v poslovni sistem in izobraževanju uporabnikov IKT.

Redni študij poteka dve leti, izredni študij pa je organizacijsko prilagojen na dve leti in pol. Program je ovrednoten s 120 kreditnimi točkami po ECTS. Vpišejo se lahko kandidati, ki imajo opravljeno poklicno maturo (ali maturo) oziroma zaključni izpit, mojstrski, delovodski ali poslovod-

Direktor Šolskega centra Novo mesto Štefan David (levo) in ravnatelj Višje strokovne šole Novo mesto Drago Simončič (desno).

ski izpit in imajo tri leta delovnih izkušenj ter opravljen izpit iz dveh splošnih izobraževalnih predmetov.

Diplomant programa Informatike pridobi naziv strokovne izobrazbe inženir/inženirka informatike (inž. inf.)

Prav tako bodo v študijskem letu 2009/2010 pričeli z izvajanjem izrednega višješolskega študija Lesarstva. Za program Lesarstva je že vrsto let zanimanje v gospodarstvu. Študenti tega programa osvojijo načrtovanje, organiziranje in vodenje tehnoloških procesov predelave, obdelave in uporabe lesa in lesnih tvoriv, pri čemer spoznajo metode zagotavljanja kakovosti delovnih procesov in izdelkov. Osvojijo podjetne lastnosti, spretnosti in sodelujejo pri razvoju ter konstruiranju novih izdelkov.

Izredni študij Lesarstva bo organizacijsko izveden v dveh letih in pol (to je dve letni študij), program pa je ovrednoten s 120 kreditnimi točkami po ECTS. Vpisni pogoji so enaki kot pri programu Informatika, zaželeno je srednješolska izobrazba smeri

lesarstva, saj je to njegova nadgradnja.

Velik poudarek je na kvalitetnem študiju, saj bodo še naprej poskrbeli, da se predavatelji nenehno izobražujejo in uporabljajo sodobne metode dela (timsko delo s študenti, projektno delo, seminarske naloge v skupinah). Študente spodbujajo k samostojnosti, samoiniciativnosti in kreativnosti, kar je zelo pomembno pri njihovem praktičnem izobraževanju v podjetju, kjer morajo v 1. letniku študija pripraviti seminarsko nalogo iz reševanja konkretnega praktičnega problema, v 2. letniku pa izdelati diplomsko nalogo, katere osnova je prav tako reševanje konkretnih izvedb ali izboljšav procesov, tehnologij in izdelkov.

S pričetkom izvajanja višješolskih programov Informatika in Lesarstvo na Šolskem centru Novo mesto zaokrožujejo ponudbo višješolskih tehniških programov.

Glede na potrebe gospodarstva bo ta dodatna ponudba prav gotovo prispevek k boljšim pogojem izobraževanja na Dolenjskem in v okolici.

Šolski center Novo mesto
Višja strokovna šola
Šegova ulica 112, 8000 Novo mesto

Informacije: 07/393 21 82
vss.nm@guest.arnes.si

Postani inženir/inženirka

Študijski programi

redni, izredni, študij na daljavo

- ▶ STROJNIŠTVO
- ▶ VARSTVO OKOLJA IN KOMUNALA
- ▶ ELEKTRONIKA
- ▶ LOGISTIČNO INŽENIRSTVO
- ▶ INFORMATIKA **NOVO**
- ▶ LESARSTVO

Sola s tradicijo

13. in 14. februar 2009
Informativni dnevi

www.vss-nm.com

www.ecnm.si

februar 09

ponedeljek in četrtek,
9. in 12. februar, ob 19.30
Gledališki abonma in izven

Jordi Galcerán

GRÖNHOLMOVA METODA

Mestno gledališče Ptuj

sreda,
11. februar, ob 17.00
Otroški abonma in izven

Ela Peroci / Desa Muck

MUCA COPATARICA

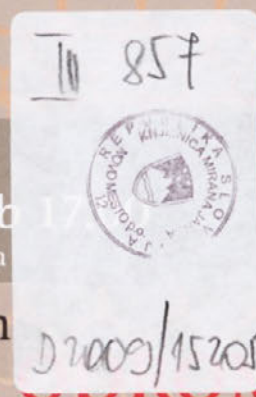
Prešernovo gledališče Kranj

nedelja,
15. februar, ob 17.00
Komedijski abonma in izven

Michael Frayn

HRUP ZA

Špas teater

svet na frekvenci Radia Krka

www.radiokrka.com

RadioKrka
106.6 MHz

park

regionalni mesečnik
številka 4, letnik 12, december 2008 / januar 2009
ISSN 1408-7189

odgovorni urednik: Uroš Lubej
kreativni urednik: Damir Skenderović

uredništvo: Marijan Dovič, Nejc Gazvoda, Sandra Hrovat,
Iztok Kovačič, Tomaž Levičar, Gregor Macedoni,
Katja Martinčič, Boštjan Pucelj, Maja Regina,
Mitja Sadek, Mitja Simič, Damijan Šinigoj, Jaka Šuln

urednik rubrike FotoPub: Boštjan Pucelj
naslovnica: Kreator®, foto Jaka Šuln
lektorica: Nina Štampohar
oblikovanje: Sandra Hrovat, Studio Pašteta

spletna stran: www.park-on.net
urednik spletne strani: Damir Skenderović
gospodar spletne strani: Marko Dvornik

vodja trženja: Boštjan Volk
040 804 083
boštjan.volk@park-on.net

Revija Park je bila v letu 2008 podprta na razpisu
Ministrstva za kulturo Republike Slovenije
za sofinanciranje programskih vsebin medijev.

CTP: Grafika Novo mesto d. o. o.
tisk: Tiskarstvo Opara, Mali Slatnik
naklada: 1300 izvodov
ustanovitelj: Društvo novomeških študentov
izdajatelj: Založba Goga, Novo mesto
direktor: Gregor Macedoni

kontakti:
Park
Glavni trg 6
8000 Novo mesto
tel: 07 393 08 12, m-tel: 031 626 326
e-pošta: park@park-on.net

naročila in distribucija: 07 393 08 12
park@park-on.net

Dvojno dno dolenske prestolnice

Uroš Lubej

Novo mesto je pred verjetno enim najtežjih let v svoji novejši zgodovini. Dolenjska prestolnica doživlja dva udarca. Prvi je tak, kot ga doživlja ves svet. Gospodarska kriza, recesija, morda celo depresija je po mestu udarila, tako kot je udarila po vseh mestih razvitega sveta. Ker mesta živijo od davkov ter od prodaje premoženja (predvsem nepremičnin), teh pa se v tem trenutku ravno ne kupuje, bo sredstev manj. Čeprav ljudje v tovrstnih razmerah razmišljajo predvsem o sebi, bodo opazili tudi to, da bodo načrti občin za razvoj infrastrukture skromnejši, da bo še manj denarja za spodbujanje izobraževanja in da bo kultura prišla na najnižjo možno točko.

Toda novomeška občina letos dosegla dno, ki ni le posledica svetovne recesije. Je posledica več mandatov trajajočega vodenja občine, ki je velikokrat pod vplivom nerazsvetljene drobno-gospodarske, ljubiteljsko-kulturne, športno-rekreativne in predsodkov polne malomeščanke kvazi elite, ki je močna v prevladujočem delu občinskega sveta mestne občine, v prenekaterem vodstvu podjetij v občinski lasti ter njenih zavodov, v desetletni lepljivi podžupanski strukturi in pri delu lokalnih novinarjev. In pač v tem ali onem županu, ki ga enkrat krasita magistrski naziv in mednarodna kariera, drugič pa lovsko-gasilski vtis; ali pa v tej ali oni oblasti, ki razmer enkrat ne razume, jih drugič ne obvladuje in tretjič manipulira v svoj (malo)prid. Lokalne volitve, ki se zgodijo vsake štiri leta, postajajo zgolj maska neke kontinuitete, ki ji na žalost ni videti konca in ki zaenkrat še ni dobila resnične alternative.

Mestna občina dosegla dvojno dno, ker ni izkoristila zadnjih let razcveta, ko bi lahko iz gospodarske prestolnice naredila tudi duhovno prestolnico; ko bi lahko iz upravne prestolnice naredila resnično povezovalko in ko bi lahko naredila izobraževalno in kulturo središče regije, ki bi pripravljeno stopilo tudi v negotove čase.

Mestna občina Novo mesto začenja kritično leto 2009 z deset milijonov evrov težkim bremenom neplačanih računov, ki so zapadli konec leta 2008. Res je bila občina v dveh letih v težkem položaju, ko je bila odvisna tudi od zunanjih okoliščin. Prav tako očitno drži, da je tudi novomeška občina oškodovana zaradi zakona, ki ga je sprejela Janševa vlada in naj bi novomeško občino v zadnjih letih oškodoval za deset milijonov evrov. Toda po drugi strani je res, da so to okoliščine, ki so bile ali bi morale biti znane vodstvu občine. Zakaj je Jankovič takoj vedel za dramatične razmere, se sprl s prejšnjo garnituro in načrtno »izsiljeval« sedanjost vladno? In zakaj je toliko časa v tem boju moral vztrajati sam? Vodstvo je vedelo ali bi moralo vedeti, da bo prihodkov od države manj. Vodstvo je vedelo, da zaradi delitvene bilance ne more najemati kreditov ali prodajati svojega premoženja. Namesto tega je vodstvo te občine živelo svoje življenje, kot da se nič ne dogaja. Realnost je udarila kot nočna mora.

Morda pa teh deset milijonov ni naključje. Morda se je kdo odločil to občino izčrpati do trenutka, ko bo v resnici pred bankrotom. In tedaj bo kriza v resnici priložnost. Priložnost predvsem za tiste, ki želijo privatizirati občinsko podjetje Zarjo. Izkoristi dvojno občinsko dno in občino s pomočjo notranjih »prijateljev« prisiliti v prodajo podjetja, prvotno namenjenega predvsem skrbi za socialna stanovanja. Prodati poceni, kot se v teh časih spodobi, seveda.

Po drugi strani občini ni škoda časa in denarja za izdajo Novomeškega glasnika. Ponesrečeni slavohlep nekega svetovalca in nekega nekdanjega novinarja, sedaj samoooklicanega turističnega delavca Iva Kuljaja. Pri delovanju Kuljaja gre za cinizem brez primere, ki očitno meni, da je vodenje mesta igra groteskne vloge v nekakšnem teatru. Pri svojem najnovejšem spodletelem projektu Novomeški glasnik je očitno uspel prepričati župana, da zaobide občinsko zakonodajo, skušal je popraviti slab vtis, ki ga pušča tokratni mandat in za katerega je seveda kriva revija, ki jo držite v rokah, skušal je pretentati novomeško javnost, da je časopis »pokrit« z nepravilnimi sredstvi, čeprav to ne drži, ponižal je vodjo županovega kabineta in obenem skušal prepričati delo novinarju, ki je njegove trditve preverjal. Tako kot je s projektom Dunajski cirkus omogočil pohabljenje igrišča na Loki, tako kot je zagovarjal razbitje kulturnega spomenika pri svoji ideji o mestni vinoteki, tako kot je napol okrasil mesto in tako kot ni nikomur jasno, kaj razen zdravarjenja počne na čelu nekega občinskega zavoda, je tudi tokrat rezultat njegovega dela predvsem veliko kolateralne škode in bolj malo javnega interesa.

Je pa novomeški občinski svet uspel slavo novomeških Butal ponesti tudi preko občinskih meja. Sicer šibka novomeška oblast je skušala demonstrirati svojo moč nad manjšino. Namesto romske skupnosti, ki je izvolila Danka Brajdiča, so hoteli kar občinski svetniki in svetnice odločiti, kdo (ne) bo v občinskem svetu sedel kot njihov predstavnik. Dobili so hiter in učinkovit odgovor upravnega sodišča. Slovenija je očitno še vedno tudi vladavina zakona in ne le vladavina populistične zaplankane samovolje.

In še kak tak pogled s strani bi tej občini na marsikateri ravni presneto koristil.

SPREHODI SE.

Naročnina se plačuje za obdobje od naročila do konca tekočega letnika (julij 2008).
Prekinitev naročnine je možna s pisnim preloženim in sicer 10 dni pred koncem naročniškega obdobja (1. julij 2008). Naročniki imajo 10% popust, študentje in dijaki 20%. Naročnina za tujino znaša 35 EUR, z letališko dostavo 40 EUR.

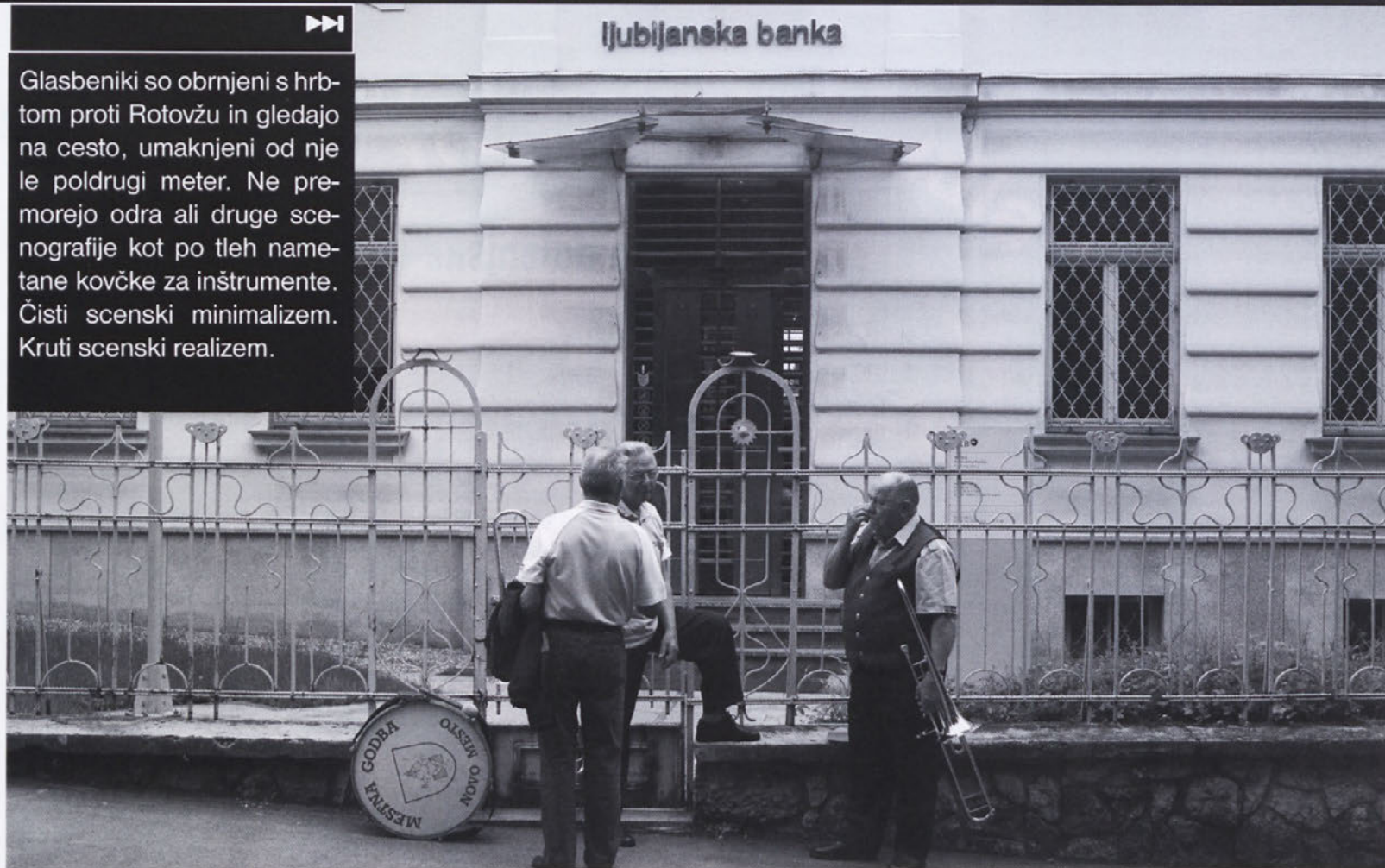

Učinek sračjega gnezda brez srak

Damir Skenderović, foto Boštjan Pucelj

Glasbeniki so obrnjeni s hrbtom proti Rotovžu in gledajo na cesto, umaknjeni od nje le poldrugi meter. Ne premorejo odra ali druge scenografije kot po tleh name-tane kovčke za inštrumente. Čisti scenski minimalizem. Kruti scenski realizem.

Decembra je Zavod za turizem Novo mesto kot so-organizator prijavil en »dogodek«, če odmislimo nastop ansambla TIM, Helene Blagne in nagovor župana Muhiča na silvestrski večer. In sicer je bil ta »dogodek« Promena-dni koncert Mestne godbe Novo mesto pred Rotovžem. Verjetno se sprašujete, zakaj ste ga spregledali. Toda vprašanje je napačno. Vprašati se je treba, kako je sploh možno, da do tovrstnih predstav sploh prihaja. In to v mestu, ki se hoče imeti za prestolnico. Celo za kulturno in turistično prestolnico. Gre namreč za še en bizaren do-godek, ki se po bizarnosti in mizernosti lahko meri le s pojavi tipa Dunajski cirkus na Loki in martinovanje na Glavnem trgu v organizaciji istega zavoda. Tisti, ki trdi, da je Glavni trg, ta biser Novega mesta, kot bi rekel Ivo Kuljaj, na poti vstajenja, se hudo moti. Postavljam nič kaj revolucionarno trditev, da je Novo mesto bolj mrtvo kot kadar koli. Celotno mesto pa je med prazniki in vikendi, ko bi dejansko moralo zaživet, kvečjemu mesto duhov.

Torej, promenadni koncert Mestne godbe Novo mesto pred Rotovžem. Predstavljajte si naslednjo sceno. Ura je pet popoldne, 29. decembra 2008. Temperatura zraka je morda stopinjo pod ničlo, kar ni ravno toplo. Zrak je težak in poln vlage. Pred Rotovžem stoji skupina ljudi, ovita in obuta v debela zimska oblačila. Stoji s svojimi inštrumen-ti, ki pritičejo pihalnemu orkestru, in si piha v premrzle roke. Glasbeniki so obrnjeni s hrbtom proti Rotovžu in gledajo na cesto, umaknjeni od nje le poldrugi meter. Ne premorejo odra ali druge scenografije kot po tleh name-

tane kovčke za inštrumente. Čisti scenski minimalizem. Kruti scenski realizem. Po cesti se vozi nepregledna ko-lona avtomobilov, ki sega vse tja do Kandijskega mosta in morda celo do Žabje vasi. Tudi vozniki, ki se po polžje premikajo, gledajo glasbenike. Nas osem in pol obisko-valcev promenadnega koncerta, ki stojimo, nekateri zraven ansambla, drugi prek ceste, gledamo enkrat voznike in drugič glasbenike. Vsi skupaj pa v kosteh, poleg mra-za, čutimo nemir. Žlahtni nemir, ki spremlja vse velike umetniške prezentacije, tik pred samo prezenatacijo. In potem, tresk, dum, bum. Začel se je koncert. V zraku je bilo čuti olajšanje. Mojega še ne dvehletnega sina, ki je bil zaradi nekajminutnega mirovanja na mestu že pošte-no nervozen, je v trenutku katapultiralo proti orkestru. Ustavil se je meter pred velikim bobnom in začel plesati svoj du-du ples iz dežele Du-du. Po vsaki končani sklad-bi je vneto ploskal s premraženimi ročicami in bobnarju kričal: Še! Vozniki avtomobilov so še malo bolj upočasnili svojo vožnjo. Verjetno zato, da bi se za zaprtimi okni, v toplem okolju, priklopljeni na katero od lokalnih radijskih postaj čimbolj naužili tega nepričakovanega in nevsak-danjega kulturno-prazničnega dogodka. Razglašeni zvoki premraženega Pihalnega orkestra so se lepo dopolnjevali z brbotanjem bencinskih in dizelskih agregatov, škripa-njem pločevine in trobljenjem avtomobilskih hup v bližnji okolici. Sin je zahteval že osmi bis.

Dogodek bi lahko bil v svoji bizarnosti simpatičen, če po drugi strani ne bi zelo jasno odražal nikakršen odnos

trenutne oblasti tako do kulture kot do turizma, tako do umetnosti kot do umetnikov – v tem primeru premraže-nega, degradiranega in ponižanega ansambla mestne godbe, ki si ni zaslužil niti zapore ceste – tako do ljudi kot do splošnega življenjskega utripa mesta. Utripa, ki mesto naredi mesto. Utripa, ki ga skoraj ni več moč zaznati, naj-manj pa ga je mogoče zaznati med, recimo, prazniki.

Občinska oblast nam v tem smislu ni ponudila nič. Nam pa je ponudila »prepucavanje« s praznično osvetlja-vo mesta, ki v realizirani obliki ni dosegla tistega, kar je bilo predvideno v elaboratu novomeških arhitektov, kar pri Zavodu za turizem spet kaže na ogromen razkorak med idejo in njeno izvedbo ter na hudo pomanjkanje spo-štovanja in podcenjevanje tako ustvarjalcev kot občanov, ki so v končni fazi konzumenti tovrstnih projektov. Ponu-dila nam je tudi silvestrovanja z ansamblom TIM, Hele-no Blagne in nagovorom župana Muhiča. In pa seveda branje Novomeškega glasnika z neokusnim oblikovanjem in vsebino, v katerem sta nas župan in v. d. direktorja Zavoda za Turizem Novo mesto na vsak način poskušala prepričati, da je vse OK in da gre lahko samo še na bolje. Toda že samo realnost treh nedogodkov in pa z njimi po-vezanim vzdušjem novomeškega »veselega« decembra ju je v celoti demantirala. Nedogodkov, ki lahko iskreno fascini-rajajo samo še ne dvehletnega otroka in pa trenutno občinsko oblast.

Novo mesto je namreč decembra 2008 v resnici zgle-dalo kot od boga in srak zapuščeno sračje gnezdo.

www.park.si

Vinjetni ksenofobi

Marijan Dovič, foto Boštjan Pucelj

V vinjetnem ukrepu se kažejo globoka zaplankanost, omejenost, popolno pomanjkanje mere in občutka za urejanje skupnih zadev in življenja v »širši domovini«. Birokratska prevalitev cestninskega bremena na pleča tujcev ni ponosen ukrep samozavestne mlade države ali dokaz sproščene in suverene države, temveč je njeno popolno nasprotje.

Prav dobro še pomnimo, kako je v času pred lansko turistično sezono prejšnja politična garnitura v velikem slogu rušila dotedanji »nepravilni sistem plačevanja cestnin« – tako nekako so ga tedaj klicali, kar dokazuje, da povsem brez smisla za humor vendarle niso bili – in uvažala vinjete. Ko je prišlo na dan, da bodo vinjete le dveh vrst, polletne in letne in da bodo pravzaprav smešno poceni, je bilo marsikomu v trenutku jasno, da zgodba še niti približno ni zaključena in da bo sledil epilog. Kdor se veliko vozi po avtocestah, na primer v službo, je hitro izračunal svoje zasebne izračune in se zadovoljno muzal ob velikih letnih prihrankih; vsakdo pa je moral hitro tudi ugotoviti, da bo razlika, ta očitno enormen izpad prihodkov nekdo vendarle moral pokriti. Ni treba biti Gaspari ali Lahovnik, da dojameš, kdo je tu *tarča*: nikakor ne le tisti redki lokalci, ki se premalo vozijo, da bi pokurili bonus. Kot krava molznica tega »socialnega transferja« so mišljeni tujci, tranzitni potniki čez »prstan Evropini«, čez to sloveče »stičišče« slovanskih, romanskih in germanskih kultur, ki se mu marsikdo pač ne more izogniti na poteh svojih migracij.

Notranjepolitične dimenzije vinjetne burke so bile v naših medijih ves čas solidno osvetljene. Vsekakor je ta imela jasno izražene predvolilne ambicije; kot vemo, ukrep ni zadoščal, da bi rešil garnituro pred volilnim porazom. Vsekakor so vinjete slovenski politiki nakopale strumno vzdignjen pedagoški kazalec Bruslja, in prej ali slej se bo zgodilo, kar se zgoditi mora in kar s(m)o na tihem dobro vedeli vsi, vključno s politiki vseh barv: uvedene bodo bolj realne »tranzitne« vinjete, obenem pa se bodo spremenila tudi ugodna cenovna razmerja – in plačevali bomo več. Neposrednih »profiterjev« bo torej manj, mnogo več pa bo nenadoma tistih, ki bodo – v smislu »večje pravičnosti« plačevanja cestnin – solidarno sofinancirali

najpogostejše uporabnike. (Da ne bi bilo špekulacij o motivu tega pisanja, tu le dodam opombo, da bom jaz zanesljivo ostal med zadnjimi.) Vse to prejšnje vlade seveda tik pred volitvami ni pretirano motilo, kajti kot pravi znani balkanski rek, *o tom po tom*, oziroma kot priporoča stara svetopisemska modrost, *dovolj je dnevu lastna teža*.

Toda bodi dovolj vsem znanih domačih peripetij. Osvehliti želim še neki drug, manj ozaveščen vidik vinjetne groteske, ki se mu laže približamo, če se osvobodimo nacionalnih zadržkov in skušamo nepristransko pogledati, kakšna sporočila s takimi potezami Slovenija kot vzor uspešne tranzicijske države, celo kot predsedujoča Evropski uniji v prvi polovici lanskega leta, oddaja v svojo okolico. Za hip se postavimo v kožo slovenskih sosedov, pravzaprav v kožo vsakogar, ki se ustavi – in zdaj se pač mora ustaviti – na meji s Slovenijo. Postavimo se v kožo, denimo nekega Françoisa, študenta iz Dijona, ki v avgustovski vročini na Fernetičih za 37 EUR kupuje polletno vinjeto, da se bo čez uro in pol v Bregani za vekomaj poslovil od alpskega raja. Kar se da nazorno in empatično se uživimo v kožo švedskega kleparja Svena s štiričlansko družino, ki bo za nekaj deset kilometrov prečenja na Šentilju nabavljal 37 EUR vredno nalepko, da bi jo potem v paškem kampu pol ure preklinjajoč strgal z vetrobranskega stekla. Še drugače: spomnimo se na naše drage severne sosede, ki so jih vodili na las podobni impulzi. (Mimogrede, njihovi politiki so jih kmalu dobili po palcih iz Bruslja, medtem ko naše razplet še čaka; ampak glavna lekcija zgodovine je po Heglu itak ta, da se iz nje nihče nikdar ničesar ne nauči.) Avstrijci so z vinjetno afero v svojo bližnjo okolico oddali signal zaplankanosti, domačijskosti, celo ksenofobnosti: skratka, pokazali so nekatere izmed ravno tistih lastnosti, ki jim jih že po tradiciji pripisujejo stereotipi pri sosedih.

In nikar ne dvomimo, podobne učinke imajo tudi slovenske vinjete. Koga briga, ko plačuje 37 EUR za beden tranzit, da je Slovenija ravnokar zmerno uspešno predvedovala Evropski uniji? Koga briga, da se bo s kavčukom avtomobilskih zračnic pravkar dotaknil tal najuspešnejše tranzicijske države, ki je kot prva novinka uvedla evro? Koga tu zanima, da je nekoč »moja dežela«, dežela »na južni strani Alp«, zdaj svoj turistični slogan spremenila v »I feel Slovenia«? Kdo »čuti« njene lepote, za katere še Avseniki ne vejo, odkod da so, in predvsem *kako* jih res občuti? Kakšna čustva so v igri? Nikar se ne slepimo glede tega.

***

V vinjetnem ukrepu se kaže globoka zaplankanost, omejenost, popolno pomanjkanje mere in občutka za urejanje skupnih zadev in življenja v »širši domovini«. Birokratska prevalitev cestninskega bremena na pleča tujcev ni ponosen ukrep samozavestne mlade države ali dokaz sproščene in suverene države, temveč je njeno popolno nasprotje. Ob vsem tem je le na videz paradokсно, da imajo politiki vseh barv ves čas polna usta Evrope in da se največji poraženi zmagovalec volitev Rupel pridruša, da so bile volitve premalo evropske, ker ljudje premalo evropsko razmišljajo. Le na videz pa je paradokсна tudi bedasta servilnost novinarjev, ki se po dveh desetletjih samostojnosti še niso odvadili tekati za vsakim tujcem, ga dohiteti in z zlomljenim, a pričakujočim glasom dahniti: »Hau du ju lajk Slovina?« V globini gre za odraz ene in iste *negotovosti*, s katero je rojake dodobra sprovciral že Ivan Cankar.

Novomeški lažnivec

Tekst in foto Uroš Lubej

Zgodba o Novomeškem glasniku je zgodba o lažeh, zavajanju in manipuliranju z novomeško javnostjo. 13 000 novomeških gospodinjstev in nekajkrat toliko občanov novomeške občine je bilo zavedenih glede stroškov časopisa, ki vendarle bremenijo (posredno) tudi občinski proračun. Ob tem je Mestna občina Novo mesto na sporen način zaobšla veljavni odlok o izdajanju občinskega glasila. Nekateri vidiki celotnega projekta pa so zaradi molka vpletenih oviti v tančico skrivnosti in postavlja se vprašanje, če občinski proračun ni bil oškodovan.

Kuljaj zavajal novomeško javnost

Ivo Kuljaj, odgovorni urednik Novomeškega glasnika (sicer pa v.d. direktorja Zavoda za turizem Novo mesto, javnega zavoda, ki ga je ustanovila Mestna občina Novo mesto, in eden najtesnejših sodelavcev novomeškega župana Alojza Muhiča) je v uvodniku Novomeškega glasnika zapisal naslednje: »Prišla je agencija (gre za Agencijo Novelus, op. p.), ki je županove bojazni pred najrazličnejšimi očitki, češ da se v teh težkih časih neupravičeno zapravlja javni denar, v hipu potisnila na stranski tir, ko je ugotovila: »Gospod župan, saj vaše ime je tudi nekaj vredno. Celo toliko, da vam ne bo potrebno niti z evrom poseči v javno blagajno. Vi poskrbite le za vsebino, ostalo prepustite nam.« Alojz Muhič pa je v polemiki z opozicijo, ki je protestirala proti izdaji glasila, zapisal naslednje: »Poudarjam, da smo časopis izdali skladno z vsemi zakonskimi določili ter s sredstvi iz oglaševalskih vsebin in ne iz občinskega proračuna, kar doslej ni bilo v navadi.« Skratka, Kuljaj in Muhič trdita, da pri nastanku časopisa razen vsebinskih niso nastali nikakršni stroški.

Na žalost je resnica drugačna. Z vztrajnim vrtanjem smo iz kabineta novomeškega župana uspeli izveliči priznanje, da je bilo za Novomeški glasnik vendarle potrebno plačati raznos glasila na 13 000 gospodinjstev novomeške občine. Strošek je plačal Zavod za turizem Novo mesto. Glede na dostopne cenike Pošte Slovenije lahko ugotovimo, da je cena distribucije nekje med 2500 in 3000 EUR. Kuljaj o tem ne govori. V primerjavi z večmilijonsko luknjo v občinskem proračunu nekaj tisoč evrov res ni veliko, vendarle je v nasprotju s tistim, kar je bilo zapisano na tretji strani tega prazničnega »darila« občinskim davkoplačevalcem.

Kuljaj Parku grozi s tožbo in ponižuje vodjo Muhičevega kabineta

Iva Kuljaja smo kot direktorja Zavoda za turizem vprašali, ali drži, da je pri Pošti Slovenije naročil distribucijo in koliko je ta distribucija stala novomeške davkoplačevalce. Namesto odgovora, h kateremu ga zavezuje Zakon o medijih, je Kuljaj reviji in podpisanemu novinarju zagrozil s tožbo, obenem je revijo Park obtožil konfliktnosti interesov, vodjo županovega kabineta, ki nam je morala posredovati informacijo o tem, da je distribucijo naročil Kuljaj, pa je proglasil za »nepooblaščen osebo«. Kuljajevo skrivanje resnice je neuspešno, saj smo dobili še nedvoumni drugi vir, ki je potrdil, da je Kuljajev Zavod za turizem naročil distribucijo časopisa.

Že zaradi našega spoštovanja do svetovne literarne dediščine moramo odgovor nekdanjega viteza resnice Iva Kuljaja – bil je namreč novinar – navesti v celoti: »Zavod za turizem ima za nadzor poslovanja nadzornike (upravni odbor, občinski svet Mestne občine, nadzorni odbor, župana, davčno inšpekcijo itd), ki jim je dolžan poročati o poslovanju oziroma o posameznih poslovnih akcijah. Vsi nadzorniki so dolžni po statutu zavoda (45. člen statuta) skrbno ravnati s pridobljenimi podatki in varovati poslovne skrivnosti. Javnih občil ni med nadzorniki, kar pomeni, da jim zavod ni dolžan posredovati oziroma izdajati podatkov o poslih, ki so lahko poslovna skrivnost. Konkretno: vprašanje glasila Park o ceni za distribucijo, ki je bila dogovorjena s Pošto Slovenije, je po mojem mnenju poslovna skrivnost, ki jo v primeru razkritja časopis Park lahko koristi za lastna pogajalska izhodišča s pošto oziroma distribucijo. Vprašanje Parka je torej po mojem

mnenju v primežu konflikta interesov in nanj ne bomo odgovarjali. Enako velja tudi za vsa druga vprašanja, ki ste mi jih posredovali. O tem eksplicitno govori zadnja alineja 45. člena statuta zavoda: »Za poslovno skrivnost se štejejo tudi podatki, za katere je očitno, da bi nastala škoda, če bi zanje zvedela nepooblaščen oseba.« Drugo vprašanje je, ali je Zavod za turizem sploh naročil kakšno distribucijo. To so edine uradne informacije s strani Zavoda za turizem Novo mesto, ki so bile posredovane z naše strani. Za verodostojnost vseh drugih informacij, ki jih v imenu zavoda ali za zavod dajejo nepooblaščen osebe, kar velja tudi za šefico kabineta, Zavod za turizem ne odgovarja, kar še zlasti velja za posledice takšnih, morebitno objavljenih informacij. Vsako objavljeno neresnično ali izkrivljeno informacijo, ki bi po našem mnenju lahko imela posledice na poslovanje zavoda, bomo z naše strani sodno in odškodninsko preganjali.«

Kakor koli že, grožnje, pritiski in poniževanja gor ali dol. Direktor novomeške enote Pošte Slovenije Cveto Sršen je bil nedvoumen. »Z Mestno občino Novo mesto oziroma Zavodom za turizem smo se dogovorili za distribucijo njihovega časopisa in smo jo tudi korektno izpeljali. Pri tem ni šlo za nikakršno sponzorstvo. Posel je bil izpeljan po veljavnem ceniku Pošte Slovenije.«

Županove manipulacije z resnico

Da stvar ni nedolžna, dokazuje Mestna občina Novo mesto, ki še vedno skuša vztrajati pri svoji zgodbi, da za samo glasilo ni bil porabljen niti evro. Irena Potočar Papež, vodja županovega kabineta je tako zapisala: »Naročnik distribucije je Zavod za turizem, kateremu smo mu

v časopisu odstopili ustrezen oglaševalski in vsebinski prostor, kar pomeni, da je šlo za kompenzacijo.« Uradniki Mestne občine Novo mesto skratka trdijo, da je Zavod res naročil distribucijo, vendar mu je župan v zameno za to odstopil oglasni in vsebinski prostor v časopisu.

To pojasnilo je nenavadno. Še več, zdi se, da gre za pojasnilo, s katerim se novomeški župan želi izvleči iz neresnice, v katere se je ujel skupaj s svojim sodelavcem Ivom Kuljajem. Zavod za turizem Novo mesto ima namreč v Novomeškem glasniku zgolj en pol strani velik oglas. Na podlagi cenika, ki smo ga pridobili s strani Mestne občine Novo mesto o cenah oglasnega prostora v tem časopisu, je cena pol-stranskega oglasa v Novomeškem glasniku 500 EUR + DDV. Poleg tega oglasa ni videti nobenega oglasa niti nobene vsebine, ki bi se nanašala na Zavod za turizem. S tem torej nikakor niso uspeli kompenzirati stroškov distribucije.

Pa tudi če bi Zavod za turizem objavil več vsebine, gre za ustanovo, ki je neposredno financirana s strani Mestne občine Novo mesto. Poleg tega je časopis poln vsebin, ki se nanašajo na delo Mestne občine Novo mesto, krajevnih skupnosti in njihovih zavodov. Vse te vsebine so bile, vsaj upamo, objavljeno brez stroškov za javne proračune. Le zakaj bi moral »vsebine«, ki jih sicer ni videti, Zavod za turizem Novo mesto plačati? Očitno le zaradi tega, ker je bilo potrebno nekam skriti strošek distribucije, ki podre županovo in direktorjevo zgodbo o tem, da je bila izdaja časopisa brez stroškov za občinski proračun.

O brezplačnosti pa je potrebno dodati tudi še naslednje: Ivo Kuljaj, Irena Potočar Papež in Judita Pirc so bili, kot priča uvodnik v Novomeškem glasniku, glavni sodelavci županovega glasila. Omenjeni trije so hkrati tudi javni uslužbenci, ki jih financiramo vsi davkoplačevalci. Predpostavljamo, da so za izdelavo člankov, lektoriranje, urejanje in druge aktivnosti porabili kar nekaj službenega časa. Torej je bilo občinsko glasilo še kako plačano iz občinskega proračuna in nikakor ni bilo pokrito le »iz prihodkov oglaševanja«, kot je trdil Alojz Muhič.

Je naloga Zavoda za turizem, da promovira delo župana?

Ob tem se postavlja še naslednje vprašanje: Ali je sploh primerno, da se v.d. direktorja javnega zavoda, ki nastopa kot avtor kar sedmih prispevkov Novomeškega glasnika in ki je očitno prevzel tudi velik del koordinacije projekta, ukvarja s promocijo županovega dela? Če pustimo ob strani možnost, da je Kuljaj omenjeni projekt prevzel v svojem prostem času, da je vse zadolžitve, ki jih ima kot direktor, opravljal nemoteno ter da za njih ni porabil stroškov službenega telefona ali nikakršnih drugih stroškov, potem je seveda jasno, da v opisu nalog direktorja javnega zavoda ne boste našli zadolžitve »skrb za predstavljanje resnice župana Muhiča.«

Zaobšli občinski odlok o izdajanju glasila in izdali županovo trobilno

Naslednji problem projekta Novomeški glasnik je v tem, da so akterji povsem zaobšel veljavni odlok o izdajanju občinskega časopisa. Župan je v svojih pojasnilih opoziciji glede tega dejal naslednje: »Glede časopisa Novo mesto, ustanovljenega z Odlokom o ustanovitvi in izdajanju lokalnega časopisa Novo mesto, ki je resnično izšel enkrat, in sicer v letu 2006, opozarjam, da je navedba novomeške LDS napačna, saj je časopis skladno z Zakonom o medijih izbrisan iz razvida medijev pri pristojnem ministrstvu. Pretekla izkušnja nas je sicer soočila s številnimi pomisleki in težavami: izdajanje časopisa skladno z določili odloka je težko izvedljivo brez primernege tima, odgovorni urednik po izdaji prve številke ni izrazil pripravljenosti, da bi z urednikovanjem nadaljeval, hkrati pa ni bilo mogoče najti primernege novega urednika, stroški izdaje so bili višji od načrtovanih ... Iz omenjenih razlogov je več kot očitno, da bo odlok potrebno spremeniti. Strinjam se, da je smiselno vsebine in sredstva, ki jih občinske krajevne skupnosti namenijo izdajanju lastnih

časopisov, združiti v občinskem časopisu, kar je tudi naš resen namen. Ob tem pa se seveda pojavi vprašanje, ali je to sploh smiselno, saj so tudi krajevne skupnosti, kot sem seznanjen, večji del stroškov izdaje pokrile s sredstvi oglaševalskih vsebin (torej ne s sredstvi občinskega proračuna). In ne nazadnje - Novomeški glasnik ni niti lokalni časopis Novo mesto niti občinski časopis, temveč posebna praznična in informativna izdaja glasila župana Mestne občine Novo mesto, kar je jasno navedeno že na naslovnici časopisa.«

Županov odgovor je formalno resničen, hkrati pa druga velika manipulacija z javnostjo. Odlok je - kljub temu, da ga je morda res treba spremeniti - še vedno veljaven in ureja ravno izdajanje informativnih vsebin občine. Občinski svet Mestne občine Novo mesto je občinski odlok o izdajanju občinskega časopisa sprejel ravno zaradi tega, da bi se izognili samovolji in samopromociji katerega koli župana pri podajanju informacij o delu Mestne občine Novo mesto in lastnem delu. Občinski odlok posebej poudarja, da bo občinsko glasilo »temeljilo na svobodi izražanja ... na svobodnem pretoku informacij in odprtosti za različna mnenja, prepričanja in za raznolike vsebine«.

Namesto tega smo dobili glasilo, v katerem kot glavna zvezda nastopa župan Alojz Muhič. V Novomeškem glasniku se pojavi na kar 13 fotografijah. Poleg njega in ene fotografije podžupana Križmana, ki tako kot Muhič pripada vladajoči Zvezi za Dolenjsko, v Glasniku ne najdemo niti ene fotografije drugih dveh podžupanov, Igorja Perhaja (SD) in Ivana Grilla (SDS), prav tako ni v njem niti ene slike opozicijskih politikov. V vlogi direktorja Ceroda sicer nastopa Alojz Turk (član SLS). V glasilu prav tako najdemo oglas Zveze za Dolenjsko, v njem pa ni nobenega oglasa drugih političnih strank. V časopisu je objavljen več strani dolg intervju z županom Muhičem, v katerih ima možnosti predstaviti svojo resnico, medtem ko ni v časopisu niti enega mnenja članov opozicije, pa tudi mnenja koalicijskih partnerjev ne. Gre za očitno samopromocijo župana in njegovega turističnega delavca.

V primerjavi z Novomeškim glasnikom je afera, ki je izbruhnila leta 2006, veliko bolj nedolžna. Takrat je bil glavni razlog nezadovoljstva v tem, da je tedanji urednik Ivan Krasko naredil intervju s tedanjim direktorjem Kulturnega centra Janeza Trdine, ki je bil obenem tudi kandidat za prihodnjega župana. Sporno je bilo le to, da je urednik objavil en članek preveč, ki ga je bilo moč povezati z opozicijsko LDS. V županovem glasniku pa je politična neuravnoteženost popolna.

V nasprotju z Novomeškim glasnikom, kjer je odgovornega urednika imenoval neposredno župan Muhič in se ob tem ni posvetoval z občinskim svetom, je tedanjega urednika soglasno imenoval občinski svet. V nasprotju z odgovornim urednikom Novomeškega glasnika Ivom Kuljajem, ki je najtesnejši županov sodelavec, član Zveze za Dolenjsko in pomemben član Muhičevega predvolilnega štaba, je bil za odgovornega urednika časopisa Novo mesto imenovan Ivan Krasko, ugledni dolgoletni lokalnih novinar Dnevnika, ki nikoli ni bil politično aktiven.

Posel so dogovorili ustno!

Župan in v.d. direktorja Zavoda za turizem sta dejala, da gre za posel, ki ne obremenjuje občinskega proračuna. Dokazali smo, da to ne drži. Po drugi strani pa se lahko resno vprašamo, ali občinski proračun vendarle ni bil oškodovan. Vprašanje je tudi, ali je MO Novo mesto pri tem sploh ravnala zakonito. In še več: vprašanje je, ali način, na katerega je občina sklenila posel, ne odpira možnosti za korupcijo.

MO Novo mesto je, kot so pojasnili, projekt Novomeškega glasnika izpeljala v sodelovanju z Agencijo Novelus oziroma s samostojno podjetnico Katjo Blažič. Po pričevanju Iva Kuljaja je Agencija Novelus ponudila sodelovanje Mestni občini Novo mesto pri izdaji časopisa. Na vprašanje novomeškemu županu, kakšna je njihova vloga in ali je bila z njimi podpisana pogodba, so pojasnili, da s podjetjem Novelus ni bila podpisana pogodba, da je bil

»Vsako objavljeno neresnično ali izkrivljeno informacijo, ki bi po našem mnenju lahko imela posledice na poslovanje zavoda, bomo z naše strani sodno in odškodninsko preganjali,« je odvrnil Ivo Kuljaj na vprašanje Parka, koliko so plačali za distribucijo »brezplačnega« županovega glasila. Resnica je vendarle prišla na dan.

dogovor narejen na ustni osnovi in da je podjetje prevzelo oblikovanje, tisk in trženje časopisa. Katja Blažič iz Agencije Novelus svoje vloge v tem poslu noče razjasniti.

Kršili načelo svobodne konkurence

Vprašanje, ki bo počakalo na kakšno drugo preiskavo, je, ali je zakonito, da javna ustanova omogoči posel zasebnemu podjetju na osnovi ustnega dogovora. Ker je Agencija Novelus zasebno podjetje, lahko sklepamo, da zasleduje kapitalne interese in je bil njihov interes seveda zaslužek. Če je tako, potem bi morala Mestna občina Novo mesto najverjetneje celoten posel izpeljati na drugačen način. Morda ima še kak drug poslovni subjekt interes zaslužka pri tovrstnih poslih in bi lahko javnemu partnerju zagotovil boljša izhodišča.

Podatki o trženju županovega glasila niso znani

Naslednje veliko vprašanje je, koliko oglasnega prostora v glasilu so plačali občinski zavodi in podjetja v lasti Mestne občine Novo mesto. MO Novo mesto nam na vprašanje ni uspela odgovoriti. Pojasnili so, da o tem nimajo nikakršnih podatkov. To bi seveda dalo še bolj jasno sliko glede tega, koliko denarja iz občinskega proračuna se je v resnici steklo v projekt Novomeškega glasnika in v žep zasebnika. Judita Pirc (MO Novo mesto) nam je pojasnila, da občina nima podatkov o trženju, saj je bilo trženje v domeni Agencije Novelus! Katja Blažič iz tega podjetja nam o tem ni želela dati pojasnil. Ker Mestna občina Novo mesto s tem prav tako ni seznanjena, je očitno, da je župan izdal glasilo, obenem pa ne ve, koliko je nekdo zaslužil na račun njegovega imena in dela, imena Mestne občine Novo mesto in njenega dela, imena in dela javnih zavodov in konec koncev na račun davkoplačevalskega denarja prebivalcev Mestne občine Novo mesto.

Ivo Kuljaj, odgovorni urednik Novomeškega glasnika, direktor Zavoda za turizem in eden najtesnejših svetovalcev novomeškega župana, na vprašanje Parka, ali Zavod za turizem kakor koli poslovno sodeluje s podjetjem Katje Blažič ni želel odgovoriti. Prav tako za vprašanja Parka ni dostopna Agencija Novelus.

Odprta vrata korupciji

Hipotetično je možno, da v tovrstnih poslih prihaja tudi do korupcije. Recimo, da nekdo iz javne ustanove uredi posel zasebniku. Pri tem poskrbi, da posel ni izpeljan transparentno, da iz javne dokumentacije ni moč razbrati, kakšni so bili denarni tokovi. Če to stori, je seveda »upravičen« do podkupnine. Nikakor ne trdimo, da je tudi v tem primeru tako. Vendar glavna akterja (Ivo Kuljaj in Katja Blažič) o tem ne želita govoriti, tretji akter (Mestna občina Novo mesto) pa svojih interesov v tem primeru nikakor ni zaščitil, še več, o določenih vidikih županovega glasila župan bodisi nima informacij ali pa informacije tudi on zadržuje pred javnostjo.

»Vse obljube bodo izpolnjene«

Uroš Lubej

Tudi v tokratni številki Parka nadaljujemo izvirni projekt revije Park, pregled uresničevanja predvolilnih in povolilnih obljub novomeške vladajoče koalicije. Kot smo ugotovili že v prejšnji številki Parka, vseh obljub župan nikakor ne bo uspel uresničiti. Glede na Parkove napovedi se oblast bori za to, da uresniči vsaj tretjino napovedanega. In ne kaže preveč obetavno.

Obljuba številka 6: Obnovili bomo vse vrtce

V predvolilnem oglasu, objavljenem tik pred drugim krogom županskih volitev v brezplačnem oglasniku Vaš mesečnik, je župan Alojz Muhič, ki ga je kandidirala Zveza za Dolenjsko, podprli pa SDS, SD in DeSUS, objavil sedaj že slavni stavek: »Obnovili bomo vse vrtce v občini.« V programu dela v mandatu 2006–2010 je ta obljuba že precej okleščena. Koalicija tam obljublja le še postopno obnovo vseh vrtcev ter v oklepaju dodaja »vsaj enega letno«.

Na Mestno občino Novo mesto smo naslovili vprašanje, koliko vrtcev je bilo že obnovljenih v tem mandatu in kaj je bil predmet obnove. V županovem kabinetu so nam odgovorili naslednje: »Doslej sta bila obnovljena Vrtec Pikapolonica v Brezju (novogradnja, podelitev stavbne pravice za obdobje 15 let, mesečna najemnina znaša 4198 EUR) ter Vrtec Ciciban (adaptacija – gradbeno-obrtniška dela, inštalacijska dela, zunanja ureditev in oprema). Vrednost obnove Vrtca Ciciban je znašala 2.180.000 EUR.«

Zgornja trditev zavaja. Pogodba o obnovi Pikapolonica je bila podpisana že septembra 2006, še v času župana Boštjana Kovačiča. Do konca oktobra 2006 je bil vrtec obnovljen že do četrte gradbene faze, tehnični prevzem pa je bil opravljen februarja 2007, se pravi v tretjem mesecu županovanja Alojza Muhiča. Obnovo si torej na svojo račun le stežka pripisujejo pri sedanjih garnituri.

Drugi del odgovora je seveda v celoti zasluga sedanjega župana. Vrtec Ciciban, ki stoji na Ragoški ulici, so po dolgih letih moledovanj le obnovili, kar dosedanji županom ni uspelo. Obnova se je začela jeseni leta 2007 in se je v glavnem končala leta 2008, občinski proračun pa je obremenila za 2 180 000 EUR.

Občino smo povprašali tudi, katere obnove načrtuje v letošnjem letu. V letu 2009 se bo po napovedih MO Novo mesto začela investicija v vrtcu Ostržek v Bršljuni. Ta je bil zgrajen leta 1978. Kot pravijo na občini, je zaradi obrabljenosti in slabe konceptualne zasnove potreben celovite obnove: zgradbo je treba popolnoma obnoviti in zamenjati vse potrebno, od opreme do zunanje ureditve vključno z igrali. »Število igralnic po prenovi bo nespremenjeno, glede na starostne skupine pa bodo po predlogu uprave vrtca in Oddelka za družbene dejavnosti MONM štiri igralnice za prvo starostno skupino, štiri pa za drugo starostno skupino. Takoj po sprejetju proračuna za leto 2008 so izbrali projektanta za izdelavo projektne dokumentacije za rekonstrukcijo vrtca ter za opremo. Izbrani projektant, projektivni biro Markus, d. o. o., je v zelo kratkem času izdelal projektno dokumentacijo. Izdelani projekt je sinteza arhitekturnega koncepta, normativnih standardov in želja investitorke, sveta staršev in vzgojitelj vrtca, ki so bila izražena na več sestankih s projektanti in z uporabniki. Vse njihove želje so bile upoštevane v okviru možnih rešitev prostora. Na podlagi javnih razpisov za oddajo del smo izbrali tudi izvajalca gradbeno-

obrtniških in inštalacijskih del – GPI Tehnika, d. o. o., in dobavitelja opreme – Mizarstvo Trščinar. MO NM je naredil primopredajo gradbišča z izvajalcem 22. septembra 2008. Ocenjena vrednost naložbe je 1.789.749 EUR. Od tega bo 1,2 milijona EUR porabljenih v letu 2009, zaključek investicije pa je pričakovan v letu 2010.«

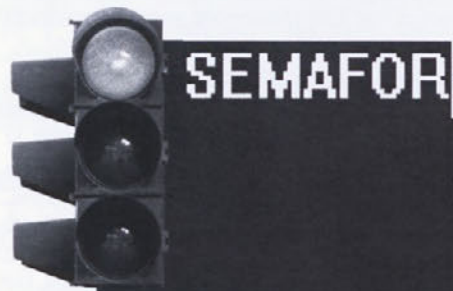
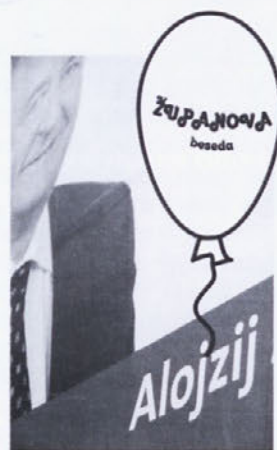
Na občino smo seveda naslovili tudi vprašanje, katere investicije v vrtce še načrtuje do konca mandata. Odgovorili so, da je to investicija v vrtec v podružnični Osnovni šoli Mali Slatnik ter vrtca v Osnovni šoli Otočec.

Kako na celotno problematiko gledajo v občinski upravi? »MO NM je v času od leta 1998, odkar vodimo podatke o investicijskem vlaganju v vrtce, do danes veliko proračunskega denarja vložil v objekte predšolske vzgoje (novogradnje, adaptacije, izboljšave, vzdrževanja, oprema), skupaj več kot 4,5 milijona evrov. Povsem obnovljeni so vsi izvenmestni vrtci (Brusnice, Dolž, Stopiče, Podgrad). Zdaj prenavljamo mestne vrtce. Dokončana sta vrtca Pikapolonica in Ciciban, v fazi obnove je Vrtec Ostržek. Ostali vrtci so glede na leto izgradnje in dosežanja investicijska vlaganja primerno vzdrževani. Seveda pa si MO NM želi, da bi postopno obnovili tudi vse mestne vrtce, tako kot smo obnovili že vse izvenmestne (in tudi tiste, ki so sedaj v drugih občinah), kar tudi izvajamo, seveda v okviru razpoložljivih sredstev v proračunu. Trenutno je prioriteta MO NM legalizacija oz. nadomestna lokacija za vrtec na Lešnici, ki že vsa leta (od vsega začetka, to je od leta 1984) deluje nelegalno v za ta namen neprimerni stanovanjski hiši, ter prav tako nelegalno organizirana predšolska vzgoja v prostorih podružnične OŠ Mali Slatnik. Za oba primera že izvajamo vse potrebne aktivnosti.« pravijo v občinski upravi.

In kaj glede tega pravi letošnji proračun? Občina je že v letu 2008 naročila izdelavo projektne dokumentacije za vrtec v OŠ Mali Slatnik, ki jo bo v celoti realizirala v letošnjem letu. »K izvedbi adaptacije pa bomo pristopili, ko bodo zagotovljena potrebna sredstva,« piše v proračunu. To pomeni, da v letu 2009 sredstev v proračunu za obnovo ni. In vrtec pri OŠ Otočec? V proračunu za leto 2009 ni omenjen.

Napoved: Ne bo mu uspelo

Župan je pred volitvami obljubil obnovo vseh vrtcev. Nato je zadevo spremenil v »vsaj enega letno«. Tih sprememba, ki pa je ogromna. V mestni občini Novo mesto namreč deluje kar 16 vrtcev, od tega jih je dvanajst ustanovljenih pod okriljem občinskih zavodov Ciciban in Pedenjped. Se pravi, da je župan od obljube, da bo obnovil 16 (oziroma 12) vrtcev, prešel na obljubo, da bo obljubil štiri vrtce. 16 vrtcev seveda ne bo obnovljenih v tem mandatu. Niti jih ne bo obnovljenih dvanajst. Prav tako je že bolj ali manj jasno, da tudi »eden letno« ne bo obnovljen.

SEMAFOR ŽUPANOVIH OBLJUB

Danih obljub	= 52*
Pregledanih obljub	= 6
Uresničenih obljub	= 1
Napol uresničene obljube	= 0
Neopredeljeno**	= 1
Odstotek uresničenih obljub	= 16,7%

*Številka 52 seveda ni popolna, saj so obljube švigale s tako intenzivnostjo, da nismo uspeli vseh zabeležiti. Upoštevali smo samo obljube, ki so bile zapisane v intervjujih v Vašem mesečniku in na portalu volitve.park-on.net, ter tiste, ki so zbrane v programu župana na spletnih straneh mestne občine. Seznam obljub je bil že objavljen v aprilski številki Parka, dostopen pa je tudi na spletni strani www.park.si.

**Pri enem projektu (odprtje vinske kleti v gradu Grm) se nismo mogli z gotovostjo odločiti, ali bo obljuba vsaj napol uresničena.

Revija 31. november 2008 Lokalne volitve 2008

ZA gospodarnega in poštenega **ŽUPANA**

Alojz Muhič

ZZD
ZVEZA ZA DOLENJSKO

Bogate izkušnje, drzni cilji, modra pot IZ PROGRAMA ALOJZA MUHIČA

1. Sprejem temeljnih prostorskih dokumentov: Strategije prostorskega razvoja in prostorskega reda Mestne občine Novo mesto: Za mesto in vsa naselja v občini bomo določili namensko rabe stavbnih zemljišč in s tem možnostjo dolgoročnega razvoja.
2. Izgradnja in obnova komunalne infrastrukture v mestu in podeželju: Poskobel bom, da bo začela delovati prenovljena centralna čistilna naprava v Ločni in da bomo zgradili vse načrtovane kanalizacijske in vodovodne sisteme v občini.
3. Ureditev Univerzitetnega središča: Zgradili bomo univerzitetno in raziskovalno središče v Novem mestu.
4. Prenova mestnega jedra Novega mesta: Hkrati z županstvom na Rotovžu bom pričel z intenzivnim obnavljanjem komunalne infrastrukture v mestu. Poskobel bom, da bomo z javno-zasebnim partnerstvom v prihodnjih letih obnovili več starih objektov, med njimi tudi Narodni dom. Takoj pa bom uredil parkiranje vozil in mestno tuznico.
5. Obnova vrtcev: V mojem mandatu bom obnovil vse vrtce v občini.
6. Izgradnja stanovanj za mlade družine in družine z nizkimi dohodki: Poskobel bom za nova stanovanja za mlade družine in socialno šibkejše občane.

Župan tokrat res mož beseda, prihodnost vseeno negotova

Damir Skenderović, foto Boštjan Pucelj

Spomladi in na začetku poletja je občane precej razburila informacija, da je v novomeških vrtcih premalo prostih vpisnih mest za otroke, ki bi se želeli vpisati 1. septembra 2008. Potem ko se je tudi po zaslugi zgroženih in ogroženih staršev v medijih že na veliko pisalo o pereči problematiki, je tudi Janez Pezelj, svetnik novomeške LDS in takrat še kandidat na parlamentarnih volitvah, županu Muhiču posredoval svetniško pobudo, s katero je Mestno občino Novo mesto pozval, naj zagotovi večje število vpisanih mest v novomeških vrtcih. V pobudi je ocenil, da bi lahko ostalo zavrženih nekje okoli 230 otrok, tako za vpis 1. septembra 2008 kot za medletni vpis. Vsekakor številka, ki je upravičeno sprožila preplah med občani.

Mateja Jerič, vodja oddelka za družbene dejavnosti v Mestni občini Novo mesto, je odgovorila, da je dejansko število zavrženih otrok zaradi podvajanja vlog prosiincev manjše in da se giblje nekje blizu številke 80. Za medije je dejala, da bodo pregledali tudi prostorske kapacitete vrtcev in šol ter poiskali dodatne možnosti. Menili so, da so znotraj vrtcev in šol še rezerve. Občina je v tem času tudi obnavljala enoto vrtca Ciciban na Ragovski ulici in ga tudi prenovila. Jeričeva je konec maja še dejala, da morda varstva za vse ne bo mogoče organizirati s prvim septembrom, da pa bo stvar urejena najkasneje oktobra.

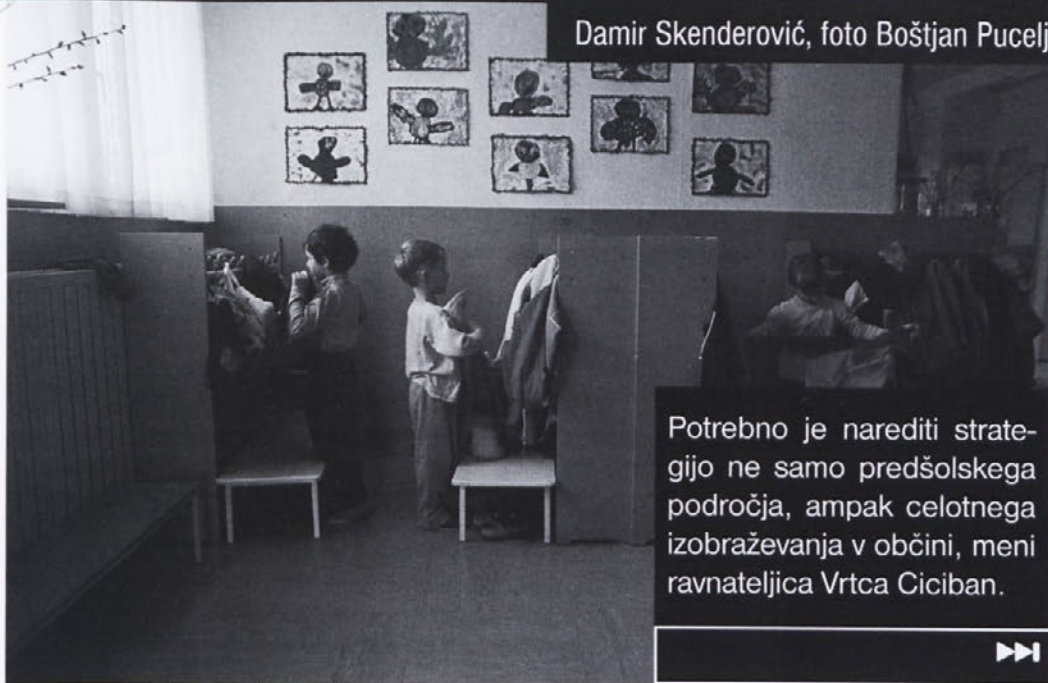
Še bolj pomirjevalen je bil novomeški župan Alojzij Muhič. Novinarjem je obljubil: »Ne vidim nobenega razlogov za kakršnokoli paniko. Prepričan sem, da nihče izmed otrok ne bo ostal brez varstva. Trdim, da bodo vsi sprejeti.« In tokrat mu moramo priznati, da je imel prav.

Majda Kušer Ambrožič, ravnateljica Vrtca Ciciban, je potrdila, da je komisija za šolsko leto 2008/09 po končanem vpisu obravnavala 255 vlog in da je bilo v prvi fazi odklonjenih 109 otrok (69 otrok za sprejem v vrtce s 1. septembrom 2008 in 40 otrok za tako imenovani medletni sprejem (od 1. oktobra 2008 do 1. aprila 2009)). Odklonjeni otroci so bili razporejeni na prioriteto listo čakajočih. V drugi fazi je bilo za vpis 1. septembra sprejetih vseh 69 otrok z liste čakajočih, predvsem zaradi razrešitve podvojenih vlog in odprtja dodatnih oddelkov za najmlajše. Prav tako so bili sprejeti vsi otroci z druge prioritete liste, ki so potrebovali mesto v vrtcu po izteku porodniškega dopusta postopoma do 1. marca 2009. »Ponovno smo prečistili podvojene vloge in odprli nov oddelk ter vzgojno varstveno družino« je na naše vprašanje odgovorila Kušer Ambrožičeva.

Prav tako potrjuje Albert Zorko, v.d. ravnatelj Vrtca Pedenjped Novo mesto: »V septembru 2008 smo v Vrtcu Pedenjped sprejeli vse prijavljene otroke, to je 161 novincev, od tega 18 v romski vrtcu Pikapolonica. Od 1. oktobra 2008 do 31. januarja 2009 je bilo sprejetih še 32 otrok.«

Osnovni problemi ostajajo

Kljub tem številkam pa situacija le ni popolnoma rožnata. Vrtci so izkoristili vse rezerve. Tako so v Vrtcu Ciciban v celotnem obdobju, od vpisa marca in aprila 2008 do danes, starši vložili 63 novih vlog za sprejem med šolskim letom. Njihovi otroci so razvrščeni na prioriteto listo čakajočih za medletni sprejem po mesecih izteka porodniškega dopusta. »Tako imamo skupno trenutno še 35 nerešenih vlog, ki pa jih brez novih kapacitet ne bomo mogli reševati,« še opozarja Majda Kušer Ambrožič in hkrati dodaja: »Reševanje problemov premajhnega števila prostih mest je, kot je razvidno iz zgoraj napisanega, potekalo uspešno, ves čas v sodelovanju z MO Novo mesto, oddelkom za družbene dejavnosti. Pri odprtju novih oddelkov smo ravnali skrajno racionalno, uporabili smo

Potrebno je narediti strategijo ne samo predšolskega področja, ampak celotnega izobraževanja v občini, meni ravnateljica Vrtca Ciciban.

pohištvo in opremo iz zaloge (rabljeni kosi, ki so bili še uporabni ob zamenjavi pohištva v obnovljeni enoti Ciciban), nekaj opreme in igrač pa smo seveda morali tudi dokupiti. Te stroške nam bo pokrila MO Novo mesto.«

Albert Zorko je dejal, da za otroke, ki so na listi čakajočih za medletni vpis, načrtujejo popolnitev prostih mest, ki bodo nastale z izpisi v poletnih mesecih: »Z MO Novo mesto tesno sodelujemo pri reševanju prostorske problematike in z njihovo strokovno pomočjo tudi sproti rešujemo odprta vprašanja. Problematika medletnega vpisa je težko rešljiv problem, saj je nemogoče predvideti število mest, ki bodo aktualna naslednje leto. Iz tega razloga je nemogoče najti ustrezno prostorsko rešitev, saj so naše obstoječe kapacitete polne. Največji problem je iskanje možnih ustreznih kapacitet. Za možne prostore je potrebna adaptacija, ki mora ustrezati Pravilniku o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo.«

Kako naprej?

Majda Kušer Ambožič pravi, da bo bistven prispevek k reševanju ali vsaj hitrejšemu reševanju problematike, ki smo ji priča zadnji dve leti, zagotovo prinesel poenoten vpis v novomeške vrtce, saj se bodo vrtci s tem izognili podvojenim in potrójnim vlogam, in dodaja: »Seveda pa je nujno čim prej zaključiti obnovo vrtca Ostržek, hkrati pa obdržati vse obstoječe kapacitete, vključno s tistimi, ki smo jih na novo organizirali za to šolsko leto. Usposobiti je potrebno tudi oddelke na lokacijah, ki to omogočajo, kot npr. v enoti Labod. Idej je pravzaprav veliko in z nekoliko truda ter dobre volje tistih, ki so po zakonu dolžni poskrbeti za to, v sodelovanju z vrtcem in tudi starši, občani, KS, lahko izbiramo med novogradnjami v novih naseljih, najemu v večnamenskih stavbah v novih naseljih, razpisu koncesije na področjih, kjer je veliko povpraševanje, organizaciji še dodatnih vzgojno varstvenih družin na različnih koncih mesta oz. znotraj občine, mobilnimi enotami (kar nekaj takih rešitev je že po Sloveniji), dozidavi že obstoječih vrtcev in tudi šol ...«

Pri tem se zaveda da vse našete možnosti stanejo in to proračunski denar, kot stane proračunski denar tudi vsak v vrtcu vključen otrok: »Dodaten problem nastane še ob zavedanju, da je v slabem stanju večina že obstoječih vrtčevskih stavb, za katere nimamo podatka, kdaj bodo doživele preobrazbo. Za sam začetek reševanja problematike že nekaj časa vztrajno ponavljam, predlagam in izpostavljam, da je potrebno narediti strategijo ne samo

predšolskega področja, ampak celotnega izobraževanja v občini in potem korak za korakom do končnega cilja,« je še zaključila ravnateljica Vrtca Ciciban.

In kaj o pereči problematiki pravijo v MO Novo mesto? Joža Miklič, višja svetovalka oddelka za družbene dejavnosti, je potrdila, da so bili vsi otroci sprejeti v vrtce. Prav tako je opozorila na dejstvo, da se je sprostilo tudi nekaj prostih mest, ki so posledica dvojnih vpisov in podaljšanja porodniških dopustov zaradi bolezni, ki jih vse do zasedenosti v celoti pokriva MO Novo mesto.

MO Novo mesto ugotavlja, da je bil v šolskem letu 2008/09 povečan vpis zaradi povečane rodnosti in ugodnosti, ki staršem dajejo pravico do brezplačnega vrtca za drugega in vse nadaljnje otroke. Pri tem je občina v sodelovanju z javnimi zavodi poiskala dodatne kapacitete in zagotovila sredstva za šest na novo odprtih oddelkov.

Na MO Novo mesto smo še naslovili vprašanje, kakšna je »realna« vizija občine glede problema premajhnega števila prostih vpisnih mest v letu 2009 in 2010. Mikličeva nam je odgovorila: »Rešitve za naprej iščemo in v ta namen je bila v letu 2008 izdelana Analiza reorganizacije vrtcev v Mestni občini Novo mesto, ki jo bodo obravnavali svetniki na Občinskem svetu Mestne občine Novo mesto. Na podlagi sprejetih odločitev bodo potekale nadaljnje dejavnosti. Da ne bo prihajalo do dvojnih vpisov, Mestna občina Novo mesto tudi pripravlja aplikacijo za skupni vpis. Vrtca Ciciban in Pedenjped sta razpisala družinsko varstvo. Možne pa so tudi druge oblike, ki jih predvideva zakonodaja (zasebni vrtce, vrtce s koncesijo, zasebni vzgojitelji ...).«

Sicer so to razmišljanja, ki smo ji s strani Mateje Jerič in župana Muhiča slišali že spomladi 2008, pa vendar naj prispevek zaključimo skupaj s predstavniki občine: »Vsekakor gre za zahtevno in široko problematiko, zato rešitve niso možne »čez noč«, čeprav si vsi to želimo.« Na občini pa seveda ostaja breme, da problematiko rešuje skupaj z vsemi odgovornimi najmanj tako uspešno kot do sedaj. Ali še bolje, kot je dejala Majda Kušer Ambrožič, potrebna je predvsem temeljna strategija na področju vzgoje in izobraževanja v novomeški občini.

Občinski svet sprejel ključni dokument v prvem branju

Obračun pri O. K. Proračunu

»Mislim, da smo razpravo povsem narobe zastavili. Svetniki opozicije naj se raje vprašajo, ali so proti čistilni napravi. Naj se vprašajo, ali so proti Šmihelski cesti, za katero se borimo že desetletja. Opozicijski predlog pomeni nadaljevanje blokade, v kateri smo že dve leti zaradi delitvene bilance,« je opozoril župan Muhič.

»Verjemite mi, da je to, da je dejstvo, da je občina ne-likvidna, zame kot boleča rana, vendar hkrati menim, da smo delali dobro in da smo v danih razmerah lahko še srečni, da smo imeli samo 10 milijonov neplačanih obveznosti. Prepričan pa sem, da bomo splezali na zeleno vejo,« je dejal župan Mestne občine Novo mesto, ko je novinarjem predstavil predlog proračuna Mestne občine Novo mesto. Ob nasprotovanju strank LDS, Zares, DE-SUS in Liste za razvoj gospodarstva in ob podpori Zveze za Dolenjsko, SD, SDS, SLS, NSi, Miloša Dularja in SNS je občinski svet sprejel proračun v prvem branju. Na naslednji seji pa pričakujemo njegovo dokončno sprejetje.

S prstom na sprožilcu

Podatki o neplačanih zapadlih obveznosti na dan 31. 12. 2008 so res alarmantni. Mestna občina ni uspela

poravnati kar za 9,2 milijona EUR računov oziroma zahtevkov. Če vemo, da je 27,1 milijona EUR prihodkov, vidimo, da se je občinski svet, ko je lani sprejemal proračun, pošteno uštel. Delež neplačanih obveznosti je glede na celoten proračun kar 33,9 odstotka.

Pogled na seznam upnikov je impresiven. (Ob navedenju spodnjih podatkov je treba omeniti, da je občina dolg delno že poplačala. Navajamo stanje na dan 31. 12. 2008). Javnim zavodom – občinskim vrtcem, šolam, kulturnim in drugim ustanovam naj bi bila občina dolžna kar 40 odstotkov sredstev, namenjenih za materialne stroške v letu 2008. Večina podjetij, ki so izvajala investicije v letu 2008, še čaka na plačilo mestne občine. Prav tako ni plačana subvencija za Mestni potniški promet. In tako naprej.

In teh 9,2 milijona bo seveda bremenilo poslovanje ob-

Uroš Lubej, foto Boštjan Pucelj

čine v letu 2009. Župan je zato za leto 2009 pripravil izjemno optimističen scenarij prihodkov. Predvideva enega najvišjih proračunov v zgodovini mestne občine. Občina bo v letu 2009 zbrala za 38 milijonov EUR sredstev, se pravi za 42 odstotkov več kot v letu 2008. Še bolj drzna je odhodkovna stran, saj občina predvideva 6 milijonov EUR primanjkljaja, kar pomeni, da bodo odhodki kar 44 milijonov EUR.

Vsa županova orožja

Od kod bodo dobili denar? Župan ima več orožij. Prepričan je, da bo MO Novo mesto od države dobila nazaj del denarja, ki ga je izgubila z Janševim zakonom o financiranju občin, proti kateremu je najbolj aktivno bitko bil predvsem ljubljanski župan Jankovič. Občina je izračunala, da v letih 2007-2009 izgublja kar 10 milijonov EUR. Drugi vir bo odprodaja premoženja občine, ki ga v minulih dveh letih ni bilo moč uresničiti, saj je bila občina v procesu delitve premoženja z občinama Straža in Šmarješke Toplice, ki so se pred dvema letoma iz novomeške občine izločile. V proračunu je predvidena tudi odprodaja občinskega deleža v Zarji, čeprav so do tega zaradi trenutnih neugodnih razmer zadržani ne le v opoziciji, ampak tudi v županovem kabinetu. Ne glede na to je v proračunu predvidenih 3,7 milijona evrov prihodkov iz tega naslova. Občina predvideva tudi odprodajo deleža v parkirni hiši in računa na izredni prihodek iz komunalnega prispevka, saj naj bi Krka, d. d., načrtovala investicijo v Ločni. Zaradi razloga delitvene bilance se občina tudi ni smela zadolževati, kar je pomenilo dodatno težavo za uravnoteženje občinskih prihodkov in odhodkov. Občina letos pričakuje tudi bistveno bolj uspešno koriščenje državnih sredstev, saj načrtuje kar devet milijonov evrov in pol.

V tej ulici ni prostora za zapravljanje

Po drugi strani pa je župan zaukazal vsesplošno varčevanje. Ob občinske uprave in javnih zavodov pričakuje, da bodo za deset odstotkov zmanjšali materialne stroške. Skušala bo racionalizirati izvajanje dejavnosti vrtcev ter povečala učinkovitost nadzora nad porabo proračunskega denarja. V občinski upravi celo načrtujejo zmanjšanje števila zaposlenih. Občina bo štela devet delavcev manj, od česar bodo šli trije v pokoj, šest pa jih bodo odpustili. Vendarle pa bo občinska redarska služba okrepljena za enega človeka.

Za prgišče evrov

Župan Alojz Muhič poudarja, da je občina pri pripravi letošnjega proračuna zasledovala predvsem naslednje cilje: »1. Poplačati je treba zapadle neplačane obveznosti. 2. Izpolnjevati vse zakonsko določene obveznosti občine in strategije. 3. Občina bo začela le z investicijami, ki bodo sofinancirane iz državnega ali evropskega proračuna. 4. Upoštevati je treba obstoječe stanje investicij.«

Katere bodo torej glavne investicije v naši občini v letošnjem letu? V letu 2009 bo občina začela le štiri nove investicije. Največja med njimi je izgradnja centralne čistilne naprave in hidravličnih izboljšav vodovodnega sistema. Velik projekt bo tudi izgradnja Šmihelske ceste. Pripravila se bo razpisna dokumentacija za projekt Cerod II ter uredile se bodo poti v romskih naseljih Ruperč Vrh, Šmihel in Brezje.

Zastala bo investicija v knjižnico Mirana Jarca. Potrebno je namreč dokončati dela v notranjosti objekta, nabaviti pisarniško, računalniško in avdiovizualno opremo, vse skupaj v ocenjeni vrednosti 3,6 milijona EUR. V proračunu pa je zagotovljenih le 450 000 EUR, namenjenih poplačilu dolgov iz leta 2008.

Negotova je tudi usoda pomožnega objekta s keglji-

ščem ob teniških igriščih na Loki. Za dokončanje del je potrebnih še 350 000 EUR, ki pa zaenkrat v proračunu niso predvideni, ampak je tam zgolj denar za poplačilo neplačanih računov iz leta 2008. Prav tako ne bo velikega napredka pri športni dvorani v Stopičah. V letošnjem letu je zagotovljenih zgolj 150 000 EUR za izdelavo projektne dokumentacije.

In ne le to. Občina ne bo več zagotavljala sredstev na številnih področjih. Na področju izobraževanja ne bo več financirala tekmovanj dijakov v znanju, projektno delo dijakov, sofinanciranja priprav programov višjih šol. 72 000 EUR bo občina prihranila, ker ne nameravajo več podpirati kategoriziranih športnikov, planinskih društev in taborniških organizacij, večjih športnih prireditev in nastopov športnikov v tujini. Na področju kulture bo občina znižala sredstva na vseh javnih razpisih. Občina zmanjšuje sredstva za revijo Rast. Prav tako se, kot kaže, ustavlja projekt Evropska prestolnica kulture. Kultura izgublja približno 25 odstotkov dosedanjega denarja.

Na področju mladinskih dejavnosti se znižujejo sredstva za mladinske projekte in sofinanciranje dejavnosti študentske organizacije na lokalni ravni. Občina zmanjšuje tudi denarne pomoči socialno ogroženim občanom.

Občina v celoti ukinja postavko urejanje pešpoti, vodovod Jugorje, vodovod Hribi-Veliki Slatnik ter kanalizacijo Mlinarska pot. Občutno bo zmanjšala postavke na področjih regresiranja dostave pitne vode, obnove parkovne opreme, Cerod II, južne povezovalne ceste ter rekonstrukcije križišča v Žabji vasi.

Matjaž Engel (SNS) je glasoval za proračun, čeprav nihče ne ve zakaj.

Mnogoboj občinskih šerifov

Župan Muhič je občinske svetnike pozval, naj sprejmejo predlagani proračun. V nasprotnem primeru se bo občina vnovič znašla v blokadi, v kateri je bila v prvi polovici mandata zaradi nesprejete delitvene bilance z novima občinama. Najbolj ostro so se mu postavili nasproti v opozicijskem LDS, ki se mu je pridružil Zares, kritična pa sta bila tudi svetnica iz vrst stranke DeSUS Ana Bilbija ter Adolf Zupan, ki zastopa Listo za razvoj gospodarstva. Svetniki so opozarjali predvsem na po njihovem mnenju prenapihjen proračun, ki nerealno predvideva prihodke, ki jih v razmerah gospodarske recesije ne bo moč doseči. Opozorili so, da je podoben način razmišljanja povzročil 10 milijonsko luknjo v likvidnostnem stanju občine. Namesto tega so se v opoziciji zavzeli za strogo restriktiven proračun oziroma za financiranje po dvanajstinih, ki bi pomenilo, da je moč zapraviti samo toliko, kolikor je bilo lani realiziranih prihodkov.

Ana Bilbija, edina zastopnica stranke DeSUS v občinskem svetu MO Novo mesto in tudi predsednica občinskega odbora za finance, je dejala, da se tisti, ki so pripravili proračun, očitno niso streznili. Kljub večkratnim opozorilom občinsko vodstvo ni pripravilo strategije občinskega razvoja. »Obljubam, da bo vse urejeno do druge

obravnave, ne verjamem več. Do sedaj niso bile uresničene niti zapisane obljube,« je opozorila Bilbija. Zavzela se je za financiranje po dvanajstinih. Kritičen je bil tudi odhajajoči svetnik iz vrst Društva Novo mesto Anton Škerlj (na prihodnji seji ga bo zamenjal Mitja Simič), ki je opozoril, »da nam grozita bankrot in katastrofa, v kolikor bomo tak proračun sprejeli. Nekateri bi radi še naprej jahali konja, za katerega ne vemo, kam nas vodi. Zdi se mi, da tisti, ki so pripravljali proračun, ne marajo župana in mu ne želijo dobro.«

Tudi Mojca Novak (LDS) meni podobno: »Streznitve ni, obljubam ne verjamem, zaupanja več nimam. Novo mesto ne bo ušlo razmeram, ki vladajo svetu. Poleg tega občina posluje nezakonito – v leto 2009 prenašamo kar 33 odstotkov neplačanih zapadlih obveznosti, pred nekaj leti jih je bilo do štiri odstotke, pred dvema letoma 13 odstotkov, sedaj že 33. Ustvarjamo kepo, ki bo ob koncu leta še veliko večja.« Tudi Boris Dular (LDS): »Ali je bilo smiselno, da smo novembra zavrnili proračun, če danes pritrjujemo enakemu predlogu? Junija 2007 smo ugotovljali, da ima občina dobrih 5 milijonov EUR neplačanih računov, župan je rekel, da se bo situacija rešila do konca leta, vendar smo ob koncu leta prišli na 10 milijonov! Ta občina konjunkturalnih let ni izkoristila, kot bi jih lahko. In po drugi strani zapravljala denar, ki ga ni imela.«

Svetnikom sta odgovorila župan Muhič in podžupan Perhaj. »Mislim, da smo razpravo povsem narobe zastavili. Svetniki naj se raje vprašajo, ali so proti čistilni napravi. Naj se vprašajo, ali so proti Šmihelski cesti, za katero se

Adolf Zupan (Lista za razvoj gospodarstva) je bil tokrat med najbolj gorečimi kritiki župana: »Župan, verjel sem, ko si zagotavljal, da boš stvari uredil. Danes ne verjamem več. Mislim, da občinski svet iz sebe danes dela norca, ko sprejema ta proračun. Kot da nismo imeli pogovorov in kot da nismo imeli dveh zelo kritičnih opozoril nadzornega odbora.«

borimo že desetletja. Financiranje po dvanajstinih pomeni nadaljevanje blokade, v kateri smo že dve leti zaradi delitvene bilance.« Župan je opozoril, da bodo ministri, ki v teh dneh obiskujejo Novo mesto, zelo veseli, če bodo lahko iz državnega proračuna črtali kakšno investicijo v Novem mestu. Gre za to, da če občina v svojem proračunu ne zagotovi sredstev za neki projekt, ta seveda ne more dobiti sredstev države. Igor Perhaj (SD) je na kritike, ki so letele »na zapravljanje denarja«, ki ga ni bilo, odvrnil: »Dejstvo je, da občina v teh dveh letih praktično ni imela pogojev za normalno delovanje zaradi delitvene bilance in zaradi zakona o financiranju občin, ki nam je vzel 10 milijonov EUR. Sedaj so nastopila nova dejstva, ki jih je omenil župan, in izhodišča so povsem drugačna kot leta 2008.« Perhaj se je strinjal, da mora predlog proračuna vsebovati varovalke, ki bodo odhodke vezale na prihodke.

Župan in občinska uprava morata sedaj pripraviti predlog proračuna še za drugo obravnavo. V njej morata odgovoriti na vprašanja svetnikov in na mnenja občinskih odborov. Več o tem torej že čez mesec dni.

Mitja Simič namesto Antona Škerlja

Uroš Lubej, foto Boštjan Pucelj

Po več mandatih v občinskem svetu se od svetniškega mesta poslavlja Anton Škerlj. Njega zadnja izjava: »Ni bilo vedno lepo, bilo pa je vedno zanimivo.«

Anton Škerlj, na zadnjih lokalnih volitvah izvoljen na listi Društva Novo mesto (DNM), je 5. januarja podal odstopno izjavo z mesta člana Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto. Kot narekuje Zakon o lokalnih volitvah, bo na njegovo mesto stopil Mitja Simič, ki je bil na listi DNM naslednji kandidat. Občinski svet je sprejel Škerljev odstop, na naslednji seji pa bo, če ne bo zapletov, potrdil Simičev mandat.

Anton Škerlj se je ob odstopu zahvalil svetnikom, ki so izrazili obžalovanje ob njegovem dejanju. »Ni mi bilo vedno lepo, vendar ponavadi zanimivo. Skušal sem delovati trezno. Verjemite, da sem deloval samo zaradi tega, ker sem želel delovati v dobro mesta in ljudi.«

Predsednik Društva Novo mesto in bodoči občinski svetnik Mitja Simič je pojasnil: »V upravnem odboru DNM smo pred enim letom sklenili, da je nujno, da se vodstvo društva počasi pomladi, sicer sčasoma ne bo več moglo uresničevati svojih nalog in ciljev, zaradi katerih je bilo ustanovljeno (aktivno vključevanje v aktualna dogajanja v mestu in krepitev vloge javnosti pri odločanju). V tem smislu sta bila izvoljena nov predsednik ter pomlajen upravni odbor (Igor Vidmar, Andrej Golob, Boris Bukovec, Borut Križ).

Z izvoljenim svetnikom (nekdanjim predsednikom) Antonom Škerljem je bilo dogovorjeno, da v roku enega leta prepusti svetniški položaj drugemu na listi in hkrati novemu predsedniku. Ta rok je bil dogovorjen zaradi zadolžitve, ki jih je imel takrat Škerlj v svetu (statutarna komisija itd.). Ko je bilo pred enim mesecem ugotovljeno, da ni tehničnih zadržkov za zamenjavo svetnika, smo to zamenjavo potrdili tudi na upravnem odboru DNM.«

Simič z zamenjavo ne pričakuje revolucionarnih sprememb. »Se bom pa potrudil, da bo prenašanje stališč članov DNM in zainteresirane javnosti na občinski svet ter prenašanje povratnih informacij intenzivnejše. Kot svetnik DNM ne nameravam vstopati v koalicije in bom sodeloval z vsemi, ki bodo delovali v korist meščanov in javnosti. Večjo aktivnost DNM v svetu bom lahko zagotovil predvsem na področju svoje strokovne usposobljenosti, pri drugih vprašanjih pa bom sodeloval s člani in drugimi posamezniki, ki se spoznajo na posamezne tematike – tudi s sedanjim svetnikom Škerljem.«

Pravica proti samovolji

Danko Habjanič iz Službe Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto predaja izvoljenemu romskemu svetniku Danku Brajdiču nezakoniti sklep o nepotrditvi svetniškega mandata, ki so ga na tajnem glasovanju sprejeli novomeški občinski svetniki in ki ga je razveljavilo Upravno sodišče Republike Slovenije.

Občinski svet Mestne občine na decembrski seji ni potrdil mandata izvoljenemu romskemu svetniku Danku Brajdiču. Na predlog skupine svetnikov so glasovanje o potrditvi mandata opravili tajno. Nato je povsem brez razprave večina svetnikov skušala izigrati rezultate demokratičnih volitev: mandata niso potrdili. Za to odločitev je glasovalo 18 svetnikov, osem jih je bilo proti. Vendar je Upravno sodišče Republike Slovenije to odločitev spodbijalo in brez možnosti pritožbe že potrdilo mandat Danku Brajdiču, ki bo tako vendarle sedel v svetniških klopeh.

Neustavna in nezakonita odločitev

Danko Brajdič se je odločil za tožbo na Upravnem sodišču. Do zaključka redakcije nismo prejeli celotne obrazložitve sodišča, vendar se je že vnaprej vedelo, da ima Brajdič dobre možnosti za uspeh. Redni profesor na ljubljanski pravni fakulteti in strokovnjak za upravno pravo Rajko Pirnat nam je dejal naslednje: »Odločitev novomeškega občinskega sveta je nezaslišana politična odločitev, nezakonita in neustavna. Ustava namreč določa, da ima vsak pravico biti izvoljen. Do te izvolitve je nedvomno. Seveda je v političnem smislu kršena tudi pravica tistih, ki so nekoga izvolili, a njihova na volitvah izražena volja ni bila uveljavljena. Seveda pod predpostavko, da pri volitvah ni prišlo do kršitev. Pa tudi če bi do njih prišlo, bi morala o tem odločiti volilna komisija, ne pa občinski svet. Kandidat lahko sproži spor na upravnem sodišču.« Z njim se je v pogovoru za Park strinjal tudi izredni profesor na ljubljanski pravni fakulteti Miro Cerar: »Konkretnega primera seveda ne poznam in o njem nočem soditi. Vendar lahko rečem, da če v postopku izvolitve ni bilo ugotovljenih nezakonitosti, potem je nepotrditve mandata vsekakor nezakonita. V kolikor pa je prišlo do kakršnih koli nezakonitosti, potem ima občinski svet pravico mandata ne potrditi. V kolikor se bo izvoljeni svetnik pritožil, bi o tem moralo odločiti upravno sodišče. V tem posebnem primeru pa je treba dodati tudi to, da je pravica Romov do svojega predstavnika še posebej zaščitena, tako da morajo občinski organi storiti vse, da se to mesto zapolni.«

Brez razprave, vendar s tiho obtožbo o domnevnih kriminalnih preteklostih

Kot rečeno, so svetniki svojo odločitev sprejeli na tajnem glasovanju, brez razprave in brez pojasnjevanja. Vendar so se na novomeških spletnih forumih hitro pojavili skriti razlogi, o katerih se je že prej šepetalo v svetniških klopeh: Brajdič naj bi imel »kriminalno preteklost«,

»sodeloval da je celo pri nekem uboju«. Te obtožbe so bile močno pretirane. Kot pojasnjuje Brajdič: »Pri uboju sem bil samo priča, nisem bil obtožen, še manj obsojen. Glede moje preteklosti pa naslednje: tedaj sem bil kronični alkoholik, sedaj pa sem povsem drug človek. Zaradi alkohola sem ukradel kakšno steklenico v trgovini. Popolnoma priznavam svojo krivdo, vendar sem kazni že odslužil. Sedaj sem predvsem človek, ki želi pomagati Romom, ki živijo v blatu, brez elektrike in vode. In ravno tega, da bi se ti problemi začeli reševati z denarjem, ki ga je država dala občini, so se ustrašili in me na tak način želel umakniti,« na očitke o svoji preteklosti odgovarja izvoljeni romski svetnik.

»Izvolili so me ljudje, Romi, ne pa občinski svetniki. Zato sem nad to odločitvijo zelo presenečen. Mislim, da veliko odgovornost nosi župan. Muhič se je ustrašil tega, da bi nekdo končno storil nekaj za Rome. V štirih tednih po izvolitvi sem storil več, kot sta v dveh mandatih storila oba romska svetnika pred mano. Romski skupnosti je namenjen državni denar, ki pa ga ta župan očitno ne želi nameniti Romom. To je razlog, da se me hočejo znebiti, kar pa jim ne bo uspelo,« je v prvem komentarju po nepotrditvi povedal Brajdič, ki je skupaj z nekaj deset Romi dan po sporni odločitvi protestiral pred rotovžem, kasneje pa se je še nekajkrat sešel z županom in o njem nekoliko popravil svoje mnenje. Kljub hudim besedam, da bo župana tožil, se je kasneje odločil samo za tožbo proti odločitvi občinskega sveta.

Romska skupnost presenečena

Predstavniki romske skupnosti so izrazili presenečenje nad odločitvijo občinskega sveta MO Novo mesto. Predsednik združenja Forum romskih svetnikov Darko Rudež, ki je že tretji mandat romski svetnik v občinskem svetu Mestne občine Murska Sobota, je potrdil, da se je izvoljeni novomeški romski svetnik že obrnil na njega. Dejal je naslednje: »Sem presenečen. Na eni strani gre za voljo

Uroš Lubej, foto Damir Skenderović

romskega volilnega telesa, ki se je opredelil za Brajdiča, po drugi strani občinski svet te volje ne priznava. Gre za prvi tak primer v Sloveniji. Treba pa je gledati naprej: nedopustno je, da bi se ta praksa uveljavila. To bi pomenilo, da ta ali ona politična opcija odloča, kdo bo predstavnik romske skupnosti, kar je nesprejemljivo.«

Urad varuha poizveduje pri Mestni občini Novo mesto

Kmalu po nezakoniti odločitvi občinskega sveta je zadevo vzel v obravnavo tudi urad varuha za človekove pravice, ki ga vodi varuhinja Zdenka Čebašek – Travnik. Kot so pojasnili, so na lastno pobudo začeli postopek ugotavljanja morebitnega kršenja pravic romske skupnosti do predstavnika v občinskem svetu. Na MO NM so naslovili poizvedbo, odgovore pa še pričakujejo.

Upravno sodišče še ni odločalo o podobnem primeru

Brajdič je sam – brez pomoči odvetnika – pritožbo vložil 30. decembra. Sodišče je o zadevi odločalo prednostno, kar pomeni, da je moralo odločitev v skladu z zakonom o lokalni samoupravi odločitev sprejeti najkasneje v 30 dneh od vložitve pritožbe. Odločilo je 26. januarja v prid romskemu svetniku. Upravno sodišče je v skladu z zakonom o lokalnih volitvah in zakonom o upravnem sodišču pristojno za odločanje v sporih o zakonitosti aktov volilnih organov za lokalne volitve. V uradu predsednika Upravnega sodišča so dodali, da se s takim primerom še niso srečali.

Občina krši zakon o medijih

Ob tem pa se je zgodba zapletla še v povsem nepričakovano smer. Predstavnica občinske službe za odnose z javnostjo je namreč »po posvetovanju z nadrejenimi« zavrnila zahtevek revije Park po posredovanju informacije o tem, katerih osem svetnikov je predlagalo tajno glasovanje o neustavni nepotrditvi mandata izvoljenemu romskemu svetniku Danku Brajdiču in kateri svetniki so za tako odločitev tudi glasovali. »Zavedamo se vseh posledic te odločitve, vendar nam je varnost naših svetnikov pomembnejša od tega, da se držimo svojih obveznosti do medijev,« so nam sporočili iz službe za odnose z javnostjo Mestne občine Novo mesto. V pisnem odgovoru so se sklicevali na ustavno pravico do varnosti.

Dodali so, da so bili tudi danes deležni groženj protestnikov, da so bili opozorjeni, da bodo protestniki prišli z orožjem in da je te grožnje izrekel sam izvoljeni svetnik Danko Brajdič. Ko smo vprašali, kako konkretno se je glasila grožnja, so zapisali: »Znova potrjujemo, da je Danko Brajdič osebno v telefonskem pogovoru z uslužbenko v tajništvu župana napovedal, da se bodo Romi zbrali pred mestno hišo, da »bo župan že videl, saj mu bodo pokvarili praznike«. O napovedanem zbiranju Romov je novomeško policijo obvestil direktor občinske uprave ter prosil za policijsko asistenco. Z uslužbenko, ki je telefonski klic sprejela, je govoril tudi kriminalist.«

Danko Brajdič je zanikal trditve Mestne občine Novo mesto, da bi komur koli iz občinske uprave grozil. Tudi izjava, da bo kdo komu pokvaril praznike, pač še ni fizična grožnja. Na Policijski upravi Novo mesto so prav tako zanikali, da bi na dan protestov prišlo do kakršnih koli ekscesov. »Zadeva je minila brez posebnosti,« so poročali policisti, ki so bili pred rotovžem pred protesti in ves čas, ko so ti potekali. Prav tako tudi naši novinarji, ki so bili pred rotovžem, niso opazili nikakršnih nasilnih dejanj.

Tudi ta del zgodbe bo epilog vendarle moral dobiti v Ljubljani, saj je revija Park proti mestni občini Novo mesto sprožila postopek pred informacijsko pooblaščenko.

Študij na Fakulteti za uporabne družbene študije – pot do kakovostnega družboslovnega znanja tudi v Novem mestu

Za študij družboslovja je med študenti zelo veliko zanimanja. Po novem za kaj takega pot v Ljubljano ni več potrebna, saj je v Novem mestu možen redni študij na dodiplomski, magistrski in tudi doktorski stopnji.

Fakulteta za uporabne družbene študije je ena najnovejših pridobitev v slovenskem akademskem prostoru. Trenutno je v okviru njenih študijskih programov vpisanih skoraj dvesto študentov. Poleg sedeža v Novi Gorici ima še študijska centra v Ljubljani in Novem mestu, kar zagotavlja relativno široko regionalno dostopnost študija na tej ustanovi.

Študentje so na dodiplomski ravni vpisani na študijskem programu Uporabne družbene študije. Program deluje na podlagi koncesije; kar pomeni, da je s stališča študenta brezplačen. Značilnost programa je širina interdisciplinarnega znanja, s katerim so opremljeni diplomanti ob zaključku študija. Gre namreč za prvi enovit družboslovni program v Sloveniji, ki združuje spoznanja iz različnih družboslovnih (pa tudi drugih) disciplin. Posebnost programa so tudi izbirni moduli, ki omogočijo študentom, da izostrijo svoje znanje v določeni specifični smeri (t.j. v smeri gospodarstva, politike, regionalnega razvoja). Po končanem študiju se lahko vključijo v delovni proces v organizacijah v gospodarstvu, javni upravi in nevladnem sektorju. Poleg tega potekata v okviru Fakultete še dva podiplomska programa, in sicer magistrski program Medkulturni menedžment in doktorski program Sociologija. Vsi študijski programi, ki jih izvaja Fakulteta, omogočajo študentom produktivno soočanje z izzivi sodobnega sveta in so podlaga za uspešno kariero na različnih poklicnih področjih, saj jim ponujajo posrečeno kombinacijo teoretskih, metodoloških in konkretnih praktičnih znanj.

Dokaz, da postaja Fakulteta za uporabne družbene študije nov center družboslovnega znanja pa so tudi akademski dogodki, ki jih fakulteta organizira. Eden od vidnejših dogodkov so tako imenovani Družboslovni večeri ter mednarodne znanstvene konference s področja medkulturnih odnosov, igralniških študij in informatike. Na Fakulteti se tudi zavedajo pomena vključenosti v mednarodni prostor in na tem področju s pomočjo tujih partnerjev študentom in predavateljem omogoča izmenjavo v pedagoškem in raziskovalnem smislu.

 Fakulteta za
informacijske
študije

FIS je prva državna fakulteta v Sloveniji locirana v Novem mestu.
V študijskem letu 2009/2010 bo izvajala

visokošolski strokovni,
univerzitetni in
magistrski

tel.: (07) 3737 884
info@fis.unm.si
<http://fis.unm.si>

bolonjski študijski program Informatika v sodobni družbi. Vsi trije programi se bodo izvajali v redni obliki v Novem mestu, v izredni obliki pa v Novi Gorici in Ljubljani.

Diplomanti interdisciplinarnih študijskih programov Informatika v sodobni družbi VS, UN in MAG po zaključku študija pridobijo bogata znanja s področja informatike in družboslovja. S pridobljenimi znanji bodo v gospodarskih in negospodarskih organizacijah ustvarjali **mostove** med osebjem, ki skrbi za **informacijsko tehnologijo**, in ostalimi, vključno z **menedžmentom**.

Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici bo izvajala v študijskem letu 2009/2010 redna interdisciplinarna bolonjska študijska programa

Uporabne družbene študije (univerzitetni program) in

(05) 333 00 80
info@fuds.si

Medkulturni menedžment (magistrski program).

www.fuds.si

Redna programa se bosta izvajala v NG, v izredni obliki pa še v Novem mestu in Ljubljani. Diplomanti interdisciplinarnega študijskega programa po zaključku pridobijo znanja s področja sociologije, politologije, komunikologije, novinarstva in druga družboslovna znanja. Diplomanti lahko iščejo zaposlitev v institucijah EU, mednarodnih politično-administrativnih ustanovah, globalno orientiranih nevladnih organizacijah in drugih institucijah.

 FUDŠ/FASS

EKONOMSKA ŠOLA NOVO MESTO - ŠOLA S TRADICIJO, USPEHI IN AMBICIJAMI

VABI NA INFORMATIVNI DAN ZA VPIS 2009/2010

SREDNJEŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE:

- administrator
- trgovec
- ekonomski tehnik PTI
- ekonomski tehnik PT (poklicni tečaj)
- ekonomski tehnik
- medijski tehnik
- ekonomska gimnazija

INFORMATIVNI DAN

za vse programe:

petek, 13. februar 2009 ob 9. in 15. uri
sobota, 14. februar 2009 ob 9. uri

Prva prijava za vpis do 23. marca 2009

Informacije:
tel.: 07 393 32 60
spletna stran: <http://www.esnm.si>
e-pošta: informacije@esnm.si

VIŠJEŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE (VI. stopnja)

- poslovni sekretar
- ekonomist: računovodja,
komercialist

INFORMATIVNI DAN

za višješolska programa (redni, izredni študij)

petek, 13. februar 2009   sobota, 14. februar 2009
POSLOVNI SEKRETAR ob 16:00   POSLOVNI SEKRETAR ob 9:00
EKONOMIST ob 17:00   EKONOMIST ob 10:30

Prva prijava za vpis do 9. marca 2009

Informacije:
tel.: 07 393 32 67
spletna stran: <http://www.esnm-visja.si>
e-pošta: referat@esnm.si

NOVICE
ob 18.45 uri

Kako kadrovanje premakniti iz generacijskega oklepa

Babica, pojdi na jug

Gregor Macedoni, foto Boštjan Pucelj

Kako naj si drugače razlagamo stanje, ko je v svetu naše mestne občine več kot polovica imen stalnih že zadnjih nekaj mandatov. Na videz je to lahko tudi pozitivno dejstvo, saj so znanje in izkušnje sodelujočih porok, da se izvaja kontinuiteta delovanja. Vendar dejstva ne govorijo temu v prid, saj smo vseskozi soočeni s pomanjkanjem razvojne dimenzije, če že skoraj katastrofalno slabo občinsko tekoče poslovanje pustimo ob strani.

V 80. letih prejšnjega stoletja se je v slovenski družbi vse močnejše slišal glas mlade generacije, ki se je združevala in izražala v tedanji mladinski organizaciji, univerzitetni konferenci, tedniku mladinske organizacije itd. Skupaj z intelektualno sredino slovenskih pisateljev in kasnejšimi prvimi zametki političnih strank so tvorili osrednjo kritično silo, ki je izvedla spremembo sistema in osamosvojitve Slovenije. Sprememba političnega in gospodarskega sistema je omogočila tedaj sorazmerno mladi generaciji, da zasede pomembne položaje. Sprva predvsem v političnem prostoru, kasneje še v gospodarski sferi. Slabih dvajset let kasneje je ista generacija mladincev iz 80. še vedno trdno v sedlu. Vsaj tako kažejo tudi zadnje volitve, ko aktualnega predsednika vlade in opozicijskega voditelja starostno ne ločuje niti 5 let. Menjava generacij torej ni stalen in zvezen proces, temveč smo vedno znova priča nesorazmernim ciklom Tako ne vključevanje novih sil z novimi znanji in energijo ne dopolnjuje izkušenj in znanja prejšnjih generacij.

Po zadnjih državnih volitvah se veliko govori o novem načinu kadrovanja, ki naj bi omogočal izbor najboljših posameznikov za določeno funkcijo. Realnost kaže, da je to veliko lažje reči, kot v praksi tudi izvajati. Priče smo kadrovanju zanesljivih strankarskih imen in velikokrat gre za ljudi, ki so si s kadrovskimi odločevalci zaradi generacijske bližine v življenju delili skupne izkušnje na več področjih delovanja. Kar je nekako logično in človeško. Postavi pa se vprašanje ali obstaja kakšen boljši sistem kot način, da se določena generacija zamenja zgolj na način, da »morajo« oditi. Ali je možno pričakovati, da se bo kdo odločil po nekaj letih obvladovanja iste funkcije, da odide in zadevo prepusti nekemu drugemu. In to na

način, da ni za njim vse »prazno« oz. kot pravimo, da v senci prevelikih krošenj ni podrasti.

Na videz se v Sloveniji oblikujeta dva politično-ideološka pola, ki sta po zadnjih volitvah zamenjala vlogi. Ravno dogajanje v času od volitev pa kaže še na nek zanimiv fenomen. Še bolj kot v javnost prihajajo kritike opozicije zaradi menjav njihovih dosedanjih kadrov, se zdi, da poslušamo nesoglasja o kadrovanju znotraj koalicijske. Kot sem že na začetku izpostavil, je veliko lažje ustno napovedati spremembo v načinu kadrovanja, kot to v realnosti uresničiti. Ker to pomeni odpreti vrata novemu in neznanemu. To so na področju kadrovanja nove generacije, ki prinašajo s seboj tudi nove vrednote poleg novih znanj in energije. Strah pred novim in neznanim je logičen in človeški. In zato bomo še nekaj časa soočeni z izzivom, kako najti medgeneracijski dialog za optimalno vodenje družbe v smeri zanesljivega napredka ob stalnem odpiranju novih razvojnih izzivov. Krizne razmere nam napovedujejo korenite spremembe v marsikaterem družbenem segmentu in morda sedanjí čas ponuja priložnost za novo formulo, kako na čim širši način povezati generacije.

Demokracija ima svojo moč predvsem v stalni frekvenca preverjanja na volitvah. Volitve so tisto nikoli popolnoma obvladano dejanje, ki omogoča legalno zamenjavo nosilcev funkcij. Včasih so volitve tiste, ki zgolj zamenjajo politično stran znotraj iste generacije, včasih pa dajo volilci jasno sporočilo, da je prišel čas za menjavo generacij.

Manjše ko je okolje, teže je najti kritično maso kandidatov, ki bi omogočali optimalen izbor odgovornih nosilcev javnih funkcij. Tako na ravni lokalne skupnosti ne moremo računati na dve enakovredni ekipi, ki bi z zamenjavo

na čelu vodenja lokalne skupnosti omogočali prevetritev kadrov, idej in ostalega. Prav tako je težko računati, da bi volitve prinesle generacijsko zamenjavo. Prej se zdi, da se mora ena generacija čisto do konca izpeti in omagati, da prepusti prostor novim ljudem, idejam, znanju in energiji. Kako naj si drugače razlagamo stanje, ko je v svetu naše mestne občine več kot polovica imen stalnih že zadnjih nekaj mandatov. Na videz je to lahko tudi pozitivno dejstvo, saj so znanje in izkušnje sodelujočih porok, da se izvaja kontinuiteta delovanja. Vendar dejstva ne govorijo temu v prid, saj smo vseskozi soočeni s pomanjkanjem razvojne dimenzije, če že skoraj katastrofalno slabo občinsko tekoče poslovanje pustimo ob strani.

Vsak uspešen menedžer bo potrdil, da je s pogledom nazaj ugotovil, da je največ časa namenil aktivnemu vodenju kadrov. Že zavedanje, da je človeški kapital najpomembnejši dejavnik uspeha, lahko marsikaj premakne na bolje. Zato je vsem odgovornim lahko v izziv, kako pripeljati nova znanja in ideje z novimi kadri. Pravijo, da bodo krizo najbolje prešli tisti, ki se bodo še bolj intenzivno usmerili na lastne kadre in znali dobro notranje komunicirati. Kako omenjene izkušnje iz gospodarstva pripeljati v upravljanje družbe (na državni ali lokalni ravni), je zelo težko odgovoriti. Lažje je torej povedati, kako bi bilo bolje, kakšna pa je pot do tja in ali je ta pot sploh prehodna, pa je veliko vprašanje. Zato ima novi predsednik vlade, kljub upravičenim kritikam, da zaenkrat ponuja samo besede, tiho večino na svoji strani. To so tisti, ki upajo, da so lahko premierove besede tudi uresničljive, in bi lahko dejansko prišli v situacijo, ko bi način izbire kadrov pomenil zdravo sodelovanje več generacij in bi bili na koncu vsi zmagovalci. Sliši se lepo!

Striptease v novih oblačilih.

NOVA PODOBA SPLETNE STRANI

dosjeji_www

www 24. 12. 2008, 8.06

Politiki ali sodniki?

Drugače neučinkoviti novomeški občinski svet je na včerajšnji seji učinkovito izglasoval odločitev o tem, da izvoljeni romski svetnik ne bo dobil mandata v občinskem svetu. Odločitev je bila sprejeta brez razprave in na tajnem glasovanju.

Po dvorani se je šušljalo, češ da je razlog nepotrditve mandata romskemu svetniku njegova kriminalna preteklost. Res je bil izvoljeni svetnik pravnomočno obsojen, vendar je svojo kazen odslužil. Ampak tudi če je ne bi – novomeški občinski svetniki niso sodniki, ki bi lahko nekemu nalagali kazen za domnevni zločin, ki ni bil dokazan – pa tudi za tistega, ki je bil dokazan.

Izvoljeni romski svetnik je napovedal tudi proteste Romov pred Rotovžem. Prav tako je napovedal tožbo. Z njo bo bržkone uspel, vendar je veliko vprašanje, kdaj in kako bo prišlo do njene uveljavitve. Ravno to je bil najbrž namen 18 svetnikov, ki so glasovali proti potrditvi mandata.

Vendar ima ta njihov namen druge boleče posledice: še bolj bo razklal odnose med večinskimi in romskim prebivalstvom. In še bolj bo razklal odnose med Romi, med katerimi je čedalje več sporov.

Odločitev občinskih svetnikov je škan-dalozna. Zamislimo si na primer, da bi se ob konstituiranju slovenskega parlamenta nova parlamentarna večina odločila, da ne potrdi mandatov opozicijskim svetnikom!

Odločitev občinskega sveta je najbrž protiustavna. Krši človekove pravice. In krši pravice narodnostne skupnosti Romov. In je nevaren primer, kako lahko neka politična združba onemogoči, da se uveljavi demokratična odločitev ljudi. (Uroš Lubej)

www 08. 01. 2009, 12.26

Novomeški viharnik

Novomeški glasnik, ki ga je izdal novomeški župan Alojzij Muhič pred božičnimi prazniki, je dodobra prevetrl apatično in depresivno novomeško sceno. Kar je nadvse dobrodošla sprememba. Sicer bi tovrstne intervencije prej pričakovali od katerih opozicijskih akterjev, pa vendarle. In kaj novega nam je povedal Novomeški glasnik? Po Kuljaju, uredniku, je bil izdan zato, ker je župan Alojzij Muhič ugotovil, da je javnost pomanjkljivo, včasih pa tudi zelo enostransko obveščena o njegovem vsakdanjem delu kot tudi o rezultatih tega dela. In to v novomeški medijski krajini, si morete misliti?

Že tako shizofreni strukturi časopisa, v katerem Kuljaj nastopa v vlogi svetovalca župana, v d. direktorja Zavoda za turizem, urednika, novinarja, uvodničarja, vizionarja, promotorja, samopromotorja in izvajalca občinskih projektov, pa je Kuljaj dodal še žlahtno paranoidno noto, lastno vsem paranoidno-shizofrenim družbenim držam in (da ne rečem totalitarnim) sistemom s kroničnim pomanjkanjem samorefleksije: Hevrek, glasnik je bilo treba izdati, ker rep stare paternalistične medijske prakse, odet v močno barvit plašč intelektualističnih pleonazmov (kar mimogrede pomeni »besedno preobilje«) in kvazi demokratičnih pravil igre še vedno otepa. Ker nekateri avtorji – hm, le kateri? – ne spoštujejo osnovnih značilnosti novinarskih zvrsti (Kuljaj je seveda v Novomeškem glasniku natančno pokazal, kako se to počne), zaradi česar se po pravilih »dogajajo« medijske manipulacije. Da pa bi ta struktura držala vodo, je bilo treba določiti samo še sovražnika, citiram: »Teško me bo kdo prepričal, da gre v tem primeru za neodvi-

sno in objektivno pisanje in ne za podaljšek užalostenih županovih političnih nasprotnikov, ki nikakor ne morejo pogoltniti cmoka volilnega poraza.«

Torej, vsi, ki ne mislimo enako in ne pišemo tako, kot mislijo in pišejo Kuljajevi in Muhičevi, smo zgolj podaljšek političnih nasprotnikov. Svet je lep, če je dvobarven. Toda problem dvobarvnih svetov je, da hočejo biti enobarvni, še bolj brezbarvni – sivi, v našem primeru morda cvičkasto rdeči. Kaj se je v zgodovini dogajalo z brezbarvnimi – sivimi svetovi, vsaj nekateri vemo. Očitno pa tega ne vedo in ne razumejo ne župan Muhič ne svetovalec Kuljaj ne Zveza za Dolenjsko niti ne vsi njihovi podporniki, ki molče ali aktivno podpirajo občinsko politiko, ki smo ji priča. Politiko, ki ne razume ničesar, ne prostora in še manj časa, v katerem se pojavlja. Politiko, ki ne zna in ne more pokazati ničesar, razen da nepretgoma išče krivce in razloge za svojo lastno nesposobnost, za svoje zavožene in nerealizirane projekte in obljube. Politiko, ki je kljub vsem zgoraj omenjenim pomanjkljivostim pripravljena narediti vse in še več, zato da bi ostala na oblasti.

Novomeški glasnik je simptom te politike. Tako na simbolni kot na realni ravni. Je klasičen Muhičev paradoks. Strinjam se s Kuljajem, da je župan z njim povedal svojo resnico in svoje videnje (ne)doseženih rezultatov. Predvsem nedoseženih rezultatov. Namreč Novomeški glasnik paradoksalno potrjuje tisto, o čemer nekateri govorimo in pišemo. Da ima trenutna občinska oblast po dveh letih mandata kljub 60 stranem, namenjenim predvsem samopromociji župana in njegovega svetovalca, bore malo za pokazati. Razen če štejemo za uspeh, da v novomeški občini še delujejo ustanove, kot je Komunala, in da je bil v dveh letih obnovljen en vrtec, kar je veliko manj od obljubljenih dveh na leto – vsaj meni se zdi tako. Drugače pa v tem glasniku razen boleznega in užaljenega pisanja o zaustavljenem projektu Deželne vinoteke in razlogih za njegovo zaustavitev, Kuljajevga Pisma županu in prvih korakih v zvezi s fantazijskim vide-njem prenove mestne tržnice, intervjuja z

županom, ki ga je naredil njegov svetovalec in strokovnjak za novomeške medije Kuljaj, Kuljajev videnje tabletko na enem urejenem krožišču in križanke, ne boste našli nič, ampak res nič, niti malo materiala, ki ga niso že pokrili po dolgem in počez popolnoma vsi mediji, ki na takšen ali drugačen način izhajajo v našem vinogradnem, se opravičujem, medijskem okolišu. Kar se sploh tepe za izhodišči izdajatelj tega glasnika. Še manj pa boste v tem glasniku našli kaj, kar bi vas lahko napeljalo na to, da bi pomisli, da vas vodi uspešna in sposobna oblast. Boste pa tu našli izgovore in obljube in oboje hkrati v županovem stilu »vse obljube bodo izpolnjene«, tokrat z rahlim popravkom: »Imamo tudi program, ki smo si ga zastavili in bo uresničen. Prav gotovo pa bodo pri tem določene stvari izpadle, ker jih ni bilo zaradi takšnih ali drugačnih, predvsem objektivnih, razlogov možno izpeljati.« Zelo reprezentativen diskurz za trenutno oblast: program hkrati bo in ne bo izpeljan, razumete? Ob tem se je treba samo še vprašati, o katerem programu sploh govorimo.

In da ne bo pomote. Mislim, da bi glasnik moral izhajati najmanj enkrat na mesec, če drži, da je bil časopis izdan skladno z vsemi zakonskimi določili in če njegovo mesečno izhajanje le ne bi bilo preveliko breme za novomeško gospodarstvo in ustanove v občinski lasti (konec koncev nas ravno župan največkrat opominja, da je kriza). Tako bi vseh pet novomeških brezplačnikov dobilo »zdravo konkurenco«, občani pa bi bili resnično iz »prve roke« obveščeni o delu oziroma nede-lu novomeške občine. Bojim pa se, da bi v primeru mesečnega izhajanja lahko prebrali le Kuljajev uvodnik, intervju z županom Muhičem in reševali križanko. Razen če se Kuljaj in Muhič ne bosta usmili-ta tudi svojih ubogih koalicijskih partnerjev statistov ali bog ne daj opozicije in jim morda namenila stran ali dve. Bilo bi fer, ker kakor koli imamo radi svojega župana in njegovega svetovalca, pa moramo domnevati, da občina le nista samo Kuljaj in Muhič.

Ali pač. (Damir Skenderović)

BODI OBČINOTVOREN!

PREJEMAJ PARK 3 MESECE BREZPLAČNO.

Naročila: E: park@park-on.net T: 07-393-08-12 (dopoldne)

www 16. 01. 2009, 6.00
Mestna občina Novo mesto
po kršitvi ustave še v kršitev
Zakona o medijih

Mestna občina Novo mesto se v primeru nepotrditve mandata izvoljenemu romskemu svetniku Danku Brajdiču še nadalje zapleta v nezakonitosti in neustavnosti. Tokrat je zavrnila zahtevo revije Park, da posreduje informacijo o tem, katerih osem občinskih svetnic in svetnikov je zahtevalo tajno glasovanje o potrditvi mandata romskemu svetniku. Kot smo že poročali, je tajna odločitev svetnikov, ki Brajdiču niso potrdili mandata, nezakonita. Sedaj se je občinska uprava zavestno odločila še za kršitev zakona o medijih, saj je brez pravne podlage zavrnila odgovor na novinarsko vprašanje. Pri tem se sklicuje na to, da se bojijo za varnost občinskih svetnic in svetnikov. Brajdiča imajo za nevarnega človeka, ki je sposoben fizično obračunati z vsakomur, ki mu bo preprečil zasedbo svetniškega položaja.

Pri tem so navajali domnevne telefonske grožnje Brajdiča in tudi grožnje protestnikov, ki so se dan po nezakoniti odločitvi zbrali pred mestno hišo. Zaenkrat nismo uspeli pridobiti nobene informacije, ki bi potrjevala, da bi do groženj v resnici prišlo, prav tako jih zanikata Brajdič in novomeška policija.

Vprašanje je seveda, ali župan, ki je očitno odobril zavrnitev dostopa do informa-

cij (občinska PR-ovka se namreč sklicuje na »nadrejene«), v resnici verjame v to, da je Brajdič nevaren. Morda želi zgolj na tak način legitimirati odločitev svetnikov, češ: »Res je nevaren, prav je, da ga niste izvolili.«

Čeprav so Brajdiča obtožili že marsičesa – na forumu Dolenjskega lista celo piše, da »je zaštil varnostnika«, govori se o tem, da je bil član ene izmed najbolj nasilnih roparskih band v Novem mestu, je njegova plat zgodbe veliko bolj nedolžna: priznava, da je bil v zaporu, vendar pravi, da zgolj zaradi manjših tatvin in da je bila kazen zgolj nekaj mesecev. Glede varnostnika pravi, da je bil temu zločinu zgolj priča in da za to ni bil nikoli obsojen. Za svoja dejanja pa krivi predvsem alkohol.

Toda tudi če bi bilo vse, kar mu pripisujejo res, se je Mestna občina Novo mesto zapletla v žalostno zgodbo kršitve zakonov in ustave. In s tem poglobila spor z romsko populacijo. Revija Park bo seveda sprožila ustrezne postopke pri informacijski pooblaščenki. Nikakršnega dvoma ni, da bo občina podatek morala prej ali slej posredovati. (Uroš Lubej)

www 28. 01. 2009, 8.56
Zmaga pravne države proti
lokalnemu nacionalizmu

Odločitev Upravnega sodišča je vsekakor zmaga pravne države. In je zmaga ustave in zakonov nad samovoljo lokalne zaplankanosti, predsodkov in sovražne nastrojenosti tako proti romski skupnosti kot proti posamezniku, ki pač ni del malomeščanske elite, ki ima večino v novomeškem občinskem svetu.

Da je šlo pri odločitvi o nepotrditvi mandata za nezakonitost in neustavnost, je bilo jasno takoj. Da pa bo ta odločitev tako hitro razveljavljena, tisti, ki so se zanjo dogovorili, najverjetneje niso pričakovali.

Pri tem so se obnašali strahopetno. Nihče ni javno povedal, kaj jih pravzaprav moti pri izvoljenemu romskemu svetniku. Ne verjamem, da se je z njim kdo sploh pogovoril. Če bi se, bi videli, da novi član občinskega sveta ves čas govori le eno: »Pomagati želim Romom in nič drugega. Zahtevam, da denar, ki ga občina dobi, tudi v resnici uporabi za reševanje romske problematike.«

Njegova reakcija na potrditev mandata je spet značilna. Skromno ni izražal nikakršnega zmagoslavja ali maščevalnosti, ampak samo to, da bo srečen takrat, ko Romi snega ne bodo pričakali v šotorih.

Pri tem je romski svetnik izrazil pričanje, da ga niso potrdili samo zaradi

ttega, ker bi sicer morali »romski denar« porabiti za Rome in ne za krpanje proračunskih težav. In pri tem ima prav, saj del denarja, ki ga je občina dobila za Rome v letu 2008, v resnici ni bil porabljen za njihove potrebe.

Pri tem je poleg anonimnih strahopetnežev dokaj žalostno vlogo odigral tudi župan Mestne občine Novo mesto. Niti enkrat se ni javno uprl ali vsaj opozoril občinski svet, da je stopil na pot nezakonitosti, katere rezultat bo zgolj osramotitev MO Novo mesto na državni ravni. Zadevo je obravnavalo upravno sodišče in jo obravnava varuh človekovih pravic. Obveščeni so bili v vladi in vsi romski svetniki v Sloveniji. In vsi bodo seveda izvedeli tudi za odločitev upravnega sodišča.

Žalostno je, da lokalna skupnost lokalne problematike ni zmožna reševati sama. Taka skupnost si ne zasluži naziva mestna občina. (Uroš Lubej)

Od luknje do luknje do mestnega jedra

Tekst in foto Uroš Lubej

Kandijski most je nekakšen simptom neučinkovitosti novomeške oblasti. Problemov ne znajo učinkovito urejati niti pred svojim lastnim dvoriščem. Pločnika na obeh straneh mosta sta namreč v čedalje slabšem stanju in postajata čedalje bolj nevarna. Most je gojišče lukenj, skozi katere si lahko ogledujete jekleno konstrukcijo. Lahko pa se tudi spotaknete in poškodujete. Še posebej nevarno je ponoči, saj je most slabo osvetljen. Pri tem je zanimivo, da se vsake toliko časa pojavijo »vzdrževalci«, ki na nestrokovnen način nekaj »uredijo«, vendar žalostna resnica že čez nekaj dni spet pogleda navzven

Mesto, polno dreka!

Psi živijo z ljudmi že od začetka civilizacije. Nekoč so na obrobju človeških bivališč ljudi opozarjali na prihajajoče nevarnosti in odigrali vlogo čuvarjev. V zameno so jim ljudje nudili hrano. Psi danes rešujejo pogrešane osebe, vodijo slabovidne, pomagajo represivnim organom ter predvsem nudijo brezpogojno prijateljstvo dvonožcem. Toda nekateri lastniki psov

poskrbijo za to, da med ljudmi vzbujajo sovraštvo do štirinožcev. Novo mesto je mesto, ki nima zelenice in žal celo pločnika, ki ju ne bi krasil kak odličen primerek pasjih iztrebkov. Zelo lepo bi bilo, če bi občinski redarji ne samo na parkiriščih, ampak tudi na zelenicah pisali plačilne naloge.

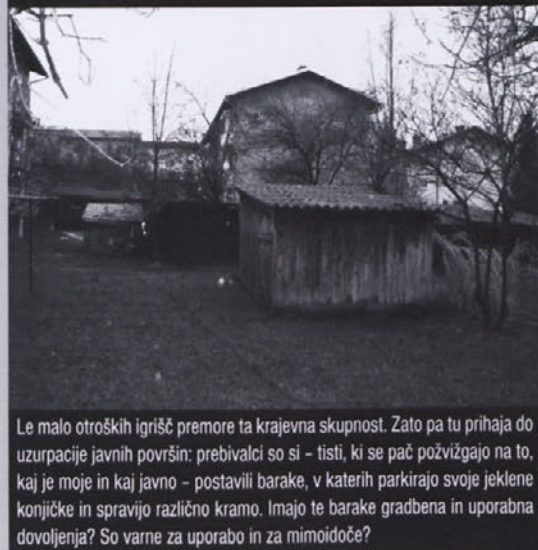

Eden izmed vhodov v krajevno skupnost nam postreže s pogledom na polomljeno in zanemarjeno oglasno tablo.

Krajevna skupnost Majde Šilc: Moja krajevna skupnost – moja črna packa

»Veseli smo, da smo proti koncu večletnega projekta izgradnje kanalizacije v našem lepem Ragovem in da smo pridobili kanalizacijo na območju ulice v Ragovlog v skupni vrednosti skoraj pol milijona evrov,« je v Novomeškem glasniku zapisal predsednik sveta KS Majde Šilc Adolf Zupan in nadaljeval: »Veseli smo poslušala občine, da je letos na naš predlog dala nekaj več na ureditev okolice ...« Ups. Oko fotografske kamere tega zadnjega stavka žal ne more potrditi. KS Majde Šilc je ena izmed najmanj urejenih krajevnih sku-

pnosti v Novem mestu. Malo po zaslugi naše ljube oblasti, malo pa tudi po zaslugi ciganskega, pardon, čivilnega odnosa do lastne okolice, ki ga izkazuje del prebivalstva te, po urbanističnih možnostih (bližina reke, gozda, mestnega jedra, šole in vrtca), ene izmed (potencialno) najprijetnejših mestnih četrti. Pa taka imena v svetu krajevne skupnosti: poleg Zupana še Jasna Šinkovec, Boštjan Japelj, Marjan Pavlin, Maksimilijan Starc in Frančiška Vovk!

Le malo otroških igrišč premore ta krajevna skupnost. Zato pa tu prihaja do uzurpacije javnih površin: prebivalci so si – tisti, ki se pač požvižgajo na to, kaj je moje in kaj javno – postavili barake, v katerih parkirajo svoje jeklene konjičke in spravijo različno kramo. Imajo te barake gradbena in uporabna dovoljenja? So varne za uporabo in za mimoidoče?

Učinkovit prikaz, kako si nekateri prebivalci KS Majde Šilc predstavljajo zbiranje kosovnih odpadkov.

Tukaj bi moral stati poslovno stanovanjski objekt. Zaenkrat sta kot ostanek zimskih radosti tam obstala le pnevmatika in stare elanke.

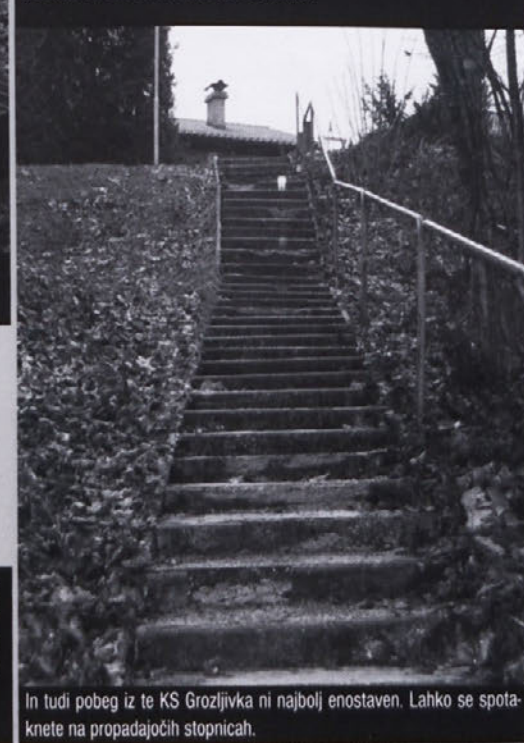
Ena izmed turistično najbolj prepričljivih lokacij v KS Majde Šilc je prav gotovo športno igrišče, ki bi mu bolj natančno lahko rekli kar športno smetišče.

... ali pa športno vandališče. Ob igrišču namreč stoji vrtec Ciciban, ki ga je občina pred kratkim obnovila. In spet ga bo morala, saj so si lokalni vandali privoščili njegovo krhko fasado.

Na glavnem križišču v KS Majde Šilc prebivalce, mimovožeče in mimo-idoče pozdravi gradbiščna tabla, učinkovito pritrjena na prometni znak. Tabla »stoji« na tem mestu že toliko časa, da jo bo svet KS kmalu lahko predlagal za zaščiteno kulturno dediščino.

In tudi pobeg iz te KS Grozljivka ni najbolj enostaven. Lahko se spotaknete na propadajočih stopnicah.

Smešna plat Novega mesta

Mitja Sadek

Vsestranska je uporaba Loke. Služi za sejmišče, telovadišče, smetišče in kopaljšče. Tako vidimo mladino navdušeno brcati žogo po semanjih dneh po blagodiščajih odpadkih suhokranjskih prešičev.

Na ta način je živina na Loki pripravljala mehek in »blagodiščaj« teren za mlade novomeške žogoborce, začetek 20. st. (foto Dolenjski muzej Novo mesto).

Ko sem nedavno tega neutrudno brskal po dokumentih novomeškega kapitelskega arhiva, mi je prišel v roke dokaj neugleden list s tipkopisom, ki je na prvi pogled obetal vse prej kot zanimivo branje.¹ Ker je bilo vse besedilo na eni strani nagneteno skoraj do roba lista in se je zato zdelo, kot da je neznani avtor močno štedil s prostorom, me je od daleč bolj spominjalo na nekakšen suhoparen zapisnik še bolj suhoparne zadeve. Toda izkazalo se je, da gre za prav hudomušno zbadljivko o življenju v Novem mestu v letih tik pred 2. svetovno vojno. *Anonymus* je svojo kritično ost uperil v številne vidike žitja in bitja provincialnega mesteca, ki se mu je vsake toliko časa resda po(ne)srečila kakšna stvar, dosti večja od njega, a na dolgi rok svoje nature ni moglo izpremeniti. V mestecu je znal izbruhniti tudi kakšen nemirni vulkan, ki se je v času erupcije dvignil do višin Parnasa, preplaval vse ulice in poti ter zasijal do popolnosti, potem pa kmalu izginil v množici dobrodušnih, lepo zaobljenih, a dosti nižjih gričkov.

Za lažje razumevanje satire pa še ščepec predhodne razlage. Iz besedila je možno izluščiti kar nekaj zaključkov. Prvi je gotovo ta, da je v mestu v času pred 2. svetovno vojno vladal oster razkol med liberalno in konservativno usmerjenim meščanstvom. Oba tabora sta bila v Novem mestu tako razdeljena, da sta imela celo vsak svoj kinematograf. Prvi je deloval v liberalnem Sokolskem domu, drugi v konservativnem Prosvetnem domu. Pri tem se avtor bolj kaže kot liberalec, ki mu gre velik cerkveni vpliv na javno spodobnost močno v nos. Toda satirik se ni ustavil le pri ideološki problematiki. Razgall je tako rekoč vse po vrsti, od goljufivih krčmarjev, cer-

kvenih tercijalk, predrznih dijakov, slabih profesorjev, občinskih velmož do tatinskih izletnikov. Pri tem je znal svoje sporočilo zakriti do te mere, da ga lahko prepozna samo zelo pozoren bralec. Ko namreč pravi, da si dobiček od prodanega vina delijo krčmar, davkarija, mestni vodovod in nekaj malega tudi pridelovalec, najostrejšo bodico skriva v vodovod. Bevando so novomeški krčmarji očitno prodajali kot čisto vino! Veliko pozornosti je avtor namenil tudi splošnim gospodarskim razmeram v mestu in njegovi okolici, prostorski problematiki in bedni mestni infrastrukturi. Nepozabna je njegova domislica o novomeški mineralni vodi, ki teče kar po ceveh. Iz bridkega posmehovanja nesposobnemu gospodarstvu, ki si ga privoščiti s pomočjo temeljne kapitalistične doktrine o pospeševanju blagovne menjave, vejejo vsa zavoženost, zanemarjenost in zaostalost dolenjske metropole. Preselimo se torej za okoli 70 let v preteklost.

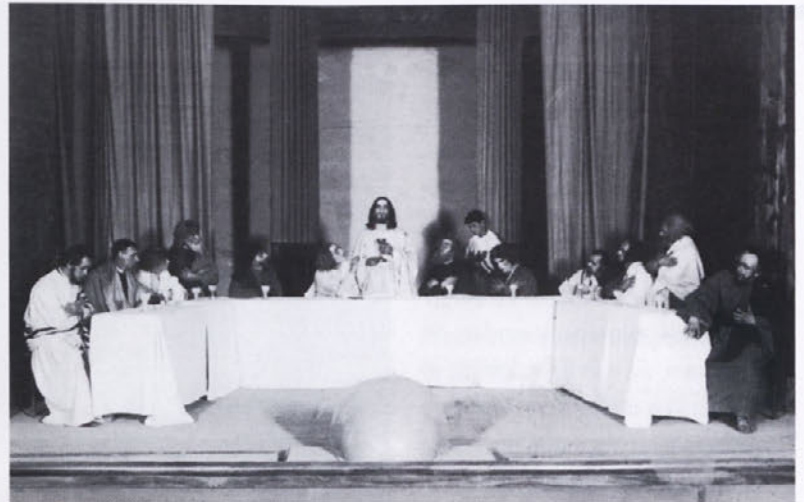
Družabno življenje se odigrava po jako številnih gostilnah, kjer se iztoči mnogo žlahtnega vina, dolenjskega cvička in pa tudi pristnega dalmatincega sumljivega izvora. Glavni dobiček si delijo krčmar, davkarija, mestni vodovod in nazadnje še pridelovalec. Kakor da bi ne bil za to naše mestece dovolj en sam kinematograf, je pred leti začel delovati še eden. Pri tem se opaža pri nas tako ostru ločitev duhov dveh nasprotno si političnih taborov, da so si eni morali postaviti svoj kino, da ne delajo več smrtne greha pri gledanju pohujšljivih filmov, zakaj da oni ne vidijo kaj takega, zato že skrbi stroga cenzura, ki filme večkrat močno krajša. Toda kako je s pohujšanjem cenzorjev samih, ki so celo v duhovniški obleki. Mesto premore tudi dve cerkvi. Ker je ena na hribu, kamor je

pot tudi za najbolj pobožne meščane prenerodna in prestrma, so zgradili še eno na bolj priročnem mestu, kamor si hodijo lajšati dušo novomeške tercijalke, ki imajo svojo trdnjavo v cugu² na Bregu nad Krko. Tudi dijaki radi strogega nadzorstva ob nedeljah pobožno in redno hodijo k maši. Zakaj ukor in zamera ni tako brezpomembna stvar, kot bi si kdo mislil. Študentje se ogrevajo za promenado na glavnem trgu, kjer zlasti ob nedeljah kar mrgoli mladine obojega spola, kjer poleti požira prah ali pa sprejema blatne curke, ki jih jim pošiljajo avtomobili. Največ zaslužka filmskim predstavam dajejo seveda dijaki, ki se na uho povedano, ne zmenijo dosti za tablico z napisom: dijakom prepovedano, ki visi pri najnedolžnejših filmih. V večernih urah po hora legalis³ pa jih srečuješ po ulicah z do oči potisnjenimi klobuki in zavihanimi ovratniki, plašno opazujoče, če se kje ne pelje obilna postava v duhovniški obleki, strah dijakov. V mestu je več dobrodelnih ustanov: Kolo jugoslovanskih sester,⁴ bodoča hiralnica in dijaška kuhinja, ki nudi za izredno nizko ceno svojo specialiteto: kisló zelje s fižolom. Imamo tudi kar 4 redove obojega spola⁵ in izhaja tudi Križ, verski list za prečensko, šmihelsko in novomeško župnijo. Za javno varnost skrbijo trije policaji vseh velikosti. V mestu je nastanjen oddelek naše hrabre vojske, katere so veseli zlasti trgovci, perice in dekleta. Vsestranska je uporaba Loke. Služi za sejmišče, telovadišče, smetišče in kopaljšče. Tako vidimo mladino navdušeno brcati žogo po semanjih dneh po blagodiščajih odpadkih suhokranjskih prešičev. Ne smemo tudi pozabiti novomeških občinskih sej, ki so po bistrumnosti svojih debat zelo popularne. Vsaj zadnjič je nekemu zaslužnemu možu ušlo več kot

Sprevod ob proslavi 50-letnice ustanovitve novomeškega Sokola, leto 1937 (foto zasebna last).

»Poslednja večerja« na odru Prosvetnega doma (današnji Anton Podbevšek Teater), kjer je deloval tudi kino Dom, 30. leta 20. st. (foto zasebna last).

Tu je delovalo javno stranišče, ki je bilo »važno za estetsko povzdigo mesta«. (foto Boštjan Pucelj)

100 % ... Mesto se lahko ponaša z izvrstno godbo na pihala, p.d. Katzenmusik,⁶ ki žanje splošno pohvalo občinstva, saj premore celo državno himno in koračnico. Važno za tujski promet in estetsko povzdigo mesta sta predvsem pred kratkim zgrajeno stranišče in Daj dam, za katerega celo posebna izdaja čestita Novemu mestu.⁷ Tudi nove pokopališke kapele⁸ ne smemo prezreti, zakaj kupolo se je zanjo najbrže pridobilo z posebnim občinskim davkom, nazvanim kanalščina, ki je pred kratkim strašila meščane. Pohvale vredna je skrb občine za zdravje meščanov, saj jih preskrbuje z izvrstno mineralno vodo, za katero gledajo, da prav nič ne izgubi svojih mineralnih vodnih sestavin. Gotovo nočejo zaostajati za rogaško slatino in drugimi svetovnimi vrelci, celo na boljšem so, ker jo pošiljajo kar po ceveh. Stvar pa je taka. Tam, kjer jo zajemajo, nimajo čistilnih naprav in ob dežju priteče po podzemskih skrivnih dotokih vsa umazanija in gnojnica Podgorja. Kaj hočemo, imamo pač zdravnika na čelu občine.⁹

Mesto ima možnosti za živahno trgovino, saj bi lahko izvažalo blato, prah, že omenjeno in razloženo mineralno vodo ter tercijalke in slovenske fante,¹⁰ uvažalo pa več pameti in dobrih profesorjev. Novo mesto je tudi važna prometna točka in še bolj važno bo postalo, ko bo dograjena nova proga na Vrbovsko¹¹ (če bomo dočakali), zakaj tedaj se bo usmeril ves promet po svetovno znani Šentjanški železnici tu čez. Beograd je za nas izredno privlačen, saj tečejo tja voda, ceste in davki. V okolici je mnogo gradov in razvalin, kar bi lahko tudi izvažali. Mogoče bi se dalo za to zainteresirati merodajne ameriške činitelje na letošnji razstavi v Newyorku. V okoliških goz-

dovih taborijo ciganske družine, ki so stalni odjemalci konjederca. Priljubljeni izletni točki Novomeščanov sta Marof in Trška gora, posebno ob času zorečega grozdja, ko nepovabljeni obirajo trto. Ob proščanju pa se napijejo kislega vina in vsako leto odnese kdo krvavo glavo. Drugi turistični hrib so Gorjanci, kjer je kočja SPD¹² pri Gospodični s svojim 2 m dolgim plavalnim bazenom, poleg katerega se senčijo navadno voli in telički, in pa Hudoklinov hotel pod budnim okriljem Sv. Miklavža. Podgorje je izredno gospodarsko aktivna pokrajina, saj izvažata drva, jajca in kokoši in gnojnico in to vse v Novo mesto. Uvažata pa saharin, davčne terjatve ter kulturne činitelje, ki pa so orožnik, financer, župnik in učitelj, ob posebnih prilikah pa še koruzo in obljuje volilnih kandidatov.

Takšna je smešna plat Novega mesta.

(Pa še to: če bi kdo od cenjenih bralcev vedel kaj več o neznanem avtorju ali o besedilu, naj mi prosim sporoči na elektronski naslov mitjasadek@hotmail.com).

Opombe:

- ¹ Kapiteljski arhiv Novo mesto, šk. 112, fasc. 22,7.² Cug (nem. der Zug) je vlak, hiše na Bregu se namreč vrstijo kot vagoni pri vlaku.
- ³ Hora legalis (lat. zakonita ura) je bila določena ura, do katere so se lahko dijaki prosto gibali po mestu. Šolska pravila iz leta 1747 so npr. določala, da morajo biti dijaki pozimi doma po 19. uri, poleti pa po 21., sicer so bili kaznovani z zaporom. Kot zanimivost naj dodam, da je hora legalis na novomeški gimnaziji de facto obstajala še v 80. letih prejšnjega stoletja.
- ⁴ Kolo jugoslovanskih sester je bila organizacija, ki je pomagala socialno šibkejšim ženskam in otrokom.
- ⁵ Štirje redovi so bili: franciškani, šolske sestre de Notre Dame v Šmihelu, red usmiljenih bratov v »moški« bolnici in red sester sv. Vincencija Pavlanskega v »ženski« bolnici.
- ⁶ P. d. (po domače) Katzenmusik (mačja godba) je neznosno cvileča in popolnoma razglašena glasba.
- ⁷ Daj dam je bilo podjetje (s polnim nazivom Avtomatični buffet Daj dam), ki je prodajalo hrano in pijačo iz avtomatov na žetone.
- ⁸ To je kapela na pokopališču v Ločni.
- ⁹ Mišljen je dr. Marijan Polenšek, ki je županoval med letoma 1936 in 1943.
- ¹⁰ Slovenski fantje so bili katoliška telovadna organizacija, ki je nastala iz bolj znanih Orlov.
- ¹¹ Tik pred 2. svetovno vojno so začeli z gradnjo železniške proge Črnomelj-Vrbovsko (kraj na Hrvaškem), a je vojna začela dela ustavila.
- ¹² SPD – Slovensko planinsko društvo.

Sabina Šehič

Maja Regina, foto Jaka Šuln

Še ne 24-letna energična in ambiciozna Novomeščanka Sabina Šehič niza uspehe za uspehom v športu, ki ga večina še vedno pripisuje moški populaciji. V preteklem letu je bila državna prvakinja v kickboks, osvojila je prvo mesto na evropskem prvenstvu v taekwondoju na Poljskem, na najvišji stopnički je stala tudi na odprtem prvenstvu v tej disciplini v Mariboru, prav tako je zmagala na evropskem prvenstvu v kickboks na Portugalskem ter tretje mesto na svetovnem ekipnem pokalu v Italiji. To je le nekaj njenih zadnjih dosežkov. Začetki njenih borilnih športnih aktivnosti segajo še v osnovno šolo, kjer se je vpisala na treninge karateja, nadaljevala pa je s kickboksom ter taekwondojem. Že od malih nog je navdušena nad akcijskimi filmi, ki so jo tudi potegnili v ta šport. Od leta 2000, ko se je pričela udeleževati tekmovanj, je petkrat osvojila naslov evropske ter trikrat naslov svetovne prvakinja. Konkurenca je iz leto v leto večja, vendar bo Sabina vztrajala, dokler bo posegala po najvišjih priznanjih. Čeprav je razočarana nad dejstvom, da so pri nas borilni športi še močno v ozadju in ima zaradi tega težave pri iskanju podpore, zanje najde notranjo motivacijo. Štirikrat je prejela naziv Športnice leta Mestne občine Novo mesto. Tudi letos je kandidatka za ta naziv, ki bo podeljen 4. februarja. Sabina je aktualna svetovna prvakinja, saj je na svetovnem prvenstvu (ki poteka vsaki dve leti) leta 2007 v taekwondoju v kanadskem Quebecu osvojila naslov članske svetovne prvakinja. Letos jo čakajo nove preizkušnje. In gotovo tudi novi vrhunski dosežki.

Kako si pristala v bolj ali manj moškem športu?

Začela sem s karatejem, za katerega me je navdušil oče, ki je bil tudi moj prvi trener. Kaj kmalu sem pričela z državnimi tekmovanji, nato pa so se vrstila evropska in svetovna prvenstva, in sicer najprej v kickboks, nato pa tudi v taekwondoju. Za slednjega me je navdušil trener iz Maribora Tomaž Barada. Uspehi so se vrstili, hkrati pa tudi volja do vsakodnevnih treningov.

Odločitev za ta šport je v Sloveniji še vedno nekoliko posebna, predvsem za dekleta? Kaj je tebe pritegnilo?

Že od malih nog sem rada gledala akcijske filme, risanke in se kaj prevečkrat vživela v vlogo »supermena«. Prelomnico sem naredila v osnovni šoli, ko sem se vpisala na treninge karateja. Sledili so si vsak drugi dan, meni pa ni prišlo niti na misel, da bi naporne treninge zamenjala z čim drugim.

Praviš, da si začela s karatejem, nadaljevala s tekmovanji v kickboks in taekwondoju. Kaj pomenijo ti prehodi in kakšne so razlike med naštetimi?

Karate je zame neka osnova, predvsem zaradi udarcev. Poleg tehnik lahko vsebuje karate tudi filozofsko plat, tesno povezano z vadbo. Namen karateja je namreč razvoj celega človeka skozi dolgotrajno vadbo, tako v pomenu fizičnega razvoja (zdravje, borba in samoobramba, šport) kakor razvo-

ja osebnosti in doseganja notranjega miru. V karateju se stopnje znanja ocenjuje s pasovi. Sama sem do sedaj prišla do naziva mojstra 2. dan in svoje znanje dopolnjujem tudi z vadbo s tradicionalnimi orožji - katano. Kickboks je borilni tekmovalni šport, njegova zgodovina ni znana, saj je nastal iz različnih stilov bojevanja in se tako najbolj razširil v Ameriki. Taekwondo pa je korejskega izvora.

Kje pa potekajo tvoji treningi? Kdo te trenira?

Treniram doma, v Novem mestu ter v Mariboru. Doma je moj trener še vedno oče, ki je svoje čase tudi tekmoval in dosegel dva naslova svetovnega prvaka. Sem članica novomeškega Kick boxing kluba Mirage, treniram pa v športni dvorani Marof. Na treninge taekwondoja se vozim v Maribor, kjer vadi pod okriljem Tomaža Barade, v športnem centru Barada. Svoje znanje dopolnjujem tudi z treningi boksa v Novem mestu pri trenerju Tomažu Brincu.

Verjetno vsak dan ...

Treniram vsak dan, približno do dve uri, odvisno od vrste treninga. Pred pomembnejšimi tekmami pa več in bolj intenzivno. Treninge boksa, kickboksa in taekwondoja si seveda razdelim po potrebi.

Posegaš po najvišjih rezultatih, tako v evropskem kot tudi v svetovnem merilu. S kakšnimi odličji se lahko pohvališ?

S svojimi uspehi sem začela že leta 2000, ko sem tekmovala na državnih tekmovanjih. Leta 2002 sem se že lahko pohvalila z naslovom svetovne podprvakinje. Od takrat dalje pa še s petimi nazivi evropske prvakinje in tremi nazivi svetovne prvakinje.

Kaj pa konkurenca?

V Sloveniji tekmuje že od samega začetka in opažam, da iz leta v leto tekmuje več deklet, ki so tudi čedalje bolj zainteresirane za tekmovalni šport. Vsaka si želi stati na stopničkah. Tako, da lahko trdim, da je konkurenca iz leta v leto večja. Tudi jaz osebno se iz teh tekem precej naučim, saj ne maram, da bi imela nasprotnice, ki jih z lahkoto premagam. Rada se potrudim za naslov državne prvakinje, saj na vsaki tekmi pridobim nove izkušnje.

In širše, v svetovnem merilu?

V svetovnem in evropskem merilu je zgodba veliko drugačna. Konkurenca je veliko večja in na vsakem koraku je nasprotnica, ki se želi povzpeti v sam vrh. Na primer z Nicole Trimmel iz Avstrije imava vedno močne borbe. Z njo se pogosto borim v polfinalu in finalu kickboksa. V taekwondoju pa so v samem svetovnem vrhu predvsem dekleta s Poljske. Pri njih je to nacionalni šport, saj lahko tisti njihovi tekmovalci, ki postanejo prvaki, od tega tudi živijo. Tu je konkurenca gotovo najmočnejša.

Borilni športi pri nas niso najbolj cenjeni, ali če rečem drugače - niso dovolj komercialni, da bi nekdo s takšnimi odličji od uspehov tudi živel.

To ne velja le za borilne športe, tudi za

mnoge druge. Ne dolgo nazaj sem gledala neko oddajo, v kateri so gostili Primoža Kozmosa. Govora je bilo predvsem o tem, kako bi država s štipendijami in pokojninami pomagala najboljšim športnikom, da jim zagotovi prihodnost. Prišla sem do zaključka, da je zelo pomembno, ali tekmuješ v športu, ki je pri nas cenjen, poznan in se ga zato tudi podpira, promovira ali pa tekmuješ v takšnem, ki je bolj odmaknjen. Tudi vrhunski rezultati ne prepričajo dovolj.

Če bi bila evropska ali svetovna prvakinja v katerikoli smučarski disciplini ali pa atletinja s takšnimi priznanji, kot jih imaš ti, bi te nosili po rokah. Kaj je po tvojem mnenju vzrok za takšno diferenciacijo?

Borilni športi pri nas še niso tako popularni. V Novem mestu nimamo niti tekem, malenkost boljše je v Ljubljani in v Mariboru. Tu v Novem mestu me še vedno sprašujejo, kaj pa je to kickboks, medtem ko v Mariboru to bolj poznajo. Ogromna razlika je vidna že v primerjavi s sosednjo Hrvaško. Zagrebški novinarji so za te športe veliko bolj zainteresirani, tekmovalci in tekmovalke so javnosti bolj predstavljena,

Tako kot vsak šport, ki si mu predan, te dopolnjuje, značajno izoblikuje in utrdi kot osebo. Pomaga v vsakdanjih trenutkih, ko sta potrebna odločnost in pogum, pa tudi volja in vztrajnost.

zato lahko ljudje veliko lažje spremljajo dogajanja. Upam, da se bo z leti tudi pri nas to stanje pričelo izboljševati.

Kakšne pa so nagrade za svetovno prvakinjo?

Po samem osvojenem nazivu po tekmi prejmeš pokal oz. medaljo in diplomu. Če sprašuješ za denarne nagrade - tega ni - vse je na radodarnosti sponzorjev. Če dosežeš vrhunske rezultate, evropski ali svetovni naslov, se da nekaj zaslužiti, ne pa od tega tudi živeti. Vsaj pri nas ne.

Pri čem pa ti sponzorji pomagajo?

Sponzorji mi predvsem financirajo stroške tekmovalni. Imam nekaj glavnih sponzorjev, pa tudi veliko takih, ki mi financirajo le stroške določenih tekem.

Kako pa je s pridobivanjem sponzorjev?

Moram se zahvaliti vsem sponzorjem, ki mi omogočajo, da lahko še vedno tekmujem. Ne želim jih naštevati, ker bi gotovo kakšnega pozabila. Vendar je dobiti nekoga, ki te je pripravljen sponzorirati, zelo težko. Predvsem je sponzorstvo odvisno od tega, na kakšno osebo se obrneš. Če je to nekdo, ki ga šport zanima, je ponavadi tudi veliko bolj odprt in pripravljen prisluhniti. Mi je pa pri takšnih zadevah v veliko pomoč, da sem bila nekajkrat športnica Novega mesta, kar je že pripomoglo k podpisu kakšne sponzorske pogodbe.

Ne morem mimo vprašanja o tvoji udeležbi na tekmovalni sezoni za Miss Slovenije oz. Miss Dolenjske. Mnogo ljudi te še vedno veliko bolj pozna po lepnotnem

tekmovalni kot po tvojih športnih dosežkih. Kako pa na to dejstvo gledaš ti?

O udeležbi na lepnotnem tekmovalni me sprašujejo mnogi. Gre samo za to, da se rada preizkusim v različnih stvareh. Na lepnotno tekmovalje, izbor za Miss Dolenjske, me je pred dobrimi petimi leti pravzaprav prijavila prijateljica. Po pravici povedano, nisem niti približno vedela, kako takšni izbori potekajo. In povsem nepričakovano sem zmagala ter se s tem uvrstila med dvanajsterico, ki se je potegovala za naslov Miss Slovenije.

Kaj bi dekletom bolj priporočala - borilne športe ali lepnotno tekmovalje?

Zagotovo bi se odločila za borilne športe. Ne gre le za borbo in posledično izražanje nasilja, kot mnogi menijo. Sama na to nikoli nisem gledala s tega vidika. Vsekakor bi to priporočala, saj krepi telesno in duševno pripravljenost. Pa tudi, če se znajdejo v kakšnih neljubih situacijah, ko se je potrebno braniti, ta znanja ne bodo odveč. Poleg tega tudi izoblikuje postavbo. Tako kot vsak šport, ki si mu predan, te dopolnjuje, značajno izoblikuje in utrdi kot osebo. Pomaga v vsakdanjih trenutkih, ko

valno obdobje nadaljuje vse do januarja.

Kakšne preizkušnje te čakajo to leto?

Začela bom z državnimi tekmovanji. Že meseca marca oz. aprila me v Španiji čaka evropsko prvenstvo v taekwondoju. Udeležila pa se bom tudi svetovnih tekmovanj v obeh disciplinah - taekwondoju in kickboks. Na Novi Zelandiji bo konec leta svetovno tekmovalje v taekwondoju, v kickboks pa se bomo pomerili v Avstriji. To leto bo torej precej naporno, tako da so nujno potrebne dobre priprave.

Bi nam zaupala kakšno zanimivo prigodo s tekmovalni?

Vedno se zgodi kaj zanimivega. Mogoče se mi je najbolj vtisnila v spomin borba z neko Hrvatice. Hrvatice so zelo impulzivne borke, ki bi za zmago storile marsikaj. Stali sva v ringu, ko me je s precej ostrimi besedami spodbujala, češ, daj me, saj me ne moreš. Ker je tak način precej nenavaden, oz. je izpadlo komično, sem se začela smejati. To pa je seveda njo še bolj podžgalo in razjezilo. Med borbo je naredila precej napak in izgubila. Očitno me je podcenjevala in bila prepričana, da je mnogo boljše.

Mogoče zaradi tvojega precej nežnega videza? Moram reči, da ne izgledaš kot deklica, ki se bori v ringu.

Mogoče tudi to. Sama zaradi videza nisem nikoli in nikogar podcenjevala. Je pa res, da je v borilnih športih veliko deklet širokih ramen in bolj moške postave. Tudi sama imam nekaj težav s telesno težo, saj moram pred tekmami ponavadi hujšati. V kickboks namreč tekmuje v kategoriji do 65 kg, v taekwondoju pa nad 70 kg. Moja normalna telesna teža se giblje okoli 70 kg. Torej moram za tekme v kickboks vedno izgubiti kar nekaj teže.

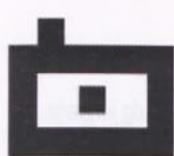
Kaj pa prosti čas? Kaj počneš, ko ne vadiš in ne tekmuješ?

Takrat si vzamem čas za stvari, ki jih ne morem početi med tekmovalno sezono. Veliko časa preživim s prijateljicami ob kavi, poleti gremo seveda na morje, pozimi pa obiščem mamo, ki živi v Kranjski Gori. Skratka, ukvarjam se z vsemi drugimi stvarmi, za katere sem zaradi tekmovalnih obveznosti in priprav nanje običajno prikrajšana.

Zaupala si mi, da se boš po končanem študiju na kemijski fakulteti zaposlila v farmaciji. Nameravaš popolnoma prenehati z borilnimi športi?

Tekmovati bom prenehala, ko bom začutila, da več ne zmorem obstati na samem svetovnem vrhu. Glede na to, da bom v kratkem pričela delati, bom primorana delo usklajevati s treningi in tekmami. Ko bom končala s tekmovalni, si želim svoje pridobljeno znanje in izkušnje prenašati na mlajše. Moja velika želja je delo z mladimi. Že sedaj imamo v Novem mestu nekaj zelo perspektivnih otrok. Upam, da bom lahko s pomočjo sponzorjev v Novem mestu odprla športni center ter v njem skrbela za svoj podmladek ter ga vzgajala v evropske in svetovne prvake.

Primož Breclj Sledi spominov

Vrtovi, kot jih v svojih fotografijah interpretira Primož Breclj, nas nevsiljivo ponesejo v svoje zelene sobane. Prežeti z dejavno tišino, (po)tiho izgovarjajo zgodbe, ki so zapisane v spominu njihovih koticov in gredic. Tem bivališčem zelenja, posnetih v trenutkih odsotnosti njihovih prebivalcev, je fotograf sledil z izbranim občutkom za izražanje onstran zunanjega.

Brez intervencij ali posegov v fizično je znotraj črno bele lestvice in njenih (mestoma) dramatičnih svetlobnih vrednosti zajel njihove podobe, izčiščene motive pa nadgradil z razkošjem in s prefinjenostjo likovnega izraza.

Brecljev vrt je oaza zelenja, prežeta s spomini na prijateljska druženja, je igrivi peskovnik znotraj gredic ali dom živalim, je prizorišče, kjer življenje in njegovo bogastvo postaneta vidna na najbolj mikaven način.

Skozi pohajkovanje po gredicah in vrtnih koticih vlogo protagonistov igrajo detajli – stoli in klopi, v pesku počivajoče igrače, cvetlični lončki, tlakovana stezica, ki vodi v zeleni paradiž ali kamnito zidovje, ki ga vztrajno objema bršljan.

Prizorišča spreminjanja letnih časov se simbolično prepoznavajo kot oder, na katerem se razpleta krog življenja. Zid, ki vrt ograjuje, ohranja in neguje notranje cvetoče sile. Skozenj vodijo napol odprta vrata, ki vabijo v pripovedovanja narave, prepletena z zgodbami, ki jih je zapisalo bivanje ljudi, stvariteljev in varuhov teh zemeljskih paradižev. Breclj je te kraje »človeškega včeraj« s postavitvijo v danes posvetil v prostore, v katerih so projicirane žive sledi iz nekoč. Iz njih sočasnosti pa je izluščil rahlo nostalgичno razpoloženje, lahko ubranost stekanja časa.

Fantazije vrtov se skozi fotografovo lirično noto iskreno in jasnega lica odpirajo v tihožitja živega. Skoznje pa odzvanjajo akordi beline in črnine fotografske skale ter rahločutne estetike...

tekst: Tanja Cigoj

Portret: Nejc Smodiš

Rasto Božič, foto Boštjan Pucelj

Njegovo vodilo je domišljija, ustvarjati pa skuša po spominu, najraje s kemičnim svinčnikom in tušem. Kot je ugotovil, so se zadnje čase stvari začele razvijati z veliko hitrostjo, kar ob začetku ni pričakoval.

Svarilo pred zakrivanjem oči pred resničnostjo, zmedenost, na pragu izumrtja, našo usodo od Pangee naprej krojijo pošastni klovn, simbol naše smrti, konec verovanj, smrtni odraz duše, razkritje, snemanje mask, vprašljivo poreklo, zlomljen, zatr, odpisan, nekaj bo le ostalo, sem si tolmačil do potankosti izdelane ter izredno povedne risbe v decembru izdanega umetniškega koledarja Dark Lines štiriindvajsetletnega Novomeščana, za katerega sem nedavno, podobno kot marsikdo, po priimku sodil, da je pač brat znanega novomeškega košarkarja, in zato verjetno tudi on povezan s košarko.

Nejca Smodiša sem prvič opazil predlani, ko je v hira-jočem Narodnem domu sodeloval na skupinski razstavi tamkajšnjih trdoživih samorastnikov Zadnji krik sokola. Pravzaprav je takrat s svojimi domišljijскими maskami in z risbami, ki bi jih lahko imeli tudi za nastale pod vplivom tako imenovane rock-gotike in širše pop kulture, opozoril na lastno nadarjenost, ki je skozi njegove skupne razstave s Sebastjanom Šeremetom, različno likovno snovanje in skozi samostojni razstavi v bršljinem Brblarna baru ter v atriju Knjižarne Goga prišla še močnejše do izraza. Sliko je izrazilo dopolnil njegov umetniški koledar, v decembru izdan pri Zavodu za kulturo in turizem Kulturr Mete Kocjan, ki ga je oblikoval Jure Šuln. Koledar Dark Lines odlikujejo natančna risba, obvladovanje risarske tehnike in izrazito sporočilna simbolika. Smodišovo delo poleg očitne nadarjenosti razkriva avtorjevo globoko notranje iskanje in hkrati svojevrstno stigmo, z njo povezano osamljenost ter bogato domišljijo in odgovornost do sveta. Vse omenjeno sodi med razloge za njegovo temeljitejšo predstavitev.

Kot je povedal, se od malih nog počuti risarja, zato se

je po srednji ekonomsko trgovski šoli poskušal vpisati na ljubljansko likovno akademijo, kjer so ga na sprejemnih preverjanjih zavrnili, vmes se je po družinskem zgledu še nekaj poizkušal s košarko, pa se ni izšlo. »Nismo vsi za vse,« je poudaril.

Najprej ga je osnovnošolski učitelj likovnega pouka napotil k izkušenemu od Nejca nekaj let starejšemu samoraslemu umetniku Sebastjanu Šeremetu, ki ga je v slogu nekdanje slikarske stanovske bratovščine sprejel kot svojevrsten mentor. »Najprej me je pripravljaval za sprejemni izpit, ko nisem bil sprejet, pa sva nadaljevala skupaj,« je dejal. Čeprav je bila zavrnitev tudi razočaranje, je ob Šeremetu Nejc sčasoma spoznal, da je lahko tako kot ustvarjalec svobodnejši. Lotila sta se vrste projektov in jih po njuni sodbi uspešno zaključila. Razstavljala sta v Celju in Trbovljah, sodelovala pri snemanju videospota in opremila knjižno izdajo. »Sebastjan me je seznanil z različnimi tehnikami, načini in izzivi, dobil sem nekakšen pospešen študij. Čeprav se sliši nemogoče, sva skušala iskati nekaj novega, pri tem pa sva veliko kombinirala in poizkušala, še vedno pa najraje rišem.«

Nejc se je v treh letih resnega likovnega delovanja odločil, da je to prava pot. Namenil se je nadaljevati in vztrajati, ne ve pa, ali bo pri tem ostalo. »Spoznavaš nove ljudi. Vedno so nove poti. Še vedno se, tako kot vsi, iščem. Zame je najbolj važno, da ustvarjam, rišem in oblikujem. Menim tudi, da sem glede tega na dobri poti in da bo v tej smeri zagotovo nekaj nastalo.«

Čeprav je glede možnosti, ki jih ima na likovnem prizorišču, realist, je Smodišev likovni svet močno fantazijski in obenem mističen. Njegovo vodilo je domišljija, ustvarjati pa skuša po spominu, najraje s kemičnim svinčnikom

in tušem. Kot je ugotovil, so se zadnje čase stvari začele razvijati z veliko hitrostjo, kar ob začetku ni pričakoval. Koledar, ki v njegovem delu predstavlja določen mejnik in vrhunec, ga je povezal z novimi ljudmi, kot mlad ustvarjalec pa ugotavlja, da sta po njegovem izidu zanj nastopila praznina in nemir, ki ju mora čim prej zapolniti z novim snovanjem.

Na začetku pogovora je omenil, da ga lastna generacija kot umetnika ne sprejema oziroma ne razume, marsikdo med njegovim znanci pa sploh ni vedel, da se ukvarja z umetnostjo. Večina ga je še do nedavnega povezovala s košarko in z bratom, on pa bi rad stopil iz njegove sence. »Tako pač je, me pa stalno povezovanje z njim čedalje manj obremenjuje. Tudi doma so se sprijaznili s tem, da sem od njega močno drugačen, čeprav je bilo sprva težko, saj sem bil nekako namenjen, da mu sledim. Mogoče mi je malo žal, ker se mamin trud ni obrestoval, kot je pričakovala. Mislim, da sem nekatere ljudi razočaral,« je povedal močno samokritično. Kar preveč za tako risarsko spretnega in zvedavega mladega moža, ki pa na pogled resnično deluje kot košarkar.

Njegov razvoj je pač ubral lastno pot, v kateri se je našel in v kateri neskončno uživa. »Mogoče me ni nikoli nihče vprašal, kaj bi jaz rad. Sedaj točno vem, kaj hočem. Sem motiviran in odločen,« je povzel.

Pogovor z njim me je, podobno kot njegove risbe, razveselil. Menil sem že, da njegova uspavana ter z vsem, kar dobi na krožniku, pretežno zadovoljna generacija ni sposobna upora. Pa je! Ravno s samorastniki, kot sta Sebastjan Šeremet in Nejc Smodiš.

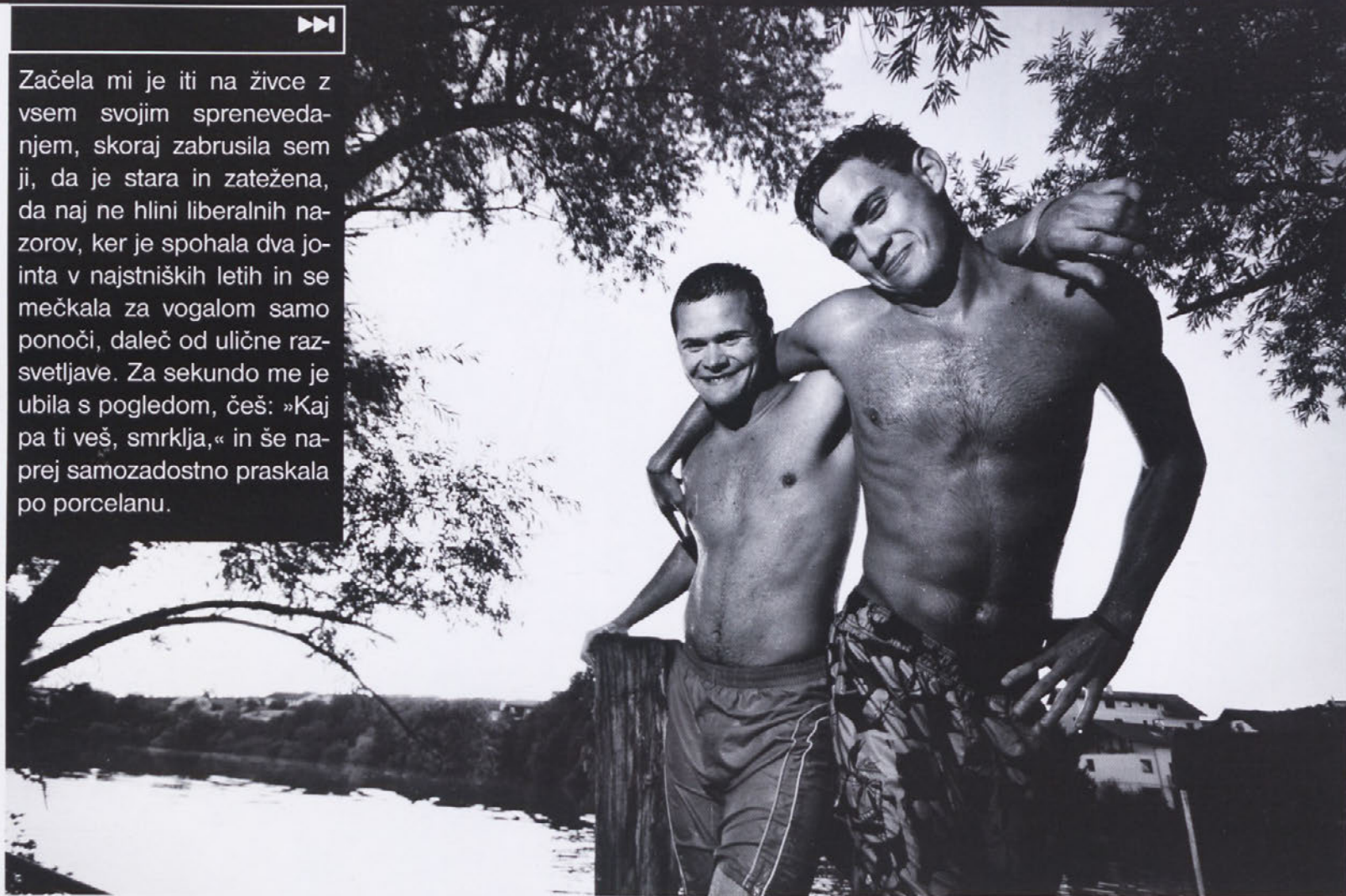

Moralni poduki neke dame

Katja Martinčič, foto Jaka Šuln

Začela mi je iti na živce z vsem svojim sprenevedanjem, skoraj zabrusila sem ji, da je stara in zatežena, da naj ne hlina liberalnih nazorov, ker je spohala dva jointa v najstniških letih in se mečkala za vogalom samo ponoči, daleč od ulične razsvetljave. Za sekundo me je ubila s pogledom, češ: »Kaj pa ti veš, smrklja,« in še naprej samozadostno praskala po porcelanu.

S srebrno žličko je nadvse previdno nesla malo kremšnitke v natančno naličena usta, drobno pomljaskala, zavila z očmi od ugodja in zamahnila z rdečimi kremplji, potem pa, fina gospa, kot je, ugotovila: »Največ, kar si lahko človek danes želi od svojih otrok, je, da niso na mamilih pa da so prav zvezani.«

Možganska kap. Ko sem si verbalno opomogla, sem rahlo objestno zahtevala pojasnilo, kako naj vendar zgloda tak, »prav zvezan«, človek. »Daj, no, saj veš, punčka,« se je branila in se šobila nad miniaturno skodelico, »je že res, da smo danes strašno liberalni, droge še celo nekako razumem, ampak toplovodarjev – teh pa res ne podpiramo. Kam bi pa prišli?«

Že, že, gospa K., konformizem in kulturno vedenje, *pa take fore*. Saj se razumemo. Praviš, da bi raje videla, da je tvoj sin džanki kakor gej. Povsem po pričakovanjih, moderni rdeči šminki navkljub. A da je to tudi vse in celo največ, kar si lahko naiven starš dandanes želi in pričakuje od otroka, ta pa je nizka, gospa K., udarec pod pas. Skoraj bi si upala trditi, da so na svetu hujše reči od fantkov, ki jim ne dišijo punčke, in obratno.

»Pomislilo malo, da imaš otroka, lepega sina, recimo, na katerega staviš vse, celo življenje delaš zanj, potem se pa takole izpridi in dedce grabi za rit, po možnosti na javnem mestu,« je še pristavila in popivnala sladkor v prahu s cvetačaste šobe. Hude obtožbe za tako fino damo. Potem je še malo otresala, da ni vse skupaj nič čudnega, če pa

otroci gledajo Mariote in Anžeje, vulgarne filme in izprijene oddaje, kjer se naučijo raznih bedarij in pridobijo nizke nagone. »Samo tako se lahko zgodi, da iz normalnih in uglajenih družin pridejo takšne reči,« je že skoraj piskala od zariplega ogorčenja.

Nato sem si gospo K. drznila izzvati še z vprašanjem, kakšne risanke in oddaje je gledala ona, predpostavila sem, da več ali manj o sežiganju čarovnic na grmadah pa morda kakšno o koncentracijskih taboriščih. Rekla je, da nisem resna, ampak nisem razumela te trditve. Zanalasč sem ji vrgla na pladenj še dejstvo, da tudi jaz poznam kakšnega »narobe zvezanega«, pa sem še vedno živa, celo zadovoljna in večinoma čisto normalno funkcioniram. Takšne reči pač nimajo vpliva na okolico, kvečjemu obratno in človekova »zvezanost« ne vpliva bistveno na njegovo osebnost. Malo se je presedla na stolu, se ozrla naokoli in se živčno posmejala, kot da opazuje, če jo slučajno nameravam zgrabiti za koleno in ali naju kdo pozna. Začela mi je iti na živce z vsem svojim sprenevedanjem, skoraj zabrusila sem ji, da je stara in zatežena, da naj ne hlina liberalnih nazorov, ker je spohala dva jointa v najstniških letih in se mečkala za vogalom samo ponoči, daleč od ulične razsvetljave. Za sekundo me je ubila s pogledom, češ: »Kaj pa ti veš, smrklja,« in še naprej samozadostno praskala po porcelanu.

Bob ob steno, prepričevati takšne K. gospe, ki toliko vedo o vzgoji in morali. »Ali si zvezan prav ali pa narobe,

vmes ni prav veliko. Sploh pa takšni ljudje ne morejo imeti otrok. Že tako nas je malo, potem bomo pa izumrli, zaradi njih! Pa zaradi ciganov in šiptarjev.« Gospa K., morda pa ljubezen ne bi smela biti stvar vzgoje, ampak domena čustev? Homoseksualci se niso pojavili šele takrat, ko so Sestre izdale prvi singel, ampak že dosti prej, samo da so jih, vsi gospodje in gospe K., za določen čas strpali v omare. In res zvenite že malo hitlerjevsko, veste? Saj ne, da se delam napredno in pametno, samo posmehujem se vam, homofobna bakterija. (Zadnji stavek sem izrekla samo v mislih, ker sem se bala srebrne žličke, s katero mi je krčevito opletala pred obrazom.) Namrdnila se je še za nekaj dodatnih odstotkov, pomembno dvignila brado, da sem si lahko ogledala uvele vratne gube, in zabevskala: »Me prav nič ne briga, na kaj namigujete, kar se spodobi, se, kar se pa ne, se pa ne. Človek mora paziti, kakšen vtis zbuja.« Kozarec je besno treščila ob mizo, da se je stari za sosednjo mizo zdrznil. Priznam, ni se mi več dalo preganjati z eminento, tako da sem začela kar pospravljati svoja orožja. Medtem je gospa K. lično zložila na mizico predse svoj prisrčen telefonček, denarnico in damsko ogledalce. Očitno je bilo, da se lahko poberem, ker čaka nekoga drugega in si pred tem namerava še popraviti šminko, ki ji je pobegnila navzgor in navzdol po gubah okoli ust. Oglasila se je osladna melodija in njena roza žaba je začela vibrirati prek mize. Gospa K. je zardela. Na zaslončku je pisalo Ljubica.

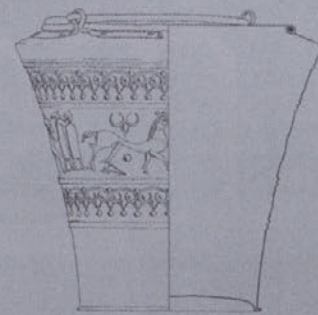
www.park.si

VISOKOŠOLSKO SREDIŠČE NOVO MESTO

Na Loko 2, 8000 Novo mesto

RAZPISUJE VISOKOŠOLSKE ŠTUDIJSKE PROGRAME PRVE STOPNJE

Visoka šola za upravljanje in poslovanje

Naslov programa: upravljanje in poslovanje

Strokovni naslov:

diplomirani/a ekonomist/ka (VS)

Obseg programa: tri leta v obsegu 180 KT

Lokacija vpisa: Novo mesto, Ljubljana, Maribor

Visoka šola za tehnologije in sisteme

Naslov programa: tehnologije in sistemi

Strokovni naslov:

diplomirani/a inženir/ka tehnolog/inja (VS)

Obseg programa: tri leta v obsegu 180 KT

Lokacija vpisa: Novo mesto

Visoka šola za zdravstvo Novo mesto

Naslov programa: zdravstvena nega

Strokovni naslov:

diplomirani/a zdravstvenik/medicinska sestra (VS)

Obseg programa: tri leta v obsegu 180 KT

Lokacija vpisa: Novo mesto

Naslov programa:

informatika v upravljanju in poslovanju

Strokovni naslov:

diplomirani/a ekonomist/ka /

poslovni/a informatik/čarka (VS)

Obseg programa: tri leta v obsegu 180 KT

Lokacija vpisa: Novo mesto, Ljubljana

Informativni dnevi:

Novo mesto - redni študij: petek, 13. 2. 2009, ob 10.00 in 15.00 uri; sobota, 14. 2. 2009, ob 10.00 uri

Novo mesto - izredni študij: petek, 13. 2. 2009, ob 16.00 uri; sobota, 14. 2. 2009, ob 10.00 uri

Ljubljana, Vodovodna 100 - izredni študij: petek, 13. 2. 2009, ob 16.00 uri; sobota, 14. 2. 2009, ob 10.00 uri

Maribor, Andragoški zavod, Maistrova 5 - izredni študij: petek, 13. 2. 2009, ob 16.00 uri

Informacije:

Telefon: 07/393 00 20

Spletna stran: www.visoka-sola.com

E-pošta: vsup.nm@guest.arnes.si

Informacije:

Telefon: 07/393 00 19

Spletna stran: www.vites.si

E-pošta: vites.nm@guest.arnes.si

Informacije:

Telefon: 07/393 00 19

Spletna stran: www.vsz.vs-nm.si

E-pošta: vsz.nm@guest.arnes.si

PRIJAVNI IN VPISNI POSTOPEK: Kandidati se prijavijo na obrazcu *Prva prijava za vpis v 1. letnik* (obrazec DZS 1,71/1 je na voljo v večjih papirnicah in knjigarnah). Izpolnjeno Prvo prijavo pošljejo s priporočeno pošiljko na naslov: Visokošolska prijavno-informacijska služba, Univerza v Ljubljani, p.p. 524, 1001 Ljubljana. Kandidati lahko oddajo prvo prijavo tudi na spletni strani: www.vpis.uni-lj.si. Prvi prijavni rok je od **10. 2. do 8. 3. 2009.**

ROLETARSTVO

MEDLE

SREČNO 2009

*Novo leto naj prinese vsem nam dneve srečne,
naj nazadnje vsaki spozna,
da le zdravje kaj velja!*

www.medle.si

*Zahvaljujemo se kupcem in poslovnim partnerjem
za dobro sodelovanje in izkazano zaupanje.*

ROLETARSTVO MEDLE D.O.O., Podboševska ulica 31, 8000 Novo mesto, tel.: 00386 7 3 930 930

Praznično zvonjenje utihne
in svetloba sveč ugasne.
Toda mir v duši,
sreča v srcu in
topel stisk dlani ostanejo!

Vse lepo v prihajajočem letu 2009.

Vaša Komunalna Novo mesto

Tiskarna Vesel, d.o.o. Novo mesto
Šentjernejska cesta 15
8000 Novo mesto

tiskarna
vesel

Tel.: 07 3 373 394 • Fax: 07 3 373 393
E-mail: tiskarna.vesel@siol.net
www.tiskarna-vesel.si

TISK ETIKET V ROLI

**Nudimo tudi
grafično oblikovanje,
pripravo za tisk
in razne vrste dodelave.**

TISK PLASTIČNIH KARTIC

OFFSET TISK

Kadar nimaš nič, veš, kaj imaš

Natalija Mikec, foto Boštjan Pucelj

▶▶
Potrpeti človeško muhavost in izginevanje večne tekme med spoloma "kdo bo koga"; zavzemam se raje za "daj – dam" sistem. Da ne omenjam prihranka celo pri kurjavi, če se dva, ki se imata rada, več stiskata in crkljata.

Kot ponavadi v pričujoči kolumni nimam v mislih konkretno nikogar, pač pa igram na strune kolektivne zavesti, ki ima praviloma širši domet kot zgolj dnevne novice. Moj namen bo več kot dosežen, če bi ali bo moj tokratni zapis količkaj prispeval k ohranitvi in potencialnemu življenjskemu ali poslovnemu izzivu občestva ob svetovni gospodarski katastrofi, ki je tudi nas že ošvrknila. (Ne kaže tudi pozabiti, da je ob veselodecembrskem razsipanju denarja januar posledično nekoliko bolj "suh".)

Namreč, v svoji ujetosti v tehnološko utopijo na obzorju kakšna futurologija ne more videti tega, kar ji je pred nosom. Rešena zgodovinske perspektive nima načinov, da bi prepoznala prihodnost, ko se ta pojavi tu in sedaj. Tisti, ki se ponašajo, ker brez strahu gledajo "šok prihodnosti", so vznemirjeni ob misli, ki izziva največji strah: da družbena stagnacija ni samo hipotetična možnost, temveč resničnost, ki nas že zajema.

In vendar se mi poraja optimistično vprašanje: ali bo morda svetovna gospodarska kriza vendarle vnovič omogočila, da bosta skromnost in iznajdljivost pretehtala množična zavajanja oziroma manipulacije? Nenazadnje, siromak je siromak in se prebija iz dneva v dan, kakor ve in zna, medtem ko se bo svetovna finančna elita morda pa vendarle streznila ob izgubi umetno pridobljenega, da ne rečem ukradenega denarja.

Morda je spet nastopil čas za sodelovanje in druženje kar med stenami naših domov: prijetna in nepozabna aroma, ki se širi ob domačem, z osebno noto kuhanju kave ali čaja, lahko postane spet družabni dogodek in ne brezosebna kava kje v kavarni kar tako, v naglici. Pri ne brezosebni kavi kje v kavarni kar tako, v naglici. Prijatelj si bodo prinesli sestavine in si pripravili večerjo, ki bo kolektiven dogodek, hrana tudi z in za dušo. Tudi slogan "sam svoj mojster" oziroma "naredi si sam" se mi je utrnil. Krize partnerskih odnosov in posledične tako množične ločitve nastajajo morda ravno zato, ker manjka skupnih projektov – projektov, ki presegajo zgolj skupno gledanje televizije, potem ko otroci odrastejo. Naši starši so vsaj skupaj gradili hiše. (Lepo vas prosim, kdo pa dandanašnji sploh še gradi hišo?) In tako (pozabimo za trenutek, da nam manjka tudi potrpežljivosti), ko nekemu v partnerskem odnosu nekaj ne paše, se enostavno odseli oziroma mrkne. Ženske bi se morale spet naučiti kuhati in morda se bo kakšen moški več naučil zamenjati žarnico ali vodovodno pipo, da ne bo partnerka za vsako ceno morala poklicati vodovodnega inštalaterja. Sodelovanje torej in skupni projekti so vsekakor v prid dobrih partnerskih odnosov: potrpeti človeško muhavost kot tudi izginotje večne tekme med spoloma "kdo bo koga"; zavzemam se raje za "daj – dam" sistem. Da ne omenjam prihranka celo pri kurjavi, če se dva, ki se imata rada, več stiskata in crkljata.

Poraja pa se mi vendarle tudi vprašanje, mar nismo mogoče na splošno celo pretirano razvajeni. Lastna, do-

mača proizvodnja biohrane in zelenjave z lastnega vrta je v zatonu, ker baje ni računice. Toda kako je šele priročno, enostavno in brez žuljev od pridelave na njivi skočiti v trgovino. Čas prihranjamo na nezdrav način kar s hitro hrano. Otroci tako jedo sendviče, pice in hamburgerje doma vsak dan, saj je spet tako priročno. Namesto da bi si lahko pripravili paket z malico, kot je stalna praksa – ki jo lahko kredibilno zapišem – celo poslovnežev v britanskih parkih med njihovim enournim delovnim odmorom za kosilo.

Priznam, da sem otrok socializma, tudi v smislu "nič nas ne sme presenetiti". Rezerve so potrebne, saj revnejšega posameznika brez vsaj prehrabene in davkoplavevalne osnove zlahka privede v negotovost in skrb za prihodnost. Od stabilizacijskih ukrepov v 80. pomnim, da smo meso jedli ne iz dneva v dan, marveč zgolj dvakrat na teden. Pa še takrat so morali starši čakati v dolgih vrstah pred mesnico. Manjše uživanje mesa (v kitajski kulinariki denimo se meso uporablja zgolj kot začimbo) je tudi bolj zdravo in lahko posledično zmanjša število sodobnih civilizacijskih bolezni, kot so denimo debelost, sladkorna in visok pritisk. Izrek "kakovost pred količino" tudi ni kar tako iz trte izvit. Isto velja, torej zmernost v vsem in vse v zmernosti, pri alkoholu, nikotinski odvisnosti, zasvojenosti z nakupovanjem. V mislih seveda nimam zgolj denarnega vidika, marveč tudi in predvsem skrb za zdravje.

Ko takole nehote omenjam svoj skromen način življenja, že odkar pomnim, naj omenim, da so bodisi okoliščine, moji delodajalci bodisi študijski kadrovniki vedno poskrbeli, da sem od nekdaj revna kot cerkvena miš. Morda je sedaj napočil tudi čas za dobrodelnost in nesebičnost in dobrohotnost. Za časa mojega triletnega študija in življenja v Londonu sta mi samoiniciativno priskočila na pomoč, ko mi je bilo denarno najhuje, slovenska zdravnica – nuna in prebegli slovenski župnik, za kar se jima nikoli nisem uspela javno zahvaliti. Kolegi v Ljubljani so mi celo predlagali, naj napišem, kako sem preživela z državnimi študijami, ki so bile ravno tolikšne, da sem vztrajala kar 3 študijska leta v študentskem domu z mednarodno zasedbo v Londonu. A je bilo tisto moje življenjsko obdobje na dokaj kakovostni ravni, vsekakor pa človeka vredno življenje. Ker je London eno najdražjih mest na svetu, so menili, da bi bila knjigovodska knjiga, v kateri sem beležila svoje prejeme in izdatke v revni, a akademsko bogati črnski četrti, "zagotovo knjižna uspešnica". Žal nimam ne časa ne potrpljenja za pisanje daljše proze, saj sem poleg vsega še tudi precej nestrpna bralka. Da ne bo pomote, menim vendarle, da je knjiga vredna branja tudi zgolj zaradi enega samcatega stavka, ki ga bralec potencialno najde zase.

Morda gre v teh časih tudi za prelomnico v umetnosti, morda je resnično nastopil čas za nove paradigme,

saj pomnim težo odgovornosti umetniških ustvarjalcev na londonski akademiji v drugi polovici 90. let. Bolj blag izraz bi bil "umetniški nemir" svetovnih ustvarjalcev ob iztekajočem sto- oziroma tisočletju, ki smo ga dojemali kot pomembno prelomnico; in se vprašam – prelomnica na slabše ali na boljše. Zdi se, da so kriza, omejitve in bolečine (in ne poln vamp) od pamtiveka botrovale velikim mojstrovinam – živ dokaz je nenazadnje školjka, ki iz muke in bolečine ob fizičnem vsiljivcu ustvari prekrasno bisernato perlo. Spomnimo se tudi na Prešernov romantični naboj ob neizpolnjeni ljubezni pa na domoljubne pesmi upanja naših domovinskih človekoljubov za časa tuje nadvlade, ob katerih me še danes oblije kurja polt.

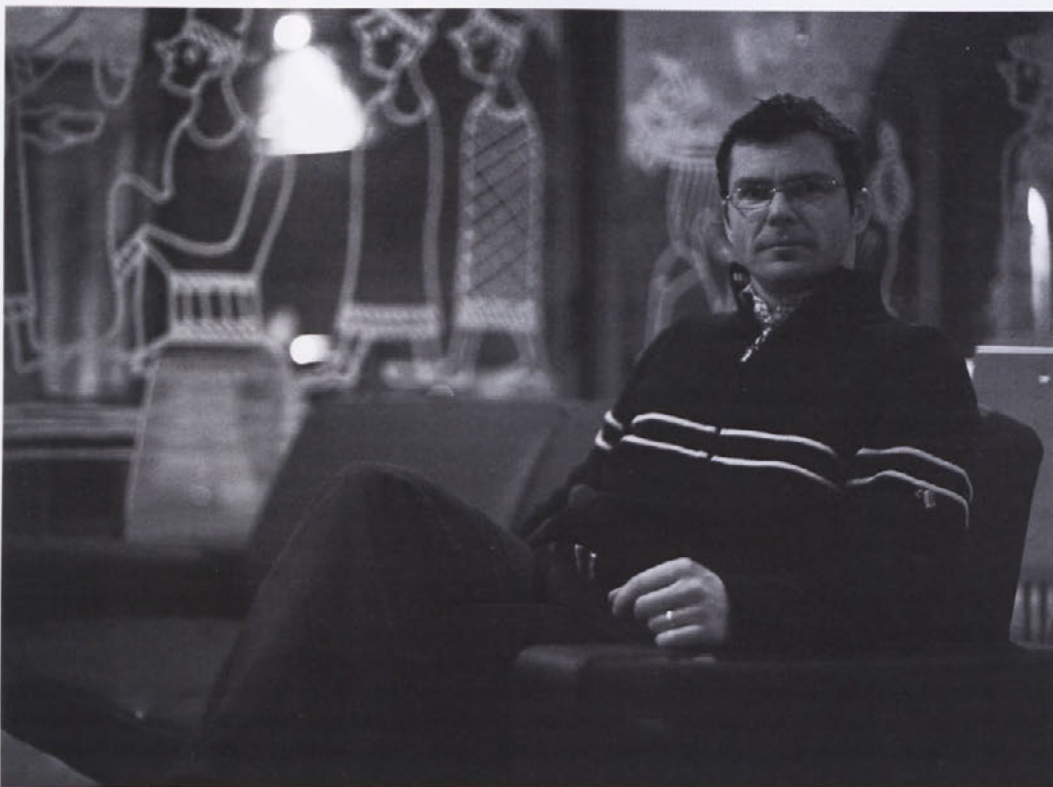
Čas želja je, in želela bi si, da bi resnično nepretenciozna oziroma nenamišljena skromnost in srčnost privreli na dan in postali legitimni in najvišji vrednoti. Da bi bil sosed spet sosedu sosed in ne mejaš, solidarnost in sodelovanje ter iznajdljivost naj se spet prithotapijo med nas kot najbolj cenjene vrednote. Ponujam tudi nekaj nakupovalnih nasvetov. Prav vse, kar že imamo, bi se dalo kar reciklirati s posodobitvami. Po svoje se mi smilijo žrtve mode, ki skorajda morajo vsake pol leta trendovsko zamenjati oblačila v svojih garderobnih omarah. Osebo prisegam na dolgoročnejši modni okus, "tek na dolge proge" z domišljenimi kombinacijami in dodatki.

Seveda kot v vsakršnih obdobjih vzponov in padcev bo še najbolj cvetel črni trg. Zato se mi poraja tudi vprašanje toleriranja kriminala iz revščine in bede ob pomanjkanju hrane in denarja za položnice: ali je milo rečeno takšna kraja moralno oporečna? Ne govorim o organiziranem kriminalu, kraje prestižnih elektronskih naprav, CD-jev, zlatnine zaradi bogatinskega adrenalinskega navdiha (tudi takšni so med nami, ups), marveč kraje štruce kruha, ki se tudi dogajajo. Črni trg s študentskimi boni že od pamtiveka je in bo funkcioniral, čeprav mene osebno in banalno odbija že sama misel na 2-krat dnevno stokrat pogreto nezdravo hrano iz restavracij in gostiln.

Boli me, ko spremljam zgodbe revnejšega sloja, saj po večini niso revni zato, ker bi nekritično trošili, marveč ker denarja zanje enostavno ni. Ali je sploh še kdaj možna uravnolovka ali pa se bo razkol med bliščem kapitalizma in bedo proletariata na drugi strani kar še naprej poglabljala?

Sicer pa – vsaj ena dobra novica pa vendarle je: vse mine in vse se spreminja – življenje s svojimi vzponi in padci valovi kot morje, kjer se vse začne in tudi konča. Nikoli še ni bilo tako, da ni nekako ne bilo. Ali kot me je opogumila moja dobra prijateljica, ko sem kolebala o londonskem projektu ob moji finančni negotovosti tik pred odhodom, ko sem se na glas vprašala: "Kdo ve, kaj bo čez en teden?" Flegmatično je odvrnila: "Nekaj bo ... Nekaj je vedno." Do prihodnjic torej – imejte se ... nekako!

»Problem novomeškega turizma je, da nima povezovalca«

Direktor novomeškega zavoda Situla Boštjan Grobler, rojen v Slovenj Gradcu in po poklicu diplomirani ekonomist, se je leta 1999 v Novo mesto priženil. Nekaj časa je bil nato v logistiki zaposlen v Ljubljani in Trebnjem, nakar je v zvezi s turizmom in športom želel začeti na svoje. Na povabilo vodstva DNŠ se je zaposlil pri študentskem servisu, ki je imel takrat večje načrte, dolenski in novomeški turizem pa je začel spoznavati skozi ženino delo. Kot pravi, je turizem dejavnost, ki je dolenskim ljudem pisana na kožo, pri njem gre za stik z ljudmi in ustvarjanje storitve na mestu dogodka.

Najprej je bila žena?

V turizmu je zaposlena več kot dobro desetletje, jaz pa sem bil najprej navdušen uporabnik turističnih izdelkov in ponudbe. Menim, da ima Dolenska glede človeškega potenciala neizmerne možnosti. Manj ima naravnih danosti in manj menedžerskih. Ima zelo malo turističnih menedžerjev, te najdemo edino v sklopu Term Krka.

Bili ste med pobudniki ustanovitve novomeškega zavoda Situla, danes ste njegov vodja?

Projekt zavoda Situla je zame poleg moje redne zaposlitve dopolnilna dejavnost, s katero skušam sestaviti ekipo, ki bo zmožna samostojnega delovanja, zamisel hostla pa je vzkliła že pred mojim prihodom. Ker ni bilo takrat nikogar, ki bi ta projekt vlekel naprej, se je z menoj zgodba začela pripravljati in odvijati. V sklopu tedanjega študentskega servisa Društva novomeških študentov in njegovih zbranih sredstev smo šli v nakup objekta, projekt Situle

pa je bila dejansko moja zamisel. Skozi razpis smo jo, da bi bila za tujino bolj zanimiva, še malo izklesali. Ta večji vložek je zaznal norveški mehanizem in nas podprl.

Zakaj ste se odločili ravno za situle?

Za situle sem izvedel v nekem Parkovem članku, v zgodbi pa sem zaznal možnost, na temelju katere bi se lahko Novo mesto s svojo zgodovino turistično tržišilo. Pred tem smo že razmišljali o novomeškem hostlu, ki bi ga uredili po zgledu na ljubljansko Celico, takrat pa se je pojavila zamisel o Situli. Ko sem o situlah prebral še nekaj literature, sem spoznal, da gre za zmagovalno tržno znamko. Leto zatem se je v Novem mestu pojavila pobuda o poimenovanju mesta v mesto situl, kar bi lahko bil po mojem mnenju, ob ustreznem delovanju na področju marketinga in ob izobraževanju kadrov, ki bi to znali predstaviti in prodati, za mesto izredno uspešen slogan. Prepričan sem, da so Dolenci in Dolenski za tako vrsto turizma idealni. Gre za mehke in dobrosrčne ljudi, ki tujca gostoljubno sprejmejo, veliko pa hkrati dajejo na izročilo. To se lahko obnese kot dober turistični izdelek, problem je le, da se sedanjí večji del tega turizma opira na prostovoljno dejavnost in zagnanost, ki imata meje. To ni turizem, to je le dobra volja in želja po osebni rasti. Turizem se mora nasprotno razvijati kot tržna dejavnost, s tem pa zadovoljuje širše okolje. Ustrezni kadrov, ki bi se izven Term Krka to že šli, je izredno malo ali pa so vpeti v delo turističnih agencij, ki si večino dohodka zagotavljajo s prodajo tujih izdelkov. Razlog je v trenutno majhnem notranjem dohodku, zato tudi v notranjem turizmu ni napredka.

Projekt Situle je bil torej neke vrste skok v neznano?

Ko smo kupovali objekt, mi je nekdo dejal, da v projekt vlagamo le dobro voljo, ostale podpore pa nimamo. Dejansko smo vložili veliko dobre volje in energije, pri tem pa smo sledili svetovnim smernicam. Če jih želiš pripeljati v mesto, moraš imeti podporo, ki bo tem trendom sledila. Če na ljubljanskem letališču pristane letalo Easyjeta, potrebujejo njegovi potniki ljubljanske hostle. Če imajo

obiskovalci v določenem mestu na voljo le hotel, v katerem za enkratno spanje zapravijo več, kot so za polet, je tak turizem kratke sape. V Novem mestu doslej takih turistov ni bilo, učinek naše Situle pa je, da smo po polletnem delovanju imeli v mestu blizu 3500 nočitev, od 60 do 70 odstotkov pa smo imeli gostov, ki ne bi brez hostla nikoli videli novomeškega Glavnega trga. Ti ljudje so tukaj spali in prišli v stik z lokalno ponudbo.

Bi lahko v odstotkih izrazili dosedanje zasedenost Situle?

Poleti smo bili zasedeni nekaj nad četrtino, v oktobru smo zaradi svetovnega prvenstva v karateju beležili približno 30-odstotno zasedenost, v novembru je padla na 15 odstotkov, v celoti je naša dosedanja zasedenost približno petinska. To je za začetek in za še neizdelane prodajne poti zadovoljiv uspeh, v prihodnosti pa pričakujemo določen učinek spletnih predstavitev in priporočil naših dosedanjih gostov. V letu 2009 napovedujemo od 35- do 40-odstotno zasedenost, naše želje pa do leta 2010 segajo do 60-odstotne zasedenosti.

Stavite tudi na kuhinjo.

Pripeljali smo nekaj vrhunskih kuharjev. Začeli smo z malicami, skupinskim gostom hostla pa smo ob koncu tedna ponujali tudi večerje in kosila. Izredno sem vesel, da smo v lanskem decembru začeli sobotna in nedeljska kosila ponujati tudi zunanjim gostom, uvedli pa smo tudi petkove kulinarne večere s sporedom. Široka ponudba nam bo pomagala polniti hotel, ker smo cenovno konkurenčni, pa lahko v sodelovanju z različnimi mestnimi akterji našo ponudbo še razširimo. Naš namen ni ustvarjati nove zgodbe, temveč povezati dosedanje in neizkoriščene ter priti do novega izdelka.

Malice so naletele na dober odziv. Kaj pa Novomeščanke in Novomeščani, kako sprejemajo Situlo?

Trenutno jo še spoznavajo, je pa tudi na nas, da poleg kulinarne ponudimo še ostale vsebine. Trenutno se še precej ukvarjamo z denarjem, vseh sredstev še nismo prejeli, projekt Situle pa je tudi vsebinsko težaven, zato zadev ne želimo opravljati polovičarsko. V decembru bomo imeli prve prireditve, prihodnje leto pa želimo naš program okrepiti in dodati turistične izdelke, ki bodo zanimivi tudi za domačine. To, da nas domačini še niso v polni meri sprejeli, je pretežno naša krivda, nas pa dosedanjí gosti pozitivno ocenjujejo.

Omenili ste, da skušate izrabiti obstoječe, s tem pa ste se dotaknili obstoječega novomeškega turizma. Kako bi ga ocenili? Se poznajo kakšne spremembe, nove smernice?

Bil bi krivičen, če bi dejal, da je na ničli. Menim, da je turizem posameznikov zelo razvit. Problem novomeškega turizma je, da nima povezovalca, ta pa, ki je, tega poslanstva ne opravlja. Povezovalac, integrator turistične ponudbe, mora biti zelo širok člen, ki bo videl strategijo in cilj. Zavračati bi moral parcialne zgodbe in kopičenje teh preštevilnih zgodb, kot so Historic Hotel, zidaniški turizem in promocija cvička. Te zgodbe nimajo niti infrastrukturnih osnov, kaj šele vsebinskih. Kdo bo uporabnik zidaniškega turizma? To bi bil nekdo, ki si želi neko zgodbo. Če ti zidanica te ne bo ponujala ali pa bo lastnik gosta omejeval, bo ponudba šepala. V zidanico bi v takem primeru lahko pripeljali le upokojence, ki v vinogradu ne bi naredili škode, hkrati pa bi pričakovali višjo raven ponudbe, kot jo omogočajo

Obupni december

Teden cvička, martinovanje in sedaj še silvestrovanje. Naštete prireditve imajo skupni imenovalec. Vse se vrtijo okoli cvička in njegove ponudbe in vse se odvijajo po podobnih predlogah.

Vsako leto ugotavljam isto. Najprej poslušam visokoleteče napovedi o tako imenovanih kulturnih prireditvah veselega ali kakšnega drugačnega decembra, potem pa se te poleg onih resnično kulturnih, ki bi se tako ali drugače v tem času odvile same po sebi, izkažejo za navadna domačijska skrupcuala.

Tako je novomeški Glavni trg v decembru dobil bolj umirjeno in urejeno praznično osvetlitev, ob tem pa napoved, da bo na silvestrovo novomeško občestvo na prostem zabavala pevka, ki bi bolj kot v urbano središče in v evropsko sodobnost sodila na balkansko-turbo folk veselico, s katere je nekoč, še preden je Rambo Amadeus izustil omenjeno oznako, po nekem naključju tudi prišla. »Ker ima rada Dolenjce in cviček, nas bo njen nastop stal samo 6000 evrov, sicer je njena cena bistveno višja,« smo ob napovedi slišali sladke besede iz odgovornih ust.

Ja, ta je pa resnično dobra! Pevka, ki je znana po ljubezni do denarja, je prišla na novoletni večer Novomeščanke in Novomeščane zabavat zgolj zaradi ljubezni in naklonjenosti do dolenjskega vina! Mar je zapadla alkoholu ali pa ji je pijača zameglila razum? Na silvestrovo, ko se prek vsake mere poveča povpraševanje po tovrstnih pevskih kreaturah, se pokaže prava cena vsake izmed njih. Takrat ni milosti in ljubezni. Gre za posel leta! Če si poklicni zabavljak, takrat veljaš toliko in toliko in dobi te najboljši ponudnik. In kot kaže, je bila to letos naša slavna mestna občina, gospa pa je pristala, ne zaradi domačega vina, temveč verjetno zaradi preproste resnice, da bi druge dobila manj. Sicer, kaj pa manjka honorarju, vrednemu 6000 evrov za cenenost, osladnosti in pritlehnosti, ki jih je sposobna proizvesti. Jaz ji ne bi dal 600 evrov. No, mogoče iz vzajemnega sočutja, saj je verjetno samozaposlena, pa še na silvestrovo, ki nekaterim toliko pomeni, mora delati oziroma gostoljubno. Predvsem pa se na take domačijsko veseliske limanice, kot da kaj drugega na naš Glavni trg ne bi sodilo, ne odzivam. Če je že praznovanje in če mora biti njegov sestavni del glasba, zakaj morata biti vedno pritlehna in vedno namenjena po starosti ali stanu enemu in istemu občinstvu? Zakaj ni v našem mestu v tovrstnih sporedih nikoli začutili sodobnosti? Tako nedomiselnost in predvidljivo so se zabavali še moji starši, kar sem kot upornik preziral, od takrat pa je minilo kar nekaj desetletij.

Zakaj je bilo treba iz uborne občinske malhe v hladni novoletni zrak spustiti 6000 evrov in se pri tem še hvaliti, kako poceni smo prišli skozi? Nima v času, ko se je tehnologija prirejanja zabav na prostem močno razvila, nihče slabe vesti? Verjetno bi se dalo dobro zabavo, če jo že potrebujemo v taki obliki, vsaj po moji sodbi, pa bom letos napolnil okroglih petdeset, prirediti z vrtenjem kolikor toliko kakovostne posnete zabavne glasbe ali z jezdecem plošč, nekaj svetlobnimi učinki in s preprosto gostinsko ponudbo. Tudi tematsko bi se lahko končno nekoliko obrnili v svet in pomladili ter pustili te razvpite pevke, dive in ostarele narodnjake, naj zabavajo ciljno občinstvo po upokojenskih domovih in gostilniških sobanah. Pripeljimo že enkrat na Glavni trg rock in sorodne popularno glasbene oblike, pripeljimo mlajšo in srednjo generacijo, eno z drugo, in ne ciljajmo vedno na neko domačijsko povprečje, ker naj bi bojda imeli ljudje tako vrsto zabave radi. Jasno je, da je ob taki politiki, kot je sedaj, Glavni trg talec vedno enakega in večno nespremenjenega okusa.

Pa pogledjmo v lansko leto in si v spominu obudimo nekatere prireditve, s katerimi si novomeško vodstvo prizadeva obuditi ali vsaj okrepiti utrip Glavnega trga. Teden cvička, martinovanje in sedaj še silvestrovanje. Naštete prireditve imajo skupni imenovalec. Vse se vrtijo okoli cvička in njegove ponudbe in vse se odvijajo po podobnih predlogah. To, da poudarjajo in podpirajo cvičkovo tržno nišo, ni vprašljivo, moteče je, da je vse skupaj izvedeno nedomiselnost, pogrošno in vedno na podoben način. Vsa leta se ni pri tovrstnih prireditvah ničesar spremenilo. Vse je zgolj ena sama velika veselica z vsem, kar sodi poleg. Na tej točki se vedno vse začneja in ugaša, kot da Novo mesto že enkrat ne zasluži in ne zmore boljšega. Tudi kulture je ob teh prireditvah bore malo ali celo nič.

Da ne bo pomote, seveda si tudi navedene prireditve in okusi v Novem mestu zaslužijo prostor in čas, a vendar, naj se njihovi zgolj vinski in narodnozabavno izobraženi prireditelji ne lotevajo še drugih, saj z njihove strani dobimo vse narejeno na enako vižo. V redu, naj slavijo cviček, saj si zaradi posebnosti to zasluži, toda naj že enkrat priložnost dobijo tudi drugi in drugačni. V Novem mestu nas je zagotovo nekaj z drugačnimi pogledi, okusi in kulturnimi potrebami. Zato poleg prireditev po načelu za vsakega nekaj in za nikogar nič potrebujemo tudi kaj sodobnejšega in mlajšemu razmišljanju primernejšega.

zidanice. Zidaniški turizem bi bil tako namenjen zgolj ozkemu krogu ljudi, prodajnih poti do njega pa trenutno ni. Nekdo sicer ima zamisel, nima pa prodajnih poti in nima omrežja za trženje, to pa je necelovit pristop, ki se ga gre Zavod za turizem. Novo mesto potrebuje nekoga, ki turizem pozna predvsem v prodajnem smislu. Trenutno je objavljen republiški razpis za menedžment in razvoj turističnih destinacij, po katerem naj bi v Novo mesto prišlo blizu 400 000 evrov. Nanj se prijavlja Razvojni center, ki lahko ta projekt v imenu vse regije kot neodvisna ustanova edini verodostojno spelje. Če ta k projektu ne bo pritegnil kompetentnih ljudi in denarja usmeril v razvoj

Problem novomeškega turizma je, da nima povezovalca, ta pa, ki je, tega poslanstva ne opravlja. Zavračati bi moral parcialne zgodbe, kot so Historic Hotel, zidaniški turizem in promocija cvička. Te zgodbe nimajo niti infrastrukturnih osnov, kaj šele vsebinskih. Nekdo sicer ima zamisel, nima pa prodajnih poti in nima omrežja za trženje, to pa je necelovit pristop, ki se ga gre Zavod za turizem.

prodajnih poti ter kadra, bo denar, ker gre za veliko regijo in veliko ust, razpršen. Neodvisno od tega razpisa bomo v Situli izdelovali lastne integralne proizvode, v njih bomo vključili širšo novomeško ponudbo in ustvarili lastno prodajno pot. Bomo pa zelo veseli, če so bo razvil turistični menedžment, ki bo znal oditi na sejme in v tujino, kjer bo novomeški turizem, zdravilišča, zidanice, cviček, Gorjanec, arheologijo itd. predstavil kot celoto.

Kako ocenjujete tekmece in občinsko pomoč?

Občina je daleč od tega, da bi bila zaviralni faktor. Moralno nas podpira, nima pa lastne strategije in vizije. Skupnega cilja ni, zato nam v tem smislu ne pomaga. Nekdo, ki bi moral skrbeti za povezovanje in usklajevanje, te vloge ne igra, igra pa vlogo pomagalca določenim po kapitalu močnim akterjem. Močno pozdravljam nove mestne prenočitvene, gostinske in turistične zmogljivosti. S katerim koli hotelom sem pripravljen sodelovati, me pa zelo moti, da Zavod za turizem energijo usmerja v pomoč pri pridobivanju gradbenega dovoljenja, pri tem pa naj bi se v mestnem jedru kršila pravila, ki smo se jih mi držali. Tudi mi smo obnavljali stavbo, upoštevati pa smo morali smernice Zavoda za varstvo kulturne dediščine in sklepati kompromise. Tudi lesena okna so nas prišla dražje, pa smo jih kljub neprimerno nižji ceni naše usluge vgradili. Vsi v mestu bi morali imeti eno vizijo, en cilj in enake pogoje, najslabše pa je sedaj, da se vodstvo Zavoda za turizem v to vtika in s tem zavestno ruši strategijo spomeniških smernic. Če so določene smernice veljale za nas, pa tudi, če se z njimi nismo strinjali, naj veljajo tudi za ostale. Če smo v konceptualnem navzkrižju, je težko delati integralne ponudbe. Nekoga, ki ne spoštuje kulturne dediščine, kar jaz najbolj zagovarjam, ne morem prodajati.

Ocenjuje Rasto Božič,
foto Rasto Božič, Primož Kastelic

Mateja Kavčič: Sadeži narave
Jakčev dom
21. november 2008–25. januar 2009

Ob odsotnosti grdega Kavčičeva kaže preprosto, prvinsko nežno lepoto.

V novomeškem Jakčevem domu oziroma v razstavišču Dolenjskega muzeja je do konca januarja na ogled slikarsko-fotografski cikel po rodu brestaniške in danes v Škofji Loki delujoče slikarke Mateje Kavčič.

Kavčičeva, likovna ustvarjalka mlajše ali pa že nekoliko srednje slovenske slikarske generacije, se v Novem mestu predstavlja s še vedno nastajajočim nizom slik, ustvarjenih med letoma 2003 in 2008. Hkrati je razstavila izvirne slike in fotografije prostorskih postavitev, s katerimi, kot je povedala, skuša zaobjeti naravni krog rojevanja in smrti ter opozoriti na varstvo okolja.

Kot avtorica je Kavčičeva nagnjena k združevanju slikarstva in fotografije, obenem pa lastno z naravnimi motivi povezano slikarstvo ves čas sooča z naravo. V njenem primeru ne gre za krajino, slike le postavljajo v naravno okolje gozda in jih tam, včasih na istem mestu, ob različnih letnih časih fotografira. S tem ustvarja svojevrstne prostorske postavitve, ki v galeriji ponudijo okno in prehod v neokrnjeni svet preproste, neomadeževane čistosti.

Avtorica skuša z izvirnim načinom tolmačenja življenja, bivanja in smrti s slikami v prvinskem okolju vzpostaviti naravni dvogovor, kar je le del njenega ustvarjanja. Po drugi plati je zanjo narava neizčrpen vir navdiha in utehe. Bukovo, kostanjevo, lipovo listje, jelenov jezik, želod, šipkovi plodovi, češminove jagode, različni cvetni listi so zanjo delčki mozaika, s katerimi na platno z akrilom plete mandale večnosti. Skoraj vedno jih postavlja v simbolični krog, saj ji je, kot zatrjuje, blizu vzhodnjaška modrost večnega rojevanja in vračanja. Ob odsotnosti grdega Kavčičeva kaže preprosto, prvinsko nežno lepoto. Opozarja na pomen ubranosti, sozvočja in neomadeževane narave, zibelke in vira življenja. Njeno ustvarjanje, povezano z ritmom narave, človeka enakovredno ostalemu življenju umešča v večni krog ponavljanja. Ne postavlja ga na vrh razvojne lestvice, temveč poudarja njegovo odvisnost od krhkega, a hkrati izredno čutečega naravnega okolja.

Ocena: 5

Tugo Štiglic: Dan prve piščali
Kulturni center Janeza Trdine
27. november

Avtorji so delo brez pretiranih čustev ali idiličnih olepšav namenili verni vzpostavitvi okolja in starejše-kamenodobne kulture.

Pred decembrsko uradno predstavitevjo novega slovenskega kratkega igrano-dokumentarnega filma *Dan prve piščali* v ljubljanskem Cankarjevem domu je njegovo festivalsko inačico novomeški Studio Vrtinec predstavil domačemu občinstvu. Producent filma je Primož Kastelic, scenarij je delo Jadrana Sterleta in režija Tuga Štiglica. Film poizkuša poustvariti in hkrati razložiti zgodbo domnevne prazgodovinske koščene piščali, odkrite v Divjih babah nad dolino Idrije, z igrano-dokumentarnim pristopom pa v slovenski filmski prostor vnaša dokaj nove prijeme.

Izhodišče dogajanja je slikovita in bogato povedna arheološka najdba, ki sama kliče po tolmačenjih in zgodbi. Osišče pripovedi predstavlja naključno odkritje nekega dečka, ki je v stikanju za hrano pihnil v navrtano kost in s tem ustvaril zvok. Ali je tako v človeški zgodovini pihnil v eno prvih piščali, je tukaj jalovo razglabljeti, kar nas zanima, je pristop, s katerim so avtorji dokaj verodostojno uspeli poustvariti prazgodovino. Na snemanje so se odpravili v gozd kraške planote, ki v brezčasju narave ponuja podobno okolje, kot ga je ponujal prazgodovinski lovčec. Ustvarjalci filma so dogajanje postavili v čas, ko so se naši predniki sporazumevali v zametkih govora, razlago pa ob filmski zgodbi zagotavlja sodoben bralec, Polde Bibič, kar daje filmu pridih Cvetja v jeseni, ampak to se verjetno zdi zaradi slovenske majhnosti in zasičenosti z vedno enakimi igralskimi glasovi. Ostali igralci nasprotno delujejo izvirno. So ravno prav naličeni, anatomsko prirejani in zaviti v krzno. Naravno okolje je za zgodbo popolno okolje, ki ne potrebuje ničesar drugega. Zmoti le dogajanje na jasi, kjer večše oko opazi sledove sodobne kulturne krajine, kar pa verjetno večina gledalstva ne bo zaznala.

Čeprav je zgodba filma osredotočena na odkritje piščali, je temu delu filma namenjeno sorazmerno manj prostora. Večino so avtorji brez pretiranih čustev ali idiličnih olepšav namenili verni vzpostavitvi okolja in starejše-kamenodobne kulture.

Ocena: 4/5

Leb i sol
19. december
LokalPatriot

Zbrani glasbeniki so nejevernim dokazali, da povsem zadovoljivo zmorejo tudi brez Stefanovskega.

Leb i sol, makedonska rock-jazz skupina, kot jo poznamo zadnja leta, je za začetek slovenske predstavitve lani izdanega albuma *Itakanataka* (In tako dalje), izbrala novomeški klub LokalPatriot. V debeli uri trajajočem koncertu je tam skozi nadgradnjo makedonskega glasbenega izročila prikazala lastno dojetje glasbenega zlitja in upravičila doslej na starih dosežkih temelječi sloves.

Skupina, iz katere je izšel danes svetovno znani in tudi pri nas izredno čislani kitarski virtuoz Vlatko Stefanovski, je na oder prišla v zasedbi: Bodan Arsovski – petstrunska bas kitara, Nikola Kokan Dimuševski – klaviature, Dimitar Božikov – kitara in Srđan Dunkić – bobni. Zbrani glasbeniki so nejevernim dokazali, da povsem zadovoljivo zmorejo tudi brez Stefanovskega, saj če bi Leb i sol nastopili ob njem, bi jih verjetno zasenčila njegova ugled in slava, tako pa se je skupina izkazala za uigrano in instrumentalno večše moštvo, sposobno izvesti staro ter predstaviti novo gradivo.

Skozi nastop smo se v akustično zahtevnem prostoru preseljenega LokalPatriota srečali z nizom starih uspešnic kot Marija, Uči me majko karaj me in podobno. Del večera se je dotikal tudi gradiva nove plošče, ki pa ga skupina ob odsotnosti hrvaškega pevca Dada Topića ni zmogla povsem izvesti. Kljub temu je uspela predstaviti izviren pogled na makedonsko glasbeno izročilo, katerega izhodišče korenini v glasbenem zlitju rocka in jazza. Očitek, ki ga pri tej zasnovi lahko izrečemo, je, da je skupina temeljito zane-marila smernice etno glasbe in etno jazza s preloma tisočletja oziroma da se zvočno preveč spogleduje z glasbo nekdanjih fu-zijskih skupin, kot so bile Weather Report, Mahavishnu Orchestra, Return To Forever itd., kar daje glasbi sodobne Leb i sol dokajšnjo predvidljivost.

Kljub naštetemu je skupina v Novem mestu pričarala več nepozabnih trenutkov in glasbenih popotovanj. Izpostaviti velja basista Arsovskega in kitarista Božikova, nezanemarljiv del glasbenega iskanja pa sta dodala tudi bobnar in klavirist.

Ocena: 4

Zilhad Ključanin: Sarajevska Hagada in druge zgodbe
Založba Goga 2008

Vpogled v vznemirljivo bosansko sodobno literaturo, katere vrh predstavlja ravno njegov svojevrstni magični realizem.

Sarajevska Hagada in druge zgodbe v prevodu Barice Smole je po romanu *Pričevalec* iz leta 2001 v prevodu Damijana Šinigoja druga knjiga proze bosanskega pisatelja, pesnika, pripovednika, esejista ter univerzitetnega profesorja književnosti Zilhada Ključanina v slovenskem jeziku. Velja dodati, da sta obe knjigi izšli pri novomeški Gogi.

Nova Ključaninova zbirka kratkih zgodb prinaša v osem snopičev povezane pripovedi, ki se dotikajo treh bosanskih obdobj, časa pred, med in po jugoslovanski bratomorni vojni. Pretežno se nanašajo ali korenijo v obdobju boja za preživetje, ko je bilo, kot je nekeje v knjigi zapisano, nebo nad Bosno temno. Pripovedna zbirka prinaša vpogled v vznemirljivo bosansko sodobno literaturo, katere vrh predstavlja ravno njegov svojevrstni magični realizem, vendar ne tak, kot smo ga vajeni drugje, temveč značilno bosanski in značilno ključaninovski. Avtorjeva domišljija in za nas Slovence vse bolj tuja bosanska mistična simbolika bralca popeljeta skozi vojno, kot jo je avtor sam skusil, ponotranjil in prekvasil s skoraj neverjetnimi zgodbami. Kot bi se nekdo nekega jutra prebudil iz more in se spraševal, ali je to, kar je skušal med vojno, resnično. Je vojne konec ali je vse to, kar doživlja danes, le njeno posledično nadaljevanje? Če bi se takega tolmačenja lotil kak drugi avtor, bi verjetno dobili težko in duhamorno branje, nasprotno pa je Zilhad Ključanin igriv, iskriv in prav po bosansko duhovit. Kot je sam dejal, se v Bosni niso nikoli toliko smejali kot med vojno, odraz tega pa so zgodbe, ki kljub globoko pretresljivi sporočilnosti nasmejejo. Ključanin skozi njih ni samo tolmač dogodkov, ki so ostali v zavesti in podzavesti izmučenega ljudstva, temveč tudi kronist nenavadnih usod in razpletov, ki šele skozi bosansko muslimansko mistiko pokažejo pravi, sodobno osamosvojenim Slovenkam in Slovencem vse teže doumljivi pomen.

Zilhad Ključanin je izviren, berljiv in privlačen pisec, njegovo sporočilo pa v bralki ali bralcu pušča trajno globok vtis.

Ocena: 5

V tokratnem Parku objavljamo še drugi odlomek iz knjige *Mesto situl*, ki jo je pri Založbi GOGA izdal naš dolgoletni sodelavec Rasto Božič. *Mesto situl* je arheološko-zgodovinska-domišljajska pripoved, ki jo lahko beremo kot roman o času in prostoru ali kot povezane kratke zgodbe. Pripoved skozi dvajset poglavij obravnava sledove najstarejše človekove prisotnosti na novomeškem in dolenskem območju ter jih vpenja v širši slovenski in evropski prostor. Avtor izhaja iz arheološko dokazanih domnev, poglavja se navezujejo na določene arheološke najdbe, predmete in druge vire, upoštevajo zgodovinska dejstva, strokovna dognanja pa poljudno dopolnjujejo, jih tolmačijo in domišljajsko nadgrajujejo. Bralka in bralec se na nevsiljiv način sprehodita skozi vsa arheološka obdobja, od starejše kamene dobe do zgodnjega srednjega veka oziroma do ustanovitve srednjeveškega Novega mesta.

Namen knjige je dopolniti pogosto suhoparne strokovne razlage, arheologijo kot pestro in široko vedo o nas samih približati bralkam in bralcem ter na nov in pri nas neuporabljen način predstaviti izredno bogato novomeško, dolensko in slovensko arheološko dediščino. Knjiga je opremljena z opombami, navedbami strokovne literature in virov ter umetniško črno-belo fotografijo novomeškega mojstra fotografije Boštjana Pucelja.

Rasto Božič, v Novem mestu rojen leta 1959, je samostojno delujoči novinar in ljubiteljski arheolog. Na ljubljanski Filozofski fakulteti je študiral arheologijo, med študijem veliko časa preživel na terenu in opravil štiri letnike, nato pa pristal v medijih. Sedemnajst let je prebil kot urednik regionalne radijske postaje, pred petimi leti pa svobodno zadihal in vnovič našel čas za arheologijo, ki ga vznemirja od osnovnošolskih dni. Ministrstvo za kulturo mu je priznalo status svobodnega novinarja, piše in poroča za več uredništev, od leta 1982 je član Slovenskega arheološkega društva. (fotografija Boštjan Pucelj)

Z deželo prednikov so nove naseljence povezovali stare navade, verovanja, ornamenta ter simboli, ki so jih vtiskali v mehko glino, nakit, izdelan iz bronaste žice, neštete drobne reči in predvsem način pokopavanja umrlih. Mlade družine so se novemu okolju prilagodile. Naučile so se dotlej neznanih reči. Na nova ognjišča jih je med drugim pripeljal sloves steklenih biserov, katerih izdelave so se novi naraščaji hitro priučili. Od redkih prvotnih prebivalcev, staroselcev, je znanje prešlo na prišleke. Kmalu so se iz kremenovega peska naučili taliti stekleno pasto, iz nje oblikovati steklene bisere, jagode različnih velikosti in barv ter jih nizati na vrvice. Sprva so bile preprostih oblik in le modrikaste, sčasoma so prazgodovinski mojstri z dodatki raznih oksidov uspeli

steklo različno obarvati in spretni prsti so poskusili z novimi oblikami. Popotni trgovci so vse pogosteje povpraševali po steklenem nakitu. Steklena jagoda so postale dragocenost in svojevrstno plačilno sredstvo. Najprej skromno sramežljivi, zatem vse bogatejši nizi ogrlice na ženskem telesu niso govorili le o okusu, poznavanju mode ter nečimrnosti, temveč predvsem o premožnosti in stanu ženske, ki jih je nosila. Kasneje so za ogrlice uporabili še jantar, ki je po tako imenovani jantarni poti prihajal z obrežij daljnjega Baltika.

Naseljenci so izkoriščali tudi glinaste nanose, prostoročno so oblikovali in zatem žgali keramično posodje. Med njihovo zupuščino najdemo velike trebušaste lonce, vrče, latvice, kuhinjsko posodje in za odtенок bolj izbrano glajeno jedilno posodje. Iz glinice so izdelovali celo posodice za hranjenje otrok, prazgodovinske cuclje, čaše, obtežilnike za statve, preslice – vretenca in vijčke. Celotna smrt je bila povezana z lončarstvom. V velike keramične posode so vsuli pepel pokojnih in žare polagali v preproste grobne jame. Včasih so pod posodo, drugič tudi nanjo, položili ploščat kamen in jo zasuli.

Pozna jesen je bila, pod nogami je šumelo odpadlo listje. Drevesa so v nemi slutnji smrti in skorajšnje zime proti nebu dvigovala prazne krošnje. Sonce je bilo skozi gosto oblačno kopreno videti le kot blede rumena krogla. Iz goste megle je drobno pršilo, vlaga je ljudi zapirala v koče. Še dim se je nemarno plazil po strehah, lezel v notranjost bivališč ter ljudem pekoče silil v oči. Drugače neutrudni veter ni hotel sodelovati pri tej smrtni igri, le mraz je lezel v kosti. Pes se je zavlekel v temen kot pod slamnati napušč staje in ravnodušno čakal ugodnejše vreme. Zlovešča tišina je prevevala naselje, ki je ob sončnih dnevih odmevalo od vrveža in vrišč. Le nekeje v notranjosti koč je bilo slišati zadušene zvoke.

Prostor je razsvetljeval migotav sajest plamen maščobne svetilke, nekaj svetlobe je dodajalo ognjišče. Sredi izbe, na okorni postelji iz klanih plohov, na platneni slamarici, so ležala nosila, na njih pa mrtva ženska v najlepših letih. S predniki se je sešla na drugem svetu. Njen obraz je bil spokojen. Dolgi temni lasje so bili počesani na prečo, prosto položeni na ramo. Segali so ji vse do prsi. Truplo je pokrivala svetla volnena tunika, prepasana le z debelejšo usnjeno prepletano vrvice. Na njenem koncu se je v blede luči zamolklo svetlikal velik moder steklen biser, skozi luknjo vdet kot jagoda. Bila je bosa. Okoli mrtvega telesa sta se vrteli starki, vmes pa mrmrali nerazločne besede. Iz izbe v ozadju, od prednjega prostora ločene z govejo kožo, obešeno na podboj, je bilo slišati otroški jok, vmes pa tolažilne besede odraslih.

Na klopi ob steni je sedel mož umrle in s praznim pogledom strmel v nemirni plamen. Ko sta se ženski razmaknili, je vstal. V pesti je stiskal malo bronasto sponko, fibulo v obliki dveh povezanih kolesc. Položil jo je ženi na prsi, skozi robova tunike vdela iglo sponke in ju spel. Ena od stark ji je medtem okoli vratu položila ogrlico iz več sto malih ter srednje velikih modrih jagod. V spodnjem delu je imela nanizanih nekaj večjih steklenih biserov, tu in tam se je vmes zasvetilo rumeno očesce. Ogrlica je bila pokojničina največja dragocenost, možjevarnilo ob rojstvu naslednika. Nato je druga starka mrtvi spela spodnji rob tunike z dragoceno, drobno železno iglo. Ko ji je vdovec podal lasni obroček iz spiralno zvite bronaste žice, ga je vdela v čop, ki ga je nežno položila k

ostalim pramenom gospodaričin las. Roki rajnice sta bili iztegnjeni ob telesu. Z možjevaro pomočjo sta ji ženski zapestji okrasili z železnima zapestnicama, manšetama, znamenjem resničnega dostojanstva. Nato ji je ena od stark v hladno razprto dlan položila konopljeno vrvice, na koncu preprosto zavozlano in obteženo s petimi glinastimi obtežilniki za statve, vijčki. V zadnjem dejanju tega mrliškega plesa je k truplu pristopil mož. Komaj je zadrževal solze. V znak slovesa in znamenje ugleda je mrtvi ženi ob pas položil bronast nož z valjujočim rezilom, ki je imel v ročajni tulec vsajen lesen držaj. Ženino truplo je bilo nared. Skozi špalir sovaščanov so jo sorodniki na nosilih odnesli proti grobišču, kjer je v travni ruši zevala vkopana jama. Na dno kroglaste jame je bila položena kamnita neobdelana plošča.

Žalni spreved se je ob zadušnem joku pomikal dalje. Za nosili je šel mož, v naročju je stiskal prazno lončeno posodo. Spremljal ga je najstarejši sin, v rokah pestujoč črno keramično latvico, za njima so stopali ostali otroci. Najmlajša, očetu najljubša deklica, je glasno hlipala in si z ročico brisala solze, z drugo roko se je oprijemala sestrine. Za njimi so turobno koračili ostali svojci, na koncu so se jim pridružili vaščani. Pot jih je vodila do roba grobišča, do grmade iz suhega bukovega lesa. Pred pršenjem z neba so jo zaščitili s praprotjo, sedaj so jo razkrili in nanjo položili nosila s pokojnico.

Pogrebno spremstvo se je razmaknilo, najprej je stopil mož. Počepnil je, v mošnji na pasu poiskal železno kresilo in s par večšimi udarci ob kremen osmodil kresilno gobo. Sklonil se je, tlečo gobo s pihanjem razžarel in jo brž porinil v suho gnezdo smrekovega dračja. Skozi suho vejevje se je že sukljal skoraj neopazen dim, za njim so se pognali prvi zublji, ognjeni jeziki so obliznili truplo in ga zavili v gost dim. Potem se je ogenj nenadoma razplamtel. Glasno je zaprasketal, prsec mu ni mogel do živnega. Vročina je naraščala, pogrebci so se umikali in ples plamenov spremljali od daleč.

Ob mraku so ženske najmlajše odvedle nazaj v vas, ponoči so se jeli osipavati še možki. Le vdovec je s peščico najbližjih ob ognju čul skozi vso noč. Med spomini na rajnico in starimi zgodbami je grmada dogorevala, žerjavica je bledela. Vaška duhovnica je v meglo izrekala zadnje uroke. Pogrebci so bili premočeni in premraženi. Ogenj, ki je vzel telo, ni več grel. Počasi je zamiral. Nato so iz toplega pepela izgrebli posmrtno ostanke. Mož jih je vsul v trebušasto keramično posodo. Na vrh pepela je položil od ognja zviti bronast nož in ustje posode pokrili z narobe poveznjeno latvico. V ostenu je imela z udarcem izbito luknjo, duši ljubljene žene je omogočala prehod. Od pepela ogreto posodo je mož stisnil v naročje. Spomnila ga je na toplo ženino telo. Žaro je molče, le v spremstvu otrok, odnesel do jame. Položil jo je v grob in na vrh poveznjeno latvico obtežil s prodnikom.

Tik pred sončnim vzhodom je pršenje ponehalo. Pogrebci so zasipavali jamo. Potegnil je veter in z okoliških polj razgnal koprenaste meglice. Kot duhovi prednikov so se sukale med suhimi ostanke poljskega cvetja. Nato se je skozi trgajočo se kopreno pokazalo jutranje sonce. Družini je zastal dih, bled sončni žarek se je dotaknil pred kratkim zasutega groba. Možu je v koticah ustnic zaigral komaj opazen nasmeh, pokojničina duša je na sončnem vozu srečno prešla na oni svet. Pozdravlja jih. Sporoča, da jih bo na drugi strani potrpežljivo čakala.

... IZ VSEBINE

Potem je stopil do peči in zakresal ogenj. Iz stranske odprtine se je pokadilo, plamen je potegnil. Spet je segel v mošnjo, stresel v peč za pest smole, opilkov in soli. Na prsih je sklenil prste obeh rok in sklonil razkuštrano glavo. Skozi peč je glasno hušknilo, ogenj v njeni notranjosti se je razplamtel, bogovi so prisluhnili. V naselju se je začela železna doba.

Naročila zbiramo
na številki

07 393 08 12 in
040 804 083

Cena: 22,40 EUR

YURENA

Glavni trg 11, Novo mesto **šola tujih jezikov**

e-mail: yurena@siol.net **www.yurena.si**

07 33 72 100 \ 07 33 72 102

07 33 72 103 \ 07 33 72 104

ANG.

• splošni in poslovni jezik

NEM.

• priprava na državne in mednarodne izpite

ITA.

• tečaji v tujini

• popusti za dijake, študente in upokojene

ŠPA.

FRA.

**Predstavitve tečajev na interaktivni tabli
2., 4., in 6., februarja ob 17.00 uri.**

RUS.

• intenzivne poslovne delavnice

POR.

SLO.

**VPIS v tečaje
do 14. 2. 2009**

za tujce

park

medijski sponzor

Park medijsko
podpira dogodke
v javnem interesu.

Ladko!

Zadnjič sem se z znanim slovenskim pisateljem peljal proti Ljubljani (v njegovem nadvse dragem avtomobilu, jasno) in človek je kar naenkrat zaklel, da mu gre ta kriza ful na k... Ker meni ne gre, saj na srečo nimam presežka denarja, da bi ga vlagal v razno razne finančne sklade (in to je, vsaj zaenkrat, edino veselje nas revežev!), sem mislil, da kaj veliko materiala za pogovor pač ne bo, dokler ni dodal, da je zadnjih nekaj kilometrov računal, koliko denarja se je v plehu peljalo mimo, in da to že ne more biti kriza. In sva se potem vso pot naprej skupaj zabavala z računanjem. On je govoril znamke avtomobilov (ki jih jaz ne poznam sploh) in koliko košajo (kar se meni sanja še manj!), jaz pa sem računal. Na mobitel, jasno, saj nisem kakšen fizikalec, dasiravno ne vlagam v finančne sklade. Moram reči, da sem bil nadvse začuden nad končno vsoto pleha na kilometer slovenske ceste, še bolj pa nad cenami posameznih vozil. OK, tole pišem že kakšen mesec kasneje, zato sem znamke vozil in njihove astronomske cene že pozabil, mi je pa v spominu ostala lada niva, ki je v nekem trenutku prismoleda nasproti. Ko sem ga vprašal, koliko prištejem za to terensko vozilo, je samo zamahnil z roko in odvrnil, da to sranje košta manj, kot sva midva dala za kosilo, in že začel cediti sline nad mercedesovim terencem, ki mu je sledil poršev terenec in malo za njim audijev terenec in nato ... Saj ne, da bi moral braniti Ruse ali njihova vozila pred komer koli, a sva kasneje vseeno udarila debato tudi na to temo. Zakaj kupiti ogromnega, dragega terenca prestižne znamke, če z njim niti na travnik ne moreš, ker se ti ga zdi škoda, če pa ga že spraviš na teren, te v off-road zmogljivostih naščije že čisto navadna, usrana in skoraj zastoj lada niva. Prijatelj je na koncu priznal, da je za teren res bolje kupiti zastoj nivo, jaz pa sem se, domov prišedši, nemudoma usedel za računalnik in pobrskal med rabljenimi vozili. Ker kdo pa si v življenju še ni zaželel terenskega vozila, vas vprašam? No, verjetno si ga kdo še ni, zato moram vprašati drugače: Kdo od PRAVIH možakov pa si v življenju še ni zaželel terenskega vozila? No, vidite. A rezultati niso bili najbolj optimistični za moj nadvse plitvi žep, čeprav sem gledal samo stare nive. Sanje sem nemudoma pokopal, le na dopoldanski kavici s Klemijem sem jih še za kratek hipec obudil v življenje, a je bil že ta kratek hipec dovolj, da so sanje spet obljubile realnost postati. Kajti, danes so dovoljene sanje, jutri pa je lada niva že lahko v vaši garaži! Klemi se je takoj spoznal v terminu pravi možak, ki si zaželi pravega pravcatega džipa, in je izkoristil priložnost. Ponudil mi je partnerstvo. In čeprav v kompaniji še krava crkne, pravi pregovor, sva kar mimogrede udarila v roke in najela vsak svoj kredit, kriza gor ali dol! Ni bilo časa za razmišljanje, na internetu sva nemudoma izbrala svojo lepoticco (ki je, mimogrede, le malo mlajša od mene in kar nekaj starejša od mojega mlajšega partnerja), v naslednjem hipu pa sva bila že na drugem koncu Slovenije, bogu za hrbtom. Da si ne bi premislila, ker če bi idejo prespala, od najinega džipa ne bi bilo nič, to vam zagotavljam. Prodajalcu je zagotovo ritka ploskala, ker takšnih kupcev zagotovo še v življenju ni imel! Je hotel odpreti pokrov motorja, pa sva mu to preprečila s prostodušnim priznanjem, da lahko tisti motor sicer pogledava, a kaj dosti nama to povedalo ne bo, da naj nama raje ceno spusti za 100 evrov in pove, kje se prešalta v štirikolesni pogon, pa koj pljunemo v roke! In je mojster povedal, da ima lada niva stalen štirikolesen pogon (jupijej!), da tavelika ročka je za reduktor, kar še poveča prestavna razmerja in je štirikolesen pogon še bolj opasen (juhej

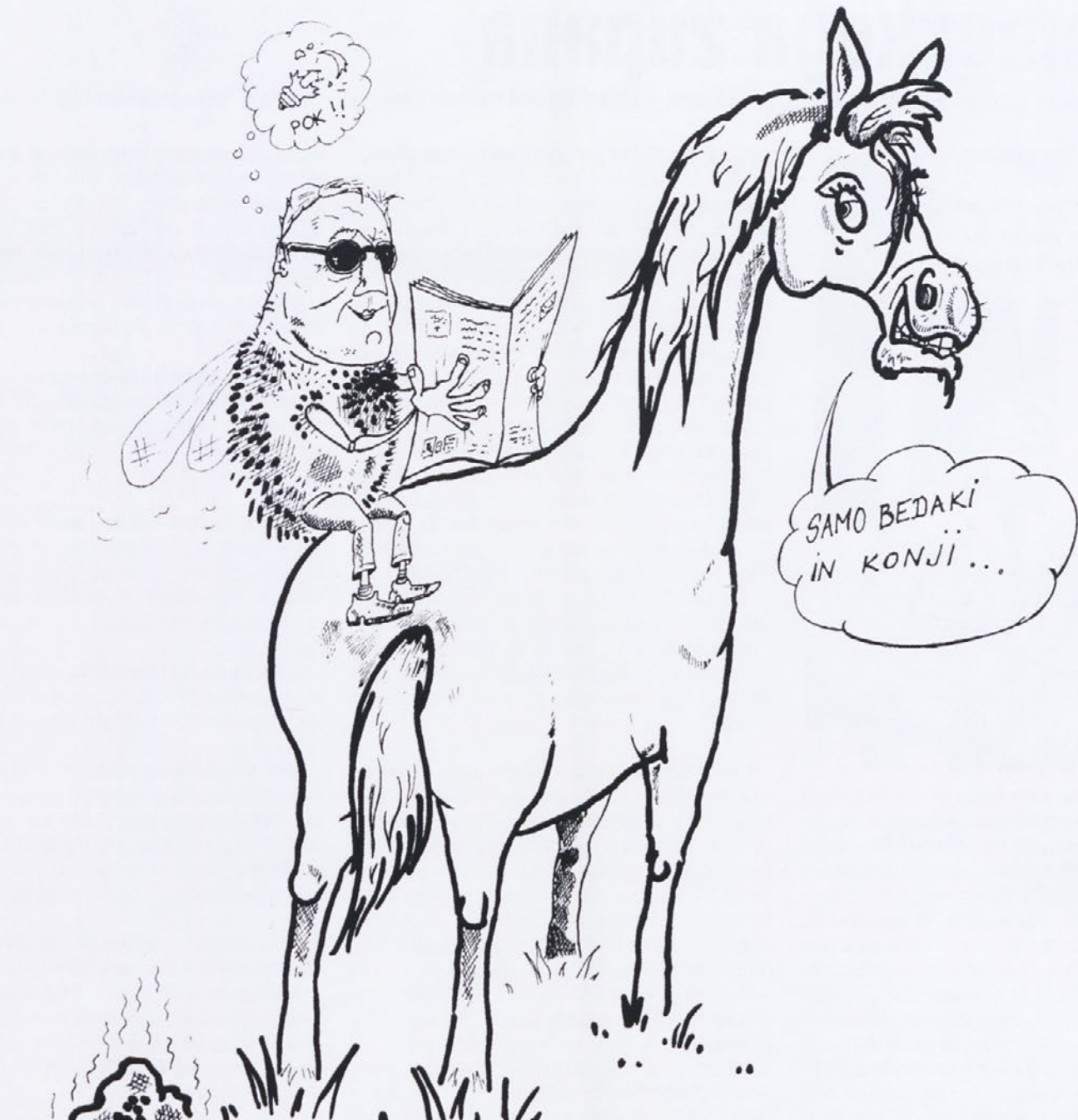

in juhej!), da tamala ročka je pa »špera« in da to je pa le za najhujše primere, ko res ne moreš ven iz kakšne hude jebovine (trikrat hural), in da z njo morava pa paziti, ker je res strupena pa to. Sva plačala, registrirala (tudi pri registraciji sva bila malo bolj vesoljska, ker ko me je uradnica vprašala, če potrebujem zeleno karto in nisem vedel, kaj je to, da je morala pojasniti, da je to za tujino, sem mirno rekel, da ne, ker bom samo po hostah divjal) in že sva letela proti Dolenjski. Na tem mestu moram potihno priznati, da me je bilo pri vožnji domov v ladi nivi kar malo sram, sem se počutil kot kakšen red neck pa tudi malo sem se že soproge in njene reakcije začel bati, a ker je bila Slovenija tedaj še pod snegom in ker sva se ravno peljala mimo Gorjancev, sem zaustavil, Klemi je prisedel in v temni noči sva že orala svež sneg proti vrhu. V najinem čisto pravem džipu! Po cesti ni bilo dovolj adrenalinsko, zato sva zavila v cel sneg, saj zakaj sva pa kupila džipa, vas vprašam!? In sva zaglavila, kaj bi pa drugega. A se nisva nič bala, le spogledala sva se in vključila tamalo, tastrupeno ročko! Ne morem verjeti, s kakšno pobožno ponižnostjo sem pritisnil na plin in kar nekako pričakoval, da naju bo kar samo prestavilo na cesto. Pa naju seveda ni. S povešenimi rilci sva s telefonom svetila ob ročicah in v tisti ruščini poskusila ugotoviti, ali imava vklopljene vse tiste špere in reduktorje in kaj jaz vem kaj še vse, a seveda nisva nič ugotovila. Sva se morala kar sama izkopati, brez lopate in v teniskah in nizkih čevljih! Dobra izkušnja za prvič, res! A naslednjo noč je Ladko že polno natovorjen letel proti širnim zasneženim gozdovom, tokrat z naučeno lekcijo – v prtljažniku smo imeli lopato! In tako cel teden vse noči, z različnimi sopotniki, popoldne smo pa šravfali. Saj kaj veliko nismo mogli narediti, ker smo bili s tistimi izvijači in orodjem videti kakor kakšni avtomobilski ginekologi, a dobro je pa le delo. Mi možaki,

sami šravfamo džipa! Recimo števec za nivo goriva je kazal prazen rezervoar, čeprav je bil poln. In sva z interneta snela navodila, pogledala, kje zadeva je, jo poiskala in popravila. Kako? Malo sva pomigala žičke in se ni nič zgodilo, potem pa je Klemi dal levo žičko na desno in desno na levo in števec je začel delati. Kako ponosna sva bila, vam povem. Res. Dokler seveda nisva ugotovila, da je števec kazal poln rezervoar tudi po celodnevni vožnji! A kaj bi to. Namontirali smo še meglenke, tudi zadaj, da smo se ponoči lahko smučali, in bilo je super. Kot na vodi, po zasneženih hostah, polna luna itd ... Dokler se seveda žice niso vžgale, ker je dal Klemi pretanke, a to smo rešili kar tam, ko se je zadeva malo ohladila in razkadila. Namesto izolacije smo uporabili obliže iz prve pomoči. Priročno, človek se mora znajti! Tudi ko nam je pri oranju po brezpotjih odletela izpušna cev, smo jo kar tam nekako privezali, da smo se privlekli do mesta, žal mi je bilo le spečih ljudi, ki so verjetno mislili, da kakšen avion bolj nizko leti. Ko smo to popravili in spet odšli na nočno vožnjo globoko v Kočevski rog, pa se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi. Takšni strokovnjaki, kot smo, smo se seveda zakopali in sežgali sklopko. Kaj to pomeni? Ne vem, tako mi je povedal mehanik, kaj je sklopka, se mi niti sanja ne! No, k mehaniku je Ladkota po nekaj dneh samevanja nekje v gozdu odvelkel Krsto s traktorjem, prijatelji pa se nama s Klemijem v nočnih urah ne odzivajo več na telefon, dokler bova imela tistga džipa. Ker nikoli ne vedo, ali jih bova klicala nekje iz še vragu za hrbtom, naj naju pridejo iskat ... OK, izjema je samo Pejo, naj ga ta lepa navada pomagati človeku v težavah še dolgo spremlja! Sicer pa, zdaj sva nabavila tudi prave originalne ruske orto hude kramparce in ni ga več terena, ki bi nama preprečil pot domov ...

ŽenaizčistehudobijeneputiparkiratLadkotapredhišoŠini, foto Robertiez Bread

„LAHKO“
TAKO DELAJO Z NAŠO OBČINO!

Senzacionalna novica: Muha dobil dostojnega protikandidata

Brajdič Trtič bo kandidiral za novomeškega župana

Anonimna svetniška skupina anonimnih svetnikov šokirana – Rafael Križani na izobraževanju – Ivo Kuli: Novomeškemu LDS ne bo uspelo

Kot smo izvedeli iz dobro poučenih virov blizu dolenske industrije bakra in predelave ognjevarnih materialov, glavni razlog, da novomeški anonimni alkoholiki, pardon, svetniki niso potrdili mandata izvoljenemu romskemu svetniku Dančiču Brajdiču Trtiču, ni v njegovi domnevni kriminalni preteklosti, ampak v tem, da se novomeška anonimno alkoholna, pardon, politična scena boji hudega konkurenta, ki bo v prihodnje nedvomno zablestel na prihodnjih lokalnih volitvah. Dančič Brajdič Trtič bo namreč kandidiral za župana na prihodnjih lokalnih volitvah.

»Vaše analize so povsem točne,« je potrdil tudi Dančič Brajdič Trtič. »Odstraniti me želijo, ker sem jim nevaren. Poglejte samo moj rezultat na romskih volitvah. Dobil sem skoraj stoddostno podporo.« Na vprašanje, ali so Novomeščani že toliko zreli, da bi bili sposobni voliti »Nečivila«, Brajdič odgovarja: »Če ni pretežko za Teksas, ki je izvolil Obama, potem bo Podgurje menda tudi zmoglo. Ne gre za barvo kože, gre za ideje.«

Dančič Brajdič Trtič je v ekskluzivni izjavi za naš časopis pojasnil: »Sedaj ne gre več samo za Rome. Novomeščanom sporočam: Vsi smo Romi! Gre za nov pogled na stvari. Dokler bomo mali ljudje, ki živimo, delamo in pošteno umiramo v tem mestu, Romi in Neromi, zadovoljni z drobtinicami, ki padajo z bogato obložene mize ljudi, ki so pri koritu dvajset let, se ne bo spremenilo nič. Čas je, da stopimo na to mizo in z umnim in gospodarnim vodenjem občine dobrote porazdelimo med vse Novomeščane ... Cigani so tam gor,« je dejal Trtič in se z zamišljenim pogledom zazrl v smer proti Glavnemu trgu, tja proti Rotovžu.

Odločitev Dančiča Brajdiča Trtiča je že silovito udarila po novomeški politični sceni. Anonimna svetniška skupina Anonimnih Svetnikov je z anonimnim sporočilom že odgovorila na Trtičevo kandidaturo. Anonimni Svetnik je zapisal, da bodo škandalozno dejanje Dančiča Brajdiča Trtiča prijavili slovenskemu varuhu za človekove pravice. Pri Anonimni svetniški skupini to dejanje razumejo kot odkrito politično agresijo maloštevilne etnične skupine nad večinskim prebivalstvom, kar po njihovem mnenju ni v skladu s slovensko ustavo. Če jim varuh ne bo prisluhnil, razmišljajo o svojem protikandidatu, ki bo kandidiral anonimno, v primeru izvolitve pa bo tudi anonimno vodil občino.

I. K., minister za turizem: »Bojim se, da je ta kandidatura samo obupen poskus naših političnih nasprotnikov, poražencev z zadnjih volitev, ki jih sponzorira Revija Park, da bi z oblasti vrgla našega poštenega, delovnega in gospodarnega župana Muho. Gre za ribarjenje v kalnem, kjer se kot vedno mešajo novinarski žanri in kjer se dela trgatvev brez vinograda. Sicer pa je ideja, da bi Dančič Brajdič Trtič postal župan, čista demagogija, saj v življenju še nisem srečal Roma, ki bi znal pridelati vino, kaj šele cviček. Danes pa ne moreš biti župan brez svoje zidanice na hribčku, obsijanim s celodnevним soncem, s katerega se do kamor koli seže pogled meglene očesa razteza zoreča zlahna trta in se po njem razlega rjojenje kremenitega pridelovalca cvička.« (... šmlc, Ivo Kuliju se je ob podajanju te izjave iz desnega meglene očesa

»Cigani so tam gor,« je dejal Trtič in se z zamišljenim pogledom zazrl v smer proti Glavnemu trgu, tja proti Rotovžu.

utrnila čisto drobna in komaj vidna solza, ki je na rahlo in takole nežno odpolzela po strugah njegovega od mnogih bojev razbrzdanega lica in se ustavila na vršičku desnega brka, se rahlo zanihala, enkrat sem in drugič tja, na južni sapici, ki je s seboj nosila vonj po deželah, kamor si vsi želimo, pa jih ne bomo nikoli videli, dokler se ni dokončno utrnila in padla globoko v globočino, nazaj, domov, težki dolenski grudi naproti ... op. avt.)

B. Dolar, predsednik LDS Novo mesto: »S kandidaturo Danka Brajdiča se ne obremenjujemo. Mi že imamo svojega večnega kandidata Penzla, ki je že izrazil potrebo po potrebi, in če bo potrebno, bo izraženo potrebo po potrebi tudi temu potrebno izrazil.«

I. Prhljaj, predsednik SD Novo mesto: »Novomeški Socialni demokrati bomo kot vedno podprli vsakega kandidata, ki bo v prvi vrsti podprl nas, to pa je lahko samo tisti kandidat, ki bo izvoljen. V tem smislu lahko podpremo tudi Trtiča in Muho hkrati.«

J. Macola, direktor tovarne Crka: »Bodimo si na jasnem! Jaz in moje podjetje Crka bomo podprli – tudi finančno – vse protikandidate sedanjemu županu Muhi.«

Veliki Mag Boško don Kova: »Vi verjetno veste, da je v mojem sociološko deduktivnem konstruktivnem poslovanju in kompenzacij popolnoma vseeno, kdo je danes ali jutri na oblasti v občini, državi ali v nekaterih drugih državah. Vedno sem trdil, da je posel treba ločiti od politike, ne pa tudi politikov od posla, če me razumete.«

Poskušali smo pridobiti še izjavo **dosmrtnega direktorja Športne agencije in podžupana Rafaela Križanega**, pa nam je telefonski odzivnik sporočil, da je Rafael zadnja dva meseca na izobraževanju, potem ko je prišel z dopusta, ki ga je vzel po bolniški. Rafael obiskuje tečaj vseživljenjskega življenja Kako dopust ali bolniško preživeti brez stresa.

ARHITEKTON d.o.o.
Novi trg 9, 8000 Novo mesto
tel.: 07 33 71 520
fax: 07 33 71 521
gsm: 041 671 338
projektiranje
inženiring

ELICA KRIŽ s.p.
Pridobivanje upravne in gradbene dokumentacije
Ljubljana c. 4, 8000 Novo mesto
+386 7 552 18 51
+386 40 489 677
elica@voljaj.net

MARJAN ŠMALC s.p.
PROVA
041/671-461, fax: 07/33-25-968
e-mail: marjan.smalc@siol.net
VARNOST PRI DELU - POŽARNA VARNOST

DARO BIRO
Rozalija Judež s.p.
Velika Cikava 12B
8000 Novo mesto
tel./fax: 07/33 72 930, mobilni: 031 293 661
delovni čas: od pon. do pet. od 8. do 15. ure
e-mail: dara.biro@siol.net
GSM: 041 643 133

AVTOHIŠA ADRIA
Avtohiša Adria Plus
Podbevškova 13, Novo mesto

Gradbeno projektiranje
in inženiring d.o.o. **GPI**
Ljubljanska cesta 26, Novo mesto
tel.: 07 33 77 630, www.gpi.si

Zavarovalnica **TILIA**, d. d.
Seidlova cesta 5
8000 Novo mesto
www.zav-tilla.si
TILIA
Zavarovalnica Tilia, d.d.
Classica skupine Swalle

Pleskarstvo Tomazin d.o.o.
Gorenja vas 9a
8220 Šmarješke Toplice
GSM: 041 619 625

Avtohiša Berus
Podbevškova 1, Novo mesto
Servisno prodajni center
vozil Volkswagen in Audi
07 371 98 00

INFOTEHNA
Glavni trg 20, Novo mesto
tel.: 07 39 30 600

ToMaS
PRODAJA IN SERVISIRANJE RAČUNALNIŠKE OPREME
PRODAJALNA LOČNA, Seidlova 48
Tel.: 07/30 20 190 • www.tomas.si

AVTOŠOLA RIBA
Ulica stare pravde 15
Novi trg 11, Novo mesto
tel: 07/33 26 722
m-tel: 041 671 480
AVTOŠOLA
RIBA
d.o.o.

MONTAŽA IN POPRAVILO VODOVODNIH INŠTALACIJ
Jernej Jakše s.p.
Bršljin 32, Novo mesto
gsm: 041 650 700

agencija servis
Novo mesto: Prešernov trg 6,
Trebnje: Baragov trg 1,
Črnomelj: Kolodvorska c. 35,
Brezplačna tel.št.: 080 22 16
www.mservis.si

VIDENTIC
ESTETIKA V ZOBNI TEHNIKI
VIDENTIC d.o.o. 041/ 572 497

Branko Tratar s.p.
projektiranje,
posl. posredovanje, nadzor
Ul. talcev 2, Novo mesto
tel.: 07 33 80 900
PROJEKT biro

LESBO MESTVO
lesbo.mizarstvo@volja.net
Jože Bogovič, s.p.
Izdelava masivnih postelj in posteljnih vložkov
tel: 07/33 46 586, gsm: 041 385 670, fax: 07/33 46 587

Konvikt
REKLAMNA AGENCIJA

RENNER
WOOD COATINGS
AICO Novo mesto, d. o. o.

MASAŽNISALON
Grabič David s.p.
Kandijska cesta 34, Novo mesto
T: 051 325 270 W: www.masazni-salon.si
PONUDBA DARILNIH BONOV!

www.park-on.net

ORIKS
VODENJE POSLOVNIH KNJIG ZA PODJETJA IN
SAMOSTOJNE PODJETNIKE TER POMOČ
OD USTANOVITVE DO REGISTRACIJE PODJETJA
Mira Lalič
Danila Bučarja 22 tel.: 07 / 33 73 380, 33 73 381
8000 Novo mesto fax: 07 / 33 73 382
GSM: 041 / 682 - 470
UPOŠTEVAMO KARTICO OBRTNIK OBRTNIKU!
Podružnica Žužemberk tel.: 07 / 36 91 960

RENAULT
TIMI d.o.o. Novo mesto
Smolenja vas 10 a, Novo mesto
Tel: 07/3374-200, fax: 3374-202
• POOBlašČENI SERVIS VOZIL RENAULT
• AVTOELEKTRIKA • VULKANIZERSTVO

fine cars® d.o.o.
Prodaja vozil
Bajčeva 6, Novo mesto
Tel./fax: 07 33 80 860

park medijski sponzor

ZBIRKA LUNAPARK
MLADINSKA ZBIRKA ZALOŽBE GOGA

DRUGA KNJIGA V PODZBIRKI GUGALNICA!

LUNA PARK

NOSTALGIČEN "ROAD MOVIE" ROMAN,
SODOBNA NIZKOPRORAČUNSKA SRHLJIVKA,
MLADINSKA AVANTURISTIČNA DRAMA IN
FILM ODRAŠČANJA OBENEM.

Dušan Čater
Pojdi z mano
Napeta pripoved o tem, kam pripelje otroška radovednost.

Manc, Oto, Mina in Špurč so osmošolci iz blokovega naselja, ki se tik pred koncem šolskega leta odpravijo na deželo, da bi za fotografski natečaj posneli nekaj fotografij na temo Neznana Slovenija. Na poti domov se izgubijo. Dva dni in dve noči prestrašeni, prezeblji in lačni tavajo po širnih gozdovih, z občutkom, da jih nekdo vztrajno zasleduje ...

Iz vsebine:
»Sedeli so v temi, nič niso videli, niti meter pred sabo, naslonjeni na veliko skalo, se stiskali in zadrževali dih. Kot miške so bili. Prisluskovali so, napenjali ušesa. Drgetalji so. Tišina. Grozna gozdna tišina. V daljavi se je oglašala sova. Huih-huh! Črčki so peli grozljivo pesem. Komaj slišno so dihali in se trudili, da ne bi šklopotali z zobmi. Prisluhnilni so vsakemu šumu, če bi v njem zaznali nevarnost. In z ničemer niso hoteli izdati, kje so. Sekunde so se vlekle v neskončnost ...
Potem je za njihovim hrbtom, povsem blizu njih, počila veja. Nekdo je pohodil suho vejo.
Krc!

POJDI Z MANO Dušan Čater

CENA: 19,99 EUR

PARMA VARNOSTNI INŽENIRING
tel./fax: 07 33 44 220
mob.: 041 649 277
PARMA Rudi IVANČIČ s.p.
Mala Cikava 17c, 8000 Novo mesto

LoGing ESTABLISHED 1993
NOVO MESTO - www.loging.si
INDUSTRIJSKI MONTAŽNI OBJEKTI

MAJCCEN Novo mesto
Tel.: 07 33 22 193, Fax: 07 33 70 601

SILVER
Novi trg 1, Novo mesto
BTC Ljubljanska 27, Novo mesto

Cvetličarna Cvetnik
Ljubljanska 27,
Podbevškova 4,
Novo mesto

ZP MS Rozmanova ulica 10, Novo mesto
Tel.: 07 33 71 470, 041 643 969
e-mail: dpm.moja1@siol.net
www.drustvopm-mojca.si
Društvo prijateljev mladine
"Mojca" Novo mesto

Forex Commerce d.o.o.
Smrečnikova ulica 19,
8000 Novo mesto

boplast
PYG-BLU-LES OKNA IN VRATA ZA VAŠ DOM
Kriko 57, 8000 Novo mesto / T: 07 3371370, F: 07 3371371

ACER
Prostorsko načrtovanje, projektiranje
in varstvo okolja Novo mesto, d.o.o.

Robert's elektronik d.o.o.
Novomeška 79, Straža
tel.: 07 30 84 840

Visio d.o.o.
Metelkova 7b, Ljubljana

TRGOVINA VIVA SPECIALIZIRANA
TRGOVINA S PERILOM
(v trgovski hiši Bršljin)
tel.: 07/393-17-96

Lubcon d.o.o.
Adamičeva 26
Novo mesto
tel.: 07 33 80 760

30 let ROLETARSTVO MEDLE d.o.o.
8000 Novo mesto • Podbevškova ulica 31 • tel.: 07/3 930 930
E-mail: roletarstvo.medle@siol.net
OKNA - VRATA - SENČILA

HRANILNICA LON
d.d., Kranj
PE Novo mesto
TEL.: 07 337 10 10

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

NOUN reklamna agencija
07 33 21 391

N.Si Nova Slovenija
Kračanska ljudska stranka
Zaupamo v moč dobrega

Slovenska demokratska stranka SDS
Mestni odbor
Novo mesto

steklarstvo Vidmar
Brod 11,
8000 Novo mesto
Tel.: 07 337 90 90

ARCH LINED
projektiranje, načrtovanje, oprema, design
Ljubljanska cesta 26, 8000 Novo mesto
tel 07 30 -79-811, 041 671-321

YURENA
šola tujih jezikov
100 Glavni trg 11, Novo mesto 102

REAL, d.o.o. Novo mesto
Kočevarjeva 2
8000 NOVO MESTO

dacomm KERAMIKA

UDARNI list

[...]N3 N3 d.o.o.
Krajčeva 17
Novo mesto

LDS
Mestni odbor Novo mesto

CEMENTNI IZDELKI BREZNIKAR
Straža 13, 8232 Šentrupert
Tel: 07/ 34 34 590 Fax: 07/ 34 34 591
Mobilni 041 427 652

tak Novo mesto d.o.o.
NAŠE DELO:
STANOVANJSKE STAVBE
INDUSTRIJSKE STAVBE
JAVNE STAVBE
ŠPORTNI OBJEKTI
URBANISTIČNO NAČRTOVANJE
PROSTORSKO NAČRTOVANJE
Tel./fax: 07 33 78 780

SOPHOS
SOPHOS ANTI-VIRUS
Pooblaščen distributer za Slovenijo
www.sophos.si

KNJIGOVEŠTVO KELBIČ PAVEL S.P.
Delavnica: Pod Trško goro 18, Tel: 07/3325-718
Doma: Mestne njive 6, Tel: 07/ 3325-926
GSM 041/726-644

TURISTIČNA AGENCIJA NDE MONDIAL TRAVEL
Glavni trg 14
Tel.: 07 33 72 740

SOREX d.o.o.
Foersterjeva 10, 8000 Novo mesto
e-mail: info@sorex.si, www.sorex.si
Tel.: 07 33 79 010
Fax: 07 33 79 011
Samolepilne etikete • Foto papir

KODA KNJIGOVODSTVO
ORGANIZACIJA IN TRGOVINA d.o.o.
NOVO MESTO, SEGOVA 90, TEL.: 07/33 75 960,
FAXS: 07/33 75 961, e/mail: koda@siol.net
VODENJE KNJIGOVODSTVA ZA PODJETJA IN
SAMOSTOJNE PODJETNIKE ZA DOMAČI IN TUJI TRG

GOSPODIČNA
OKVIRJANJE SLIK
PRODAJNO RAZSTAVNA GALERIJA
Ulica 2, Novo mesto
Tel. Fax: 07 36 21 124

BELBLED
Trgovina in servis z računalniško opremo
Tel: 07/30-99-400, http://www.belbled.si

Luminus Si
www.luminus.si

Sporti d.o.o.
Košenice 83, Novo mesto
Čuček DRUŠTVO ZAIG

harlem računalniški inženiring
Foersterjeva ulica 10
8000 Novo mesto
tel: 07 3382 900
http://www.harlem.si/

ISER POOBLAŠČENI
IZPITNI CENTER
Evropsko računalniško izpitno središče
Računalniško izobraževanje,
svetovanje in inženiring

RSL PRODUCTION
www.rsl-production.com

3TAV Izbrane informacije d.o.o.
• Poslovni informacijski sistemi
(Windows okolje, SQL odjemalec/strežnik)
• Razvoj nove programske opreme po meri uporabnika
• Razvoj internet aplikacij in web gostovanje
Tel: 07 393 56 16 • www.3tav.si

SALON MASAŽE IN ZDRAVJA Matjaž BUČAR s.p.
Glavni trg 2
Novo mesto
Tel.: 041 736 495
PONUDBA DARILNIH BONOV

TI-MAK d.o.o. timak@siol.net
MAK trgovina z barvami
Nad mlino 70,
8000 Novo mesto Tel.: 07 393 06 30

KOMPAS NOVO MESTO d.o.o.
tel. 07/39 31 520

KAMNOSEŠTVO Marjan LUKŠIČ s.p.
Košenice 92, Novo mesto,
Tel./fax: 07 33 47 015, gsm: 041 720 102

ID - INTERIER DESIGN d.o.o.
ARHITEKTURA & DESIGN
GERMOVA 3, 8 000 NOVO MESTO
t: +386 (0)7 393 20 80
f: +386 (0)7 393 20 89
e: info@id-design.si
w: www.id-design.si

ZAPIS PLUS
Podjetje za poslovne storitve d.o.o.
- Vodenje poslovnih knjig
- Poslovne študije in načrti
- Podjetniško svetovanje
Tel. 07 33 70 150 • Fax. 07 33 70 151
e-mail: zapis@insert.si

OŠ Dragotin Kette
Segova 117, 8000 Novo mesto
T: 07 373 0850, F: 07 373 0860
Tajništvo-os.dk@guest.arnes.si

DRAGAN ŠOBAR s.p.
Elektroinstalacije
Ragovska 2
8000 Novo mesto
Tel, fax : 07 / 334 12 93
Mob : 041 / 616 762

MALKOM novo mesto d.o.o.
Ljubljanska 1, Novo mesto
tel.: 39 31 470

PARKETARSTVO Marjan Kovačič s.p.
Polaganje, brušenje, lakiranje, ponudba več vrst eksotičnih parketov
Prisojna pot 4, Novo mesto
Tel. 041 652 747
parketarstvo.kovacic@siol.net

grafika novo mesto d.o.o.

INTE RIER
TRESPA SANITARNE KABIN IN GARDEROBE
KNAUF MAVČNE STENE IN OBLOGE
Armstrong SPUŠČENI STROPI
fermacell Montažne gradbene plošče
Kik Interier d.o.o., Bršljin 18 a, 8000 Novo mesto, tel.: 07/33 21 028, 33 22 944, GSM: 041 612 505

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO d.d.
Gubčeva 15, 8000 Novo mesto
Telefon: k.c. 07/33 21 065

atmosferacaffe

moba
Izdelava posteljnih vložkov Latoflex
Stopiče

stia d.o.o. Novo mesto
info@stia.si
tel.: 07 39 34 780 - fax: 07 39 34 789

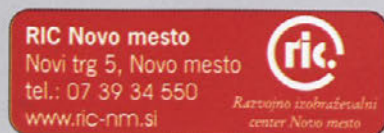

VRTEC CICIBAN NOVO MESTO
Ragovska ulica 18, 8000 Novo mesto

Slavka Gruma 63, Novo mesto
tel.: 07/ 39 35 860
fax: 07/ 39 35 876
e-mail: info@os-drska.si

RIC Novo mesto
Novi trg 5, Novo mesto
tel.: 07 39 34 550
www.ric-nm.si

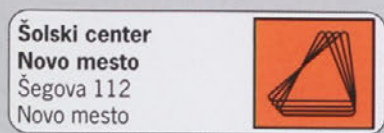
Visoka šola za upravljanje in poslovanje
Dodiplomski in podiplomski visokošolski programi
Na Loko 2, Novo mesto
tel.: 07 39 30 020

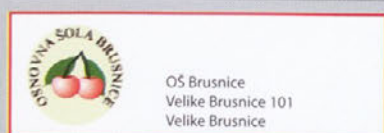
DOLENJSKI MUZEJ
Muzejska 7, Novo mesto
www.dd.muzej.com

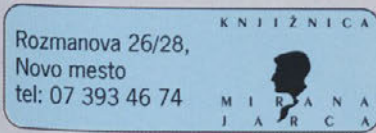
ib Investbiro
Ulica Mirana Jarca 33, Novo mesto
07 332 81 97

Šolski center Novo mesto
Šegova 112
Novo mesto

KANDIJINA ŠOLA BRUSNICE
OŠ Brusnice
Velike Brusnice 101
Velike Brusnice

Rozmanova 26/28, Novo mesto
tel.: 07 393 46 74

Osnovna šola CENTER
Seidlova cesta 7
8000 Novo mesto

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Novo mesto

KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE
Novi trg 5, Novo mesto
www.kulturnicenter.com

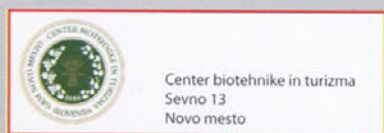
ZARJA
Stanovanjsko podjetje
Prešernov trg 5
Novo mesto

Osnovna šola GRM
Trdinova ul. 7,
8000 Novo mesto
Tel.: 07 39 35 900

Glavna šola Majana Kosina Novo mesto

Center biotehnike in turizma
Sevno 13
Novo mesto

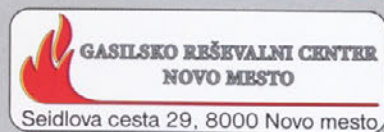
GIMNAZIJA NOVO MESTO
Seidlova cesta 8
8000 Novo mesto

Dijaški dom Novo mesto
Šegova ulica 115
8000 Novo mesto

OŠ Šmarjeta
Šmarjeta 1, Šmarjeta
tel.: 07 38 44 180

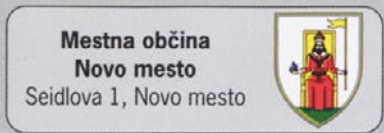
GASILSKO REŠEVALNI CENTER NOVO MESTO
Seidlova cesta 29, 8000 Novo mesto

SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM
Ulica talcev 3
Tel.: 07 332 15 27

EKONOMSKA ŠOLA
Ulica talcev 3/a
07 39 33 264

Mestna občina Novo mesto
Seidlova 1, Novo mesto

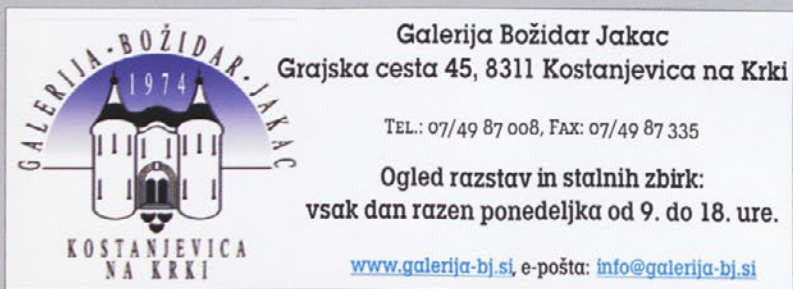
SLS.
Slovenska ljudska stranka
Mestni odbor Novo mesto

MKO d.o.o. NOVO MESTO
KOVINSKE KONSTRUKCIJE
KOČEVARJEVA ULICA 1, 8000 NOVO MESTO
Telefon: (+386 7) 39 30 480, 39 30 490
Fax: (+386 7) 39 30 491, E-mail: mko@mko.si
http://www.mko.si/

Plesni center Dolenjske
Novi trg 7, Novo mesto
gsm: 041 754 911

GALERIJA BOŽIDAR JAKAC
Grajska cesta 45, 8311 Kostanjevica na Krki
TEL.: 07/49 87 008, FAX: 07/49 87 335
Ogled razstav in stalnih zbirk:
vsak dan razen ponedeljka od 9. do 18. ure.
www.galerija-bj.si, e-pošta: info@galerija-bj.si

Glavni trg 14
8000 Novo mesto
E-mail: novi.medij@siol.net

PUB PRI VODNJAKU
Glavni trg 3, Novo mesto

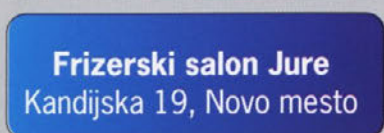
triglav

LEPOTNI ATELJE
Frizerstvo, solarij, ličenje, pedikura
Milana Majcna 9, Novo mesto
telefon 07 332 45 10

Frizerstvo in lasuljarstvo
KODRČEK
Ljubljanska 80, tel.: 07 33 26 028
Smolenja vas 3, tel.: 07 33 44 118

Frizerski salon Jure
Kandijška 19, Novo mesto

COMOLAN
Trženje in servis računalniške opreme
Ljubljanska 8, Novo mesto
tel.: 07 33 21 638

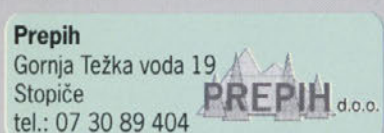
Nova KBM d.d.
Nova Kreditna banka Maribor
Podružnica Novo mesto, Novi trg 7, Novo mesto

Gostilna Bučar
TUJI ŠTUDENTSKA KOSILA
Boženko Grah, s.p.
Šmihel 14, Novo mesto
Tel.: 07 33 75 325, gsm: 031 647 084

KAVKA PUB
DOBRA KAVA IN DOBRO VZDUŠJE.
Primož Polak s.p.
Ljubljanska cesta 26 (TC HEDERA)
8000 Novo mesto • tel.: 07/33 28 041
DELOVNI ČAS
Ponedeljek - srede 7h 23h Petek in sobota 7h 03h
Četrtek 7h 01h Nedelja 16h 23h

PREPIH d.o.o.
Gornja Težka voda 19
Stopiče
tel.: 07 30 89 404

NLB

BAKS
mednarodni transport, logistika,
inženiring in storitve Novo mesto d.o.o.
tel.: 07/ 33 70 700; fax: 07/ 33 70 701

TOTAL d.o.o.
PIZZERIA TOTALKA
Kandijška cesta 60
Tel.: 07 302 01 00

ZAVAROVALNICA MARIBOR
Zwitrova ulica 1, 8000 Novo mesto
tel: +386 7 332 53 30
fax: +386 7 332 53 31
e-mail: pe-novo-mesto@zav-mb.si

DOLENJSKI LIST
Vestnik tehnik - dolenski list.si

TOTAL
TOTALČEK

PARK

III 857/2008/2009

200915205,4

COBISS

ZMAGA ZA VAŠE GRLO.

Septolete in Septolete D z antiseptičnim delovanjem temeljito počistijo z viri bolečine in vnetja v vašem grlu. Septolete plus pa s protibolečinskim in protimikrobnim delovanjem hitro pomagajo pri močno bolečem in vnetem grlu. Tudi novi člani družine Septolete, Neoseptolete s prijetnimi okusi zelenega jabolka, limone in divje češnje, bodo z aktivnim delovanjem poskrbeli, da bo z vašim grlom vse v redu.

Septolete®. In vaše grlo spet deluje.

www.krka.si

KRKA

*Naša inovativnost in znanje
za učinkovite in varne
izdelke vrhunske kakovosti.*

Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.